

2 0 1 6

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

25e vergadering – 8 december 2016

Openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 8 december 2016 te 13.00 uur.

Voorzitter: mevrouw J. Ferket, plaatsvervangend voorzitter, tijdens de middagvergadering; de heer mr. J.H.C. van Zanen, burgemeester, tijdens de avondvergadering.

Aanwezig zijn de leden: Baş, De Boer, Bollen, Bouazani, Brussaard, Van Corler, Dibi, Van Eijndhoven, Eggermont, Van Esch, Ferket, Freytag, Van Gemert, Gilissen, Işik, Haage, Kleuver, Knip, Koelmans, Koning, Meijer, Metaal–Froon, Van Ooijen, Oost, Paardekooper, Podt, Post, Rajkowski, De Regt, Roodenburg, Te Ronde, Scally, Van Schie, Schilderman, Schipper, Scholten, Sienot, Tielen, Uringa, De Vries, Verschuure, Van Waveren, Weistra en Zwanenberg.

Voorts zijn aanwezig: burgemeester Van Zanen (later), alsmede de wethouders Diepeveen, Everhardt, Geldof, Van Hooijdonk en Kreijkamp.

Griffier: mevrouw mr. M. van Hall, griffier.

Opening van de vergadering.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Leden van de raad! Ik open de vergadering. Ik heet iedereen van harte welkom. Er zijn ook een aantal leerlingen van de Pieterskerkhofschool aanwezig. Jullie zijn van de leerlingenraad. Ik zie jullie niet, dus misschien kunnen jullie even gaan staan. Leuk dat jullie er allemaal zijn!

(Applaus.)

Wij hebben vandaag een raadsvergadering met spreektijden. Ik vraag u om de spreektijden in acht te nemen.

Wij hebben een groot aantal agendaverzoeken binnengekregen. Wij stellen voor om die per agendapunt door te lopen. Wij kunnen dan tevens de volgorde van de behandeling bespreken.

De voorzitter van de raad, burgemeester Van Zanen, zal later aanschuiven. Vandaar dat ik het begin van de vergadering mag voorzitten. Ook de heer Bos, van de Stadsbelang Utrecht–fractie, zal later aanschuiven.

Namens de gemeenteraad wil ik wethouder Kreijkamp en zijn vriendin van harte feliciteren met de geboorte van Lize. Wij krijgen van de wethouder een traktatie.

(Applaus.)

Notulen van de openbare vergadering van 10 november 2016.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Notulen van het vragenuur van 17 november 2016.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Agenda vaststellen en inventarisatie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Er zijn geen actuele moties ingediend.

Het voorstel inzake het rekenkameronderzoek (Jaargang 2016, nr. 74) is geagendeerd als een bespreekpunt. Ik constateer dat de ChristenUnie-fractie nog steeds van plan is om over het voorstel het woord te voeren.

Over het voorstel inzake de vernieuwing van de armoedeaanpak (Jaargang 2016, nr. 107) heeft de raad op 2 december jl. een raadsbrief ontvangen. Ik constateer dat bespreking van het voorstel nog steeds aan de orde is.

De burgemeester wil graag aanwezig zijn bij de bespreking van het voorstel inzake de wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening in verband met het flexibel cameratoezicht (Jaargang 2016, nr. 108). Hij is wat verlaat vanwege een vergadering van het VNG-bestuur. Ik stel voor om de behandeling van dit agendapunt uit te stellen tot de burgemeester er is.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Dat hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Wij willen echter graag dat er voldoende tijd en ruimte is voor het behandelen van het voorstel over de ruimtelijke strategie. Wij willen dat de raad het voorstel vanavond goed kan behandelen. Als dat ertoe leidt dat wij vanmiddag al om 16.00 uur klaar zijn, wordt het agendapunt over het cameratoezicht wat ons betreft om 16.00 uur behandeld. Wij willen doorvergaderen tot 17.00 uur. Dan begint het vragenuur.

De **VOORZITTER**: Ja, dat is precies de bedoeling. Dank voor deze opmerking. Ik constateer dat de raad met mijn voorstel akkoord gaat.

De commissie heeft voorgesteld om de voorstel inzake de Actualisatie "Financiële verordening gemeente Utrecht" (Jaargang 2016, nr. 109) en het voorstel inzake de nota Waarden, activeren en afschrijven van vaste activa (Jaargang 2016, nr. 110) gelijktijdig te behandelen. De D66-fractie verzoekt om de B-status van deze voorstellen te veranderen in een A-status. Ik constateer echter dat de CDA-fractie wil dat deze voorstellen worden besproken. Het blijven derhalve B-punten. Ze worden gezamenlijk behandeld. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Hecht de CDA-fractie ook aan het als B-punt behandelen van het voorstel inzake de Nota Waarden, activeren en afschrijven van vaste activa?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Nee hoor. De CDA-fractie heeft in de commissievergadering gezegd dat ze de financiële verordening graag in de raad wil bespreken. Dat blijft zo. Verder maakt het mij niet uit.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dat is prima. Wij stellen voor om beide voorstellen gezamenlijk te behandelen, maar ik begrijp dat de CDA-fractie geen opmerkingen zal maken over het voorstel inzake de nota Waarden, activeren en afschrijven van vaste activa.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Het voorstel over de Nota Waarden, activeren en afschrijven van vaste activa mag van ons worden afgehamerd.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ook ik stel voor om dat voorstel als hamerstuk af te doen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Prima.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Er is een verzoek ingekomen om het voorstel inzake de Toekomstvisie Raadsorganen (Jaargang 2016, nr. 113) door te schuiven naar de raadsvergadering van 22 december a.s. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

OP 7 december jl. heeft de raad een raadsbrief gekregen over het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan "Kanaalweg 59, Transwijk" (Jaargang 2016, nr. 111). De fracties van D66 en CDA verzoeken om dit punt van de agenda af te voeren. Zodra een aangepast voorstel wordt aangeleverd, zal dit punt op de raadsagenda terugkomen. Wij hebben begrepen dat het college daar geen bezwaar tegen heeft.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Er zijn een raadsinformatiebijeenkomst en twee commissiebehandelingen geweest. Afsproken is om het voorstel vandaag te behandelen. Wij stellen voor om de behandeling te handhaven en het punt te bespreken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Mijnheer Işik, u wil het punt handhaven. Ik heb van twee andere fracties het verzoek gekregen om het punt van de agenda te halen. Zijn er meer fracties die het punt willen afvoeren? Ik constateer dat de fracties van D66, SP, GroenLinks, CDA en Student & Starter dat ook willen. Dat is een meerderheid van de raad.

Ik begrijp dat de heer Işik zich op de behandeling heeft voorbereid. Andere fracties zien dat echter anders. Helaas voor de heer Işik zal het voorstel pas op 22 december a.s. worden behandeld. Hij is er nu klaar voor. Dat is hij waarschijnlijk dan ook.

Over het voorstel inzake de Ruimtelijke Strategie en de Investeringsstrategie 2016, "Utrecht kiest voor een gezonde groei" (Jaargang 2016, nr. 112) is een lange commissievergadering geweest. Ik ga ervan uit dat iedereen dat voorstel wil bespreken. De GroenLinks-fractie heeft gevraagd om dat zo compact mogelijk te doen en om er voldoende tijd voor te nemen.

Ik constateer dat de raad kan instemmen met het feit van de voorgestelde benoeming van leden van de referendumcommissie. Dat geeft de commissie de gelegenheid om mee te denken met de leden Eggermont en Scholten over een goed vervolg hiervan en over het initiatiefvoorstel dat hierover wordt voorbereid.

Het voorstel inzake de specifieke verklaring van geen bedenkingen en het coördinatiebesluit inzake het voormalige postkantoor aan de Neude (Jaargang 206, nr. 105) is op verzoek van de fracties SP en Stadsbelang Utrecht doorgeschoven van de raadsvergadering van 1 december jl. naar die van vandaag. De D66-fractie verzoekt om dit voorstel als eerste te behandelen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Dit voorstel is vorige week op verzoek van de Stadsbelang Utrecht-fractie en mijn fractie doorgeschoven naar vandaag. Ik begrijp echter dat de heer Bos er vanmiddag om begrijpelijke redenen niet kan zijn. Ik vind dat vervelend.

De **VOORZITTER**: U vindt het vervelend dat wij het voorstel behandelen in afwezigheid van de heer Bos. Ik stel voor de indiener te vragen om zijn verzoek toe te lichten.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Het voorstel was aanvankelijk een A-punt. Vorige week is dat veranderd in een B-punt. Het is goed gebruik dat als een voorstel wordt doorgeschoven naar de volgende vergadering, wij met dat voorstel beginnen. Wij vinden het vreemd dat het voorstel als laatste punt op de agenda staat. Het vergaderschema van de raad is een jaar vooraf bekend. Als een raadslid er niet bij aanwezig is, dan is dat jammer. Hetzelfde geldt voor collegeleden. De raad vergadert één keer per maand. Iedereen kan zijn of haar agenda daarvoor vrij houden.

De heer **OOST** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Aangegeven is dat de heer Bos niet aanwezig is. Dat is niet correct. De heer Bos is verlaat vanwege een verplicht examen dat hij moet doen. Ik begrijp dat er regels zijn. Enige coulance zal echter door ons bijzonder worden gewaardeerd.

De **VOORZITTER**: Dat begrijp ik.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Wij begrijpen dat een aantal ondernemers onderweg is omdat zij graag de behandeling van dit punt willen bijwonen. Om die reden stellen wij voor om, als wij de behandeling willen vervroegen, die behandeling niet meteen te laten plaatsvinden, maar bijvoorbeeld om 16.00 uur. Wij kunnen de mensen er dan van in kennis stellen dat zij hier naar toe moeten komen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij het verzoek van de D66-fractie. Wij willen het voorstel nu behandelen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik kan mij het verzoek van de D66-fractie voorstellen. Wij doen het altijd zo. Een technische wijziging van het vloeroppervlak zal de ondernemers niet veel uitmaken.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Ook wij sluiten ons aan bij het voorstel van de D66-fractie. De Stadsbelang Utrecht-fractie is op dit moment vertegenwoordigd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat de fracties van D66, GroenLinks, CDA en VVD dadelijk met de behandeling van dit voorstel willen beginnen. Helaas is dat geen unanieme wens. Wij hopen dat de ondernemers snel komen en dat de heer Bos zijn examen zal halen. Kan ik hiermee de agenda vaststellen? Ik constateer dat dit het geval is.

Wij zullen de vergadering uiterlijk om 16.55 uur schorsen ten behoeve van het vragenuur. Ik wil de raad eraan herinneren dat wij om 19.30 uur met de avondvergadering beginnen in verband met de herdenking van oud-wethouder Torensma.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Wanneer stemmen wij over de referendumcommissie?

De **VOORZITTER**: Volgens mij worden stembriefjes uitgedeeld. In principe wordt nu gestemd.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Stelt u een stembureau in?

De **VOORZITTER**: Dat heb ik inderdaad nog niet benoemd. Wij moeten dat correct doen. Ik benoem de heer Van Waveren, de heer Van Corler en mevrouw Tielen tot leden van het stembureau.

De agenda wordt hierna z.h.o. vastgesteld, met inachtneming van de daarin aangebrachte wijzigingen.

1. Voorstel inzake Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Jaargang 2016, nr. 110).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

2. Voorstel inzake Specifieke verklaring van geen bedenkingen en coördinatiebesluit voormalige postkantoor (Neude 11) (Jaargang 2016, nr. 105).

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Zoals bekend, heeft vorige week de rechtbank zich definitief op het standpunt gesteld dat de inzet van 100 vrijwilligers in de Bibliotheek Utrecht arbeidsverdringing inhoudt en derhalve niet kan. De wethouder gaf tijdens de beantwoording van mondelinge vragen van vorige week aan dat vrijwilligers alleen worden ingezet voor extra activiteiten en dus geen nadelige financiële effecten hebben. Uit de functieprofielen en de wervingsteksten voor de 100 gezochte vrijwilligers ...

Mevrouw **BAS** (D66): Voorzitter! De rechter heeft niet gezegd dat het inzetten van vrijwilligers arbeidsverdringing betekent, maar dat vrijwilligers niet mogen worden ingezet voor bestaande taken. Bedoelt mevrouw Koelmans dat?

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Bedankt voor deze aanvulling.

Uit de functieprofielen en de wervingsteksten voor de 100 gezochte vrijwilligers bleek echter dat vrijwilligers zeer breed worden ingezet, van voorleesochtenden tot het gereedmaken en uitpakken van bestellingen. De rechter oordeelde niet voor niets dat er sprake is van verdringing en niet alleen van extra activiteiten. Het is dus voorstelbaar dat er nieuwe medewerkers moeten komen, of, wanneer de bibliotheek geplande extra activiteiten niet kan doorzetten, is het ook voorstelbaar dat de bibliotheek minder bezoekers trekt dan geraamd. Deze tegenvaller komt bovenop de door onze fractie al eerder genoemde risico's in de financiële onderlegger.

Op bladzijde 9 van de begroting 2016 van de Bibliotheek wordt een risicoanalyse gemaakt waarbij bedrijfseconomische risico's worden opgesomd. Op bladzijde 9 wordt aangegeven dat het onmogelijk is om voor de geplande taken voldoende vrijwilligers te vinden. Dat is door de Bibliotheek zelf een bedrijfseconomisch risico genoemd. De Bibliotheek geeft aan dat het niet kunnen vinden van voldoende vrijwilligers zeker van invloed kan zijn. Nu het risico door de uitspraak van de rechter definitief is omgezet in een feit verwachten wij dat deze financiële tegenvaller moet worden opgevangen. In eerdere stadia hebben wij besloten dat de dienstverlening in de wijk op orde blijft. Er is geen sprake van het sluiten van vestigingen of het verminderen van openingsuren. Daar kunnen de financiële tegenvallers dus niet worden opgevangen. Er blijven twee opties over: bezuinigen of meer inkomsten. Bezuinigen is lastig en zal waarschijnlijk in de knel komen met wensen van de Bibliotheek en de raad. De inkomsten blijven over, bijvoorbeeld uit onderhuur. Niet alleen bij de nieuwe centrale vestiging, maar ook bij wijkvestigingen. Dat is voor de gemeente een knop om aan te draaien als financiële tegenvallers daartoe aanleiding geven. Is de wethouder bereid om aan deze knop te draaien door de Bibliotheek meer ruimte te geven in functies binnen de bestemming die op het pand rust? Zonodig dienen wij hiertoe een amendement of motie in.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie wil graag een ander punt aan de orde stellen. Het voormalige postkantoor aan de Neude wordt herontwikkeld en krijgt een andere bestemming, waaronder een centrale bibliotheek, winkels, horeca en een food-markt. In het kader van deze ontwikkeling is mijn fractie met de ondernemers in overleg gegaan. Dat is eergisteren gebeurd. Zij hebben voor de herontwikkeling hun steun uitgesproken, maar maken zich zorgen. Die zorgen betreffen expeditie, verkeer en laden en lossen en de handhaving daarvan. In dat kader dient de PvdA-fractie de volgende motie in.

"Motie 232

Maak samen met ondernemers een veilig Neude

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Specifieke verklaring van geen bedenkingen en coördinatiebesluit voormalige postkantoor (Neude 11)'

Constateernde dat:

- het voormalige postkantoor Neude 11 ruimtelijk herontwikkeld wordt en een andere bestemming gaat krijgen. Onder andere horeca, winkels, een foodmarkt, een fietsenstalling en de centrale bibliotheek;
- met deze nieuwe bestemming het voormalig postkantoor weer een actief onderdeel van de binnenstad wordt, hetgeen leidt tot een toename van verkeersbewegingen van o.a vracht en autoverkeer (Peutz, 11 juli 2016; 11 vrachtwagens dagperiode + 18 en 5 bestelwagens in dag- en avondperiode; los van toename expeditieverkeer Neudeflat en Stayokay)
- ondernemers verenigd in ondernemersvereniging De Neude en de ondernemersvereniging Stadhuiskwartier hun zorgen hebben geuit over de wijze van bevoorraden, het toenemende expeditieverkeer en onduidelijkheid m.b.t. handhaving
- het credo van dit college is: 'Utrecht maken we samen';

Overwegende dat:

- naast vele Utrechters ook ondernemers de ontwikkeling van het voormalig postkantoor toejuichen;
- de ondernemers bereid zijn mee te denken, maar onvoldoende gehoord worden m.b.t. hun zorgen en de verschillende mogelijkheden voor een veilige verkeerssituatie voor voetgangers en fietsers;
- het niet betrekken van de ondernemers van de Neude geen recht doet aan 'Utrecht maken we samen';

Draagt het college op:

- om in gesprek te gaan met de ondernemers van de Neude en serieus naar hun zorgen en ideeën te luisteren;
 - in het belang van een veilige verkeerssituatie samen met ondernemers en andere belanghebbenden alle mogelijkheden te onderzoeken om het laden en lossen van het expeditieverkeer zo te organiseren dat er minder verkeersbewegingen ontstaan in het gebied;
 - vervolgens bij verdere planvorming en het vervolgproces, de bewoners en ondernemers op en rondom de Neude serieus te horen en te betrekken;
 - de raad in het eerste kwartaal van 2017 over de voortgang te informeren;
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mijzelf.

De motie komt erop neer dat het college met de ondernemers in gesprek gaat om te bekijken of de zorgen kunnen worden weggenomen en bij het vervolgproces kunnen worden betrokken.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Voorzitter! In de commissievergadering heeft het ons verbaasd dat de GroenLinks-fractie de enige fractie is die aandacht vraagt voor de problemen met de expeditie. Wij hebben de wethouder daarover bevraagd. De wethouder heeft toegezegd met de ondernemersvereniging om de tafel te gaan. Volgens mij heeft de wethouder wat de motie beoogt al toegezegd.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! De ondernemers weten daar niets van. Ik weet daar ook niets van. Als dat zo is, kan de wethouder de motie overnemen. Dat zullen wij met de ondernemers communiceren. Dan zijn wij er van af.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Voorzitter! Het zou heel curieus zijn als de heer Işik in de commissievergadering aanwezig is geweest, maar niet weet dat de GroenLinks-fractie hiervoor aandacht heeft gevraagd en dat de wethouder heeft toegezegd erop terug te komen. Wellicht kan de wethouder dat de heer Işik nogmaals in herinnering brengen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Ik maak de GroenLinks-fractie een compliment voor het feit dat het dit punt aan de orde heeft gesteld.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! In de motie valt op dat wat het college wordt opgedragen, het organiseren van minder verkeersbewegingen is. Is dat wat de PvdA-fractie bedoelt of is de PvdA-fractie bang dat meer verkeersbewegingen niet in de hand zijn te houden?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Hoe denkt de heer Işik dat minder verkeersbewegingen worden gerealiseerd als er een bedrijf bijkomt? Moet de vracht soms worden gevlogen?

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als de D66-fractie denkt dat vrachtwagens vleugels kunnen krijgen, laat ik dat aan haar over.

In reactie op de VVD-fractie: ik probeer aan te geven dat als men de locatie zodanig organiseert dat het verkeer niet in de wijk komt, het aantal verkeersbewegingen op de locatie kan verminderen. Als een oplossing wordt gevonden die leidt tot minder verkeersbewegingen dan is dat prima. Het gaat de PvdA-fractie erom dat in goed overleg oplossingen voor de zorgen van de omwonenden en ondernemers worden gezocht. Dat is wat wij willen.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Ik ben blij dat de toevoegingen wat algemener worden geformuleerd. Minder lijkt mij ingewikkeld. Het is mij nog niet helemaal helder waar de PvdA-fractie wil dat het verkeer naartoe gaat.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als men het laden en lossen niet midden in het gebied laat plaatsvinden, maar aan het begin van de straat, kan dat impact hebben op het aantal verkeersbewegingen. Over de strekking van het verhaal zijn wij het met elkaar eens. Laat het college het gesprek met de omwonenden aangaan. Zij moeten de oplossing zoeken. Dan denk ik dat het goed komt.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Scientia potentia est – kennis is macht. In de stad van kennis en cultuur past een bibliotheek waar men niet alleen boeken kan lenen, maar ook kennis kan opdoen, zoals leren over computers, programmeren en debatteren. Het is de huiskamer van de stad, waar men ook een kopje koffie kan drinken en een boodschapje kan doen. Het is een ambitieus plan in een van de culturele erfgoederen die de stad rijk is, het markante postkantoor aan de Neude waar mensen wensen en bestellingen aan de bibliotheek hebben meegegeven. Het is een mooi perspectief dat steeds meer vorm krijgt. Echter, daarover gaat het debat nu niet. Op verzoek van de heer Bos en mevrouw Koelmans zullen wij expliciet verklaren dat wij tegen de omgevingsvergunning die verzekeringsmaatschappij ASR heeft aangevraagd geen bezwaren hebben. De D66-fractie ziet geen bezwaren om deze omgevingsvergunning te geven. Er ligt echter aan de raad ook een motie voor en het is mogelijk dat ook een amendement wordt ingediend.

De PvdA-fractie heeft motie 232 ingediend. Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om de heer Işik te bedanken omdat hij zijn taak als volksvertegenwoordiger uitermate secuur heeft opgepakt. Hij heeft de zorgen van de ondernemers op en rond de Neude vertaald in een motie die eigenlijk overbodig is. Wat de motie beoogt, doen wij al. Het is staand beleid. Misschien kan ik daaruit een tip genereren om het college mee te geven. Het is wellicht beter om één voor één bij inwoners en ondernemers aan te bellen om ze naar hun mening te vragen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als wat wij in motie 232 vragen staand beleid is, blijft het college in gebreke om met de ondernemers daarover te communiceren. De inwoners en ondernemers moeten daarvan op de hoogte worden gesteld. Zij weten er niets van. Steun mijn motie. Zo werkt de communicatie en de participatie in deze stad.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Daar heeft de heer Işik gelijk in. Uiteraard blijven wij graag in gesprek met de ondernemers. De heer Işik doet het echter voorkomen alsof de ondernemers niet al enkele keren bij het totstandkomen van het plan aanwezig zijn geweest. Dat is wat de D66-fractie tegen de borst stuit. De heer Işik doet het voorkomen alsof onder het mom van "Utrecht maken we samen" nooit naar de ondernemers is geluisterd, maar dat laat ik verder over aan het college.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als men op deze manier Utrecht samen maakt, ontvangt men geen 80 e-mailberichten per dag.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik heb de heer Işik een compliment gemaakt omdat hij deze motie uitermate mooi heeft voorbereid. Hij heeft iedereen één voor één hetzelfde e-mailbericht gestuurd. Ook dat is een kunst.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Collega Zwanenberg heeft al voldoende gezegd over de overbodige motie omdat de wethouder wat de motie vraagt al heeft toegezegd in reactie op de vraag van de heer Zwanenberg. De GroenLinks-fractie is over het plan erg tevreden. Tijdens het vragenuur van vorige week hebben wij de vervanger van de wethouder gevraagd om in reactie op de uitspraak van de rechter over het verdringen van werkzaamheden door vrijwilligers de raad snel een brief te sturen over wat dat betekent voor de exploitatie van de Bibliotheek. Wij spreken daarover vandaag niet. Dat is nu niet relevant. Ik wil nogmaals erop aandringen dat het college de raad snel informeert over de wijze waarop de uitspraak van de rechter doorwerkt op de exploitatie van de Bibliotheek.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Ook wij waren er de vorige week voorstander van dat dit voorstel een A-punt bleef. Het is een prima plan. Het is een verrijking van de stad. De VVD-fractie heeft twee zorgen, ten eerste de parkeerdruk. Daarover is in de plannen het een en ander opgenomen. Wij willen dat het college dat actief monitort. De tweede zorg is de laad- en losproblematiek. Die is duidelijk genoemd. Wij zijn het eens met de constatering dat er sprake is van een problematiek. Wij vinden dat het aanbod van de ondernemers om hierover mee te denken alleen maar kan worden omarmd. Wij zijn nieuwsgierig naar het standpunt van het college hierover.

Wij hebben de vorige keer gehoord dat er geen economische bezwaren zijn. Ook volgens ons niet.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Ik vervang vanmiddag wethouder Jansen. Het is een vraagstuk uit de portefeuille Ruimtelijke Ordening. Gezien de discussie van vorige week en de vragen die over de Bibliotheek zijn gesteld, zal ik dat deel voor mijn rekening nemen. Ik zal ook ingaan op het raadsvoorstel.

Mevrouw Koelmans heeft een aantal opmerkingen gemaakt, ook naar aanleiding van vorige week. De rechtbank heeft een uitspraak gedaan die in lijn is met hetgeen de rechtbank eerder heeft gezegd. Daarover hebben wij in juni jl. in de commissievergadering gesproken. De Bibliotheek mag geen vrijwilligers inzetten op bestaande werkzaamheden. Er is geen sprake van een nieuwe situatie, alleen van een bevestiging van wat toen is besloten.

De rechter heeft ook gezegd dat voor nieuwe activiteiten er wél een mogelijkheid is voor het inzetten van vrijwilligers. 92% van de bibliotheken gebruikt vrijwilligers. In de raad wordt vaak positief gesproken over de vrijwillige inzet van Utrechters en het hebben van veel vrijwilligers in onze stad, maar dat terzijde. Ik heb daarvan gisteren daarvan een mooi voorbeeld gezien bij wethouder Diepeveen.

Wat de wethouder over de Bibliotheek heeft gezegd, heeft mogelijk consequenties voor de Bibliotheek. De heer Van Vlimmeren, directeur, heeft toegezegd om samen met de FNV en de ondernemingsraad in gesprek te gaan om een antwoord te vinden op de vraag hoe hiermee verder te gaan. Hij heeft mij aangegeven dat dit geen impact heeft op zijn begroting van 2017. Het valt onder mijn verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de Bibliotheek binnen de begroting blijft. Anders heb ik een vraagstuk over de subsidieverlening aan de Bibliotheek. Een bibliotheek moet ervoor zorgen dat ze een sluitende begroting heeft, haar dienstverlening op pijl houdt en zo goed mogelijk de Utrechters haar diensten verleent.

De heer De Vries vraagt wat exact de consequenties zijn van de uitspraak van de rechter over de bedrijfsvoering van de Bibliotheek. Ook ik heb het vonnis bekeken. Het is een ingewikkeld verhaal. Dat is bij vonnissen vaak het geval. Ik ben geen jurist. Een vonnis moet men goed bestuderen en goed met de partijen doorspreken. Ik zal de Bibliotheek vragen om zo snel mogelijk – ik denk aan begin volgend jaar – met informatie te komen over de vraag hoe men de komende jaren met de situatie omgaat, dus niet op dat moment, maar op langere termijn, ook richting 2018 locatie Neude, binnen de door de bibliotheek bij mij afgegeven informatie. Die raakt onze begroting niet; wij kunnen doorwerken. Die informatie zal naar mij en de raad toekomen. Wij zullen daarover samen kunnen spreken.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Het is fijn dat de wethouder deze toezegging doet. Ik wil hem vragen om bij de informatie zelf kritisch mee te kijken. De GroenLinks-fractie is er niet automatisch van overtuigd dat het zo gemakkelijk is als nu wordt voorgesteld. Ik ben evenmin jurist. Het is best moeilijk om mensen in te zetten op de werkzaamheden die worden voorgesteld, zeker in het licht van de reorganisatie die is gepland. Wij zien maar een zeer beperkt aantal knoppen waaraan kan worden gedraaid. Onze zorgen zijn echt serieus. Ik wil de wethouder vragen om bij de Bibliotheek stevig mee te kijken om te zien aan welke knoppen men zal draaien.

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Volgens mij is de eerste vraag wat de consequenties zijn en de tweede vraag waaraan men moet draaien om binnen de begroting te blijven. Dat zijn verscheidene stappen. Ik ben heel kritisch. De verantwoordelijke ambtenaar is dat ook. De heer De Vries kan daarop vertrouwen.

Mevrouw Koelmans vraagt wat er gebeurt als een bibliotheek het financieel zwaarder krijgt en keuzes moet maken, dus meer moet bezuinigen en minder inkomsten heeft. Aan welke knoppen kan men dan draaien? Eén van de punten die worden genoemd, is het onderverhuren van vierkante meters. Het is aan de Bibliotheek om ervoor te zorgen dat er een goede begroting is. Die moet sluitend zijn. Als de Bibliotheek twijfelt of met vragen zit, moet ze oplossingen zoeken. Ze moet bekijken welke activiteiten ze minder kan doen en of het aantal grote wensen kan worden verminderd. Ze moet keuzen maken binnen de visie die door de raad voor de bibliotheek van de 21ste eeuw is vastgesteld. De raad oordeelt vandaag over het voorstel om de vierkante meters aan de Neude te bekijken. De Bibliotheek heeft met verhuurder ASR een huurcontract van vijftien jaar afgesloten. De Bibliotheek heeft mij verteld dat ze mogelijkheden heeft voor onderhuur. Het is een contract waar ik niet tussensta. Het is een deal tussen de Bibliotheek en de verhuurder. Dat is een van de mogelijkheden om te besluiten wat minder vierkante meters te gebruiken. Dan is het echter wél van belang – zeg ik mevrouw Koelmans – dat er een functie komt die volgens het bestemmingsplan mag. Men mag daar niet zomaar extra horeca inzetten, want dan stuit men op het omgevingsvergunningsvraagstuk en de fiets/autoparkeerbalans, zaken waarmee wij gedurende het gehele voortraject te maken hebben gehad om de omgevingsvergunning te kunnen geven. Het moet wél kunnen. Echter, binnen de maatschappelijke kant van het bestemmingsplan zijn er mogelijkheden. Daarvan zou de Bibliotheek dan gebruik moeten maken. Dat valt dan onder de verantwoordelijkheden van de Bibliotheek zelf.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! De wethouder geeft aan dat de maatschappelijke kant onder de verantwoordelijkheid van de Bibliotheek zelf valt. Dat zou kunnen. Is de wethouder bereid om bij de bibliotheek erop aan te dringen dat ze volledig gebruikmaakt van de mogelijkheden die het huurcontract biedt?

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Wij zijn in een dubbele "als-dan"-positie geraakt. Mevrouw Koelmans vraagt of ik bereid ben om als de Bibliotheek niet sluitend werkt en er geen andere opties zijn met de Bibliotheek te bespreken of er andere opties zijn. Ja, daartoe ben ik bereid. Men moet mij echter in mijn eigen rol respecteren. Ik ben niet de directeur van de Bibliotheek. Die ambitie heb ik niet. Ik laat iedereen in zijn of haar rol. Als wethouder Bibliotheek draag ik echter de verantwoordelijkheid voor het verkennen van de mogelijkheden om de dienstverlening voor de Utrechters op een zo goed mogelijk niveau te houden en om binnen de begroting te blijven. Ik kan mevrouw Koelmans toezeggen dat dit een onderwerp is dat wij hoog op de agenda hebben staan.

De heer Isik heeft motie 232 ingediend. Tot op heden heeft vier keer overleg plaatsgevonden tussen ASR en de ondernemersvereniging. Ook de Bibliotheek was daarbij. Er zijn twee informatieavonden geweest, een aan het begin van dit jaar en een in oktober. Op de meest recente informatieavond waren geen ondernemers aanwezig. Wat wij terughoord, was dat zij voldoende op de hoogte waren. Of dat alles is, weet ik niet. Of het misschien door ons niet goed is georganiseerd, sluit ik niet uit. Het is een feit dat wij de avonden hebben georganiseerd. Er is ook een gesprek geweest met een brede vertegenwoordiging van de Neude. Toegezegd is gevolg te geven aan de problematiek rond de expeditie op de Neude. Ik vind de zorgen bij de ondernemers terecht. Als men aan de Neude van een jaar geleden denkt, toen ik er een schaatsbaan heb geopend, zag men een leegstaande Neudeflat. De Game Garden was net vertrokken. Het postkantoor stond al jaren leeg toen KPN het gebouw verliet. De Neude stond vol

leegstaande gebouwen. Die moet men in de snelst groeiende stad van Nederland niet willen zien. Over een aantal jaren zullen wij er een postkantoor met detailhandel zien, een Neudeflat met nog niet allemaal verhuurde appartementen en een Stayokay Hostel. Wordt het daardoor rustiger? Nee.

Moeten wij alles doen om ervoor te zorgen dat de expeditie zo slim mogelijk wordt georganiseerd, de overlast zo gering mogelijk wordt en de veiligheid wordt gegarandeerd? Ja, dat moeten wij. Wethouder Jansen heeft in de commissievergadering toegezegd om met de ondernemers daaraan gevolg te geven. Ik zeg onder mijn verantwoordelijkheid hetzelfde toe. Echter, het is een ingewikkeld vraagstuk. Wij hebben met ASR en anderen maandenlang gesproken over de vraag hoe wij de expeditie moeten organiseren. Nu is het een leeg gebouw, waar geen bevoorrading is, los van het feit dat KPN er nog wat activiteiten heeft. Straks komen er een foodcourt, een bibliotheek en winkels. Dan komt er reuring. Eindelijk zal in het gebied wat gebeuren. Dat vraagt om verkeersbewegingen. Wij zijn voorstander van energiezuinige auto's en zo min mogelijk overlast voor omwonenden en ondernemers. Wij zullen ons optimaal inzetten om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk verkeersbewegingen zijn. Ik vind ook dat wij het gesprek moeten verbreden naar andere straten in hetzelfde gebied. De Schoutenstraat en de Minrebroederstraat spelen daarbij een rol. Ook de discussie die wethouder Van Hooijdonk zal voeren met de raad over de vraag of er een voetgangersgebied komt, is belangrijk. Ik kan toezeggen dat wij daaraan een vervolg geven.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Kan ik daaruit concluderen dat de wethouder motie 232 overneemt?

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Nee, ik heb toegezegd wat ook wethouder Jansen heeft gedaan om met ondernemers in gesprek te gaan om te bekijken hoe wij een en ander organiseren.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Het klopt dat er gesprekken zijn geweest, maar ook ik heb met ondernemers een gesprek gevoerd. Men zei dat men graag duidelijke uitspraken van de raad richting ASR wil horen. Ik ben het daarmee eens. Men moet samen met ondernemers en andere belanghebbenden duidelijke oplossingen zoeken. Dat vertrouwen is er nog niet.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Ik ben geen lid van de raad. De raad moet daarover een uitspraak doen. Wij moeten hieraan na de toezeggingen van wethouder Jansen gevolg geven. Ik heb aangegeven wat in het begintraject allemaal is gedaan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Het lijkt erop dat wij in herhaling vallen.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Hartelijk dank voor de toezegging die de heer Zwanenberg al eerder is gedaan. Het klopt dat motie 232 overbodig is.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Ik heb ook iets gezegd over het tweede punt van de motie, minder verkeersbewegingen. Ik heb geprobeerd om daarbij kanttekeningen te plaatsen. Ik wil het houden bij de toezegging die is gedaan.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Ik heb een motie achter de hand waarin ik de wethouder oproep om de Bibliotheek aan te sporen om de mogelijkheden van het huurcontract te gebruiken voor onderhuur. Die hoeft ik niet in te dienen. Bij ons blijft echter de onzekerheid bestaan over de flexibiliteit van het bestemmingsplan. De wethouder heeft aangegeven dat dit feit nu geen invloed heeft op de begroting. Dat heeft de Bibliotheek gezegd. De wethouder noemde het jaar 2017. Wij zijn enigszins optimistisch. Wij denken dat wij en de Bibliotheek na 2017 nog leven. De onzekerheid blijft. Daarom

willen wij de Bibliotheek extra ruimte geven. Binnen de bestaande bestemming is onderhuur mogelijk. Dat gaf de wethouder aan. Wij kunnen de Bibliotheek binnen de bestemming meer ruimte geven. Daarom dien ik het volgende amendement in.

"Amendement 57

Creëer flexibiliteit in bestemmingen binnen de meters die voor de bibliotheek zijn bestemd op het Neude

De raad, bijeen op 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Specifieke verklaring van geen bedenkingen en coördinatiebesluit voormalige postkantoor (Neude 11)'

- Gezien de recente ontwikkelingen over de door de rechter verboden vervanging van medewerkers door vrijwilligers in de Utrechtse bibliotheek en de mogelijk financiële consequenties die deze uitspraak heeft voor de exploitatie van de bibliotheek;

Besluit:

- In de anterieure overeenkomst waarnaar verwezen wordt in beslispunt 5 van het voorstel, de zinsnede '3.1 In het exploitatiegebied zal circa 9.224m² BVO Bibliotheek (inclusief kantoor)', te wijzigen in, '3.1 In het exploitatiegebied zal circa 9.224m² BVO Bibliotheek (inclusief kantoor en overige functies waarbij de parkeerdruk niet wezenlijk afwijkt of minder is dan die bij de functie bibliotheek)."

Het amendement is ondertekend door de heer Oost, mevrouw Freytag en mijzelf.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Kan mevrouw Koelmans aangeven wat amendement 57 toevoegt aan wat de wethouder heeft aangegeven?

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! De wethouder geeft aan dat het huurcontract de mogelijkheid biedt voor onderhuur, maar die moet wel in overeenstemming zijn met het bestemmingsplan. Wij hebben amendement 57 ingediend om het bestemmingsplan iets meer ruimte te bieden, dus niet alleen bibliotheek en kantoren.

De heer **VAN EIJNDHOVEN** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie is absoluut voorstander van flexibel bestemmen. Is op de vrijvallende meters ook ruimte voor een vuurwerkfabriek?

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Dat kan zeer waarschijnlijk volgens de wet niet. Ik ga niet in op de vraag wat er moet komen. Dat maakt mij weinig uit. De Bibliotheek is een zelfstandige onderneming. De Bibliotheek moet zelf bedenken wat er kan komen voor een zo gunstig mogelijke prijs. Er moet sprake zijn van marktgericht denken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij schorsen de vergadering voor drie minuten om wethouder Kreijkamp de gelegenheid te geven om het amendement te bestuderen.

De voorzitter schorst hierna de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan wethouder Kreijkamp.

De heer **KREIJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Wij hebben in de eerste termijn gesproken over mogelijke flexibiliteit voor de bibliotheek. Ik blijf erbij dat flexibiliteit van het huurcontract de best

begaanbare weg is. De Bibliotheek kan van deze flexibiliteit gebruikmaken. Amendement 57 richt zich op beslispunt 5 van het voorstel, waarin tussen de gemeente Utrecht en ASR over de plankosten voor de vierkante meters bibliotheek afspraken worden gemaakt. Men wil daaraan het begrip "overige functies" toevoegen. Ik vind dat juridisch zeer kwetsbaar. Er ligt een wens- en bedenkingenprocedure voor op een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een bouwbesluit en een projectbesluit. Dat doen wij omdat er geen voorstel is om een bestemmingsplan te wijzigen. Het had een langere route kunnen zijn die ingewikkelder en langer was geweest en waarover meestal de aanvrager besluit welke keuze het verstandigst is. Er is sprake van de route van een projectbesluit. Men kan niet bij amendement een bestemming verruimen. Het bestemmingsplan moet dan worden aangepast. Daarom ben ik in de eerste termijn zorgvuldig geweest met de woorden "binnen het vigerende bestemmingsplan waar de Neude onder valt". Als dat niet zo is, moet de aanvrager bij de gemeente een aanvraag doen om een projectbesluit te nemen of het college moet de raad een voorstel doen om het bestemmingsplan te veranderen, of om het mee te nemen als te zijner tijd een herziening van het bestemmingsplan aan de orde is. Dat zijn de normale stappen die kunnen worden gezet. Het aanpassen van de anterieure overeenkomst valt overigens ook onder de verantwoordelijkheid van de twee partijen. Als de raad dit doet, maar ASR gaat daarmee niet akkoord, dan komt er op de Neude geen bibliotheek. Dan is het verhaal weg. Dan heeft de raad geen verklaring van geen bedenkingen afgegeven.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Wat de wethouder zegt, roept een vraag op. Kan binnen het bestemmingsplan alleen een bibliotheek of kantoor worden gevestigd?

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Mevrouw Koelmans overvraagt mij. Ik heb het bestemmingsplan binnenstad niet in mijn hoofd. Ik weet dat niet. Volgens mij kan er meer. Bibliotheek kon niet. Vandaar dat deze route wordt genomen. Wat in het pand kan, is detailhandel. ASR heeft aangegeven dat men het deel detailhandel wil maximeren op het deel dat men nu wil om in het vervolg juridisch sterk te staan in discussies met concullega's die ook detailhandel aanbieden en om niet opnieuw in discussies over auto- en fietsparkeernormen terecht te komen.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! In het bestemmingsplan is de bestemming inderdaad breder, niet alleen bibliotheek en kantoor. Echter, in de anterieure overeenkomst worden alleen de functies bibliotheek en kantoor aangehaald. Volgens mij kan het, maar dan moeten wij het begrip "overige functies" eraan toevoegen.

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Als wij dat doen, wil ik als verantwoordelijk wethouder opnieuw beginnen. Dan zou ik naar ASR gaan met de vraag wat de "overige functies" zijn. Ik zou bekijken wat van de milieuwetgeving tot aan de nota Stallen en parkeren de consequenties voor de functies zijn alsmede wat dat allemaal betekent voor de omgevingsaanvraag en hoe wij daarmee moeten omgaan. Die stappen moeten worden gezet. Dat moeten wij echter niet willen, want dan hadden wij een ander plan moeten maken. Op dat punt zijn wij nu echt niet.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Volgens mij kunnen wij binnen het bestemmingsplan blijven. Ik vraag niet om buiten het bestemmingsplan om te gaan. Het bestemmingsplan is breder dan de anterieure overeenkomst. Ik wil de ruimte die het bestemmingsplan biedt ook terugzien in de anterieure overeenkomst.

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Ja, maar de anterieure overeenkomst is maar een klein deel van het plan dat ASR bij ons heeft neergelegd om de ontwikkeling mogelijk te maken en om veel in het monumentale postkantoor te investeren. De anterieure overeenkomst is het sluitstuk waar ook de plankosten en dergelijke worden afgesproken en waarin wordt benoemd wat de functies van het pand zijn. Die worden tot op de vierkante meter specifiek benoemd, omdat de gehele omgevingvergunning daarop is verantwoord. Om daaraan een begrip als "overige functies" toe te voegen, vind ik juridisch kwetsbaar. Daarom ontraad ik het amendement.

Aan de orde is de stemming over amendement 57 (Creëer flexibiliteit in bestemmingen binnen de meters die voor de bibliotheek zijn bestemd op het Neude).

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Ik vind dat de wethouder de bezwaren tegen het amendement juist heeft verwoord. Het is een totaalpakket dat naar de raad toegaat, inclusief de anterieure overeenkomst. Als men die loskoppelt of wijzigt, moet men terug naar ASR. Dan kan het voorstel niet naar de raad komen. Dan komt er geen bibliotheek op de Neude. Onverstandig en niet doen. Wij zijn geen voorstander van het amendement.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Een overeenkomst is een tweezijdig ding. Aan de tweezijdigheid schort het. Daar is ASR voor nodig. Wij zijn tegen het amendement.

Mevrouw **BOUAZANI** (PvdA): Voorzitter! Het amendement lost geen enkel probleem op. De PvdA-fractie wil nog steeds een bibliotheek op de Neude zien. Daarom vinden wij het amendement onverstandig en steunen het niet.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Wij willen de bibliotheek op de Neude niet riskeren. Daarom zijn wij tegen het amendement.

Hierna wordt het amendement bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van Student & Starter, SP en Stadsbelang Utrecht ervoor stemmen en de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdA, PvdD, GroenLinks, CDA, D66 en VVD ertegen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Mevrouw **KOELMANS** (SP): Voorzitter! Wij willen graag aantekening in de notulen dat wij tegen beslispunt 5 in het raadsvoorstel zijn.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen, met inachtneming van de afgelegde stemverklaring.

Aan de orde is de stemming over motie 232 (Maak samen met ondernemers een veilig Neude).

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zijn blij dat inmiddels door het college deze toezegging drie keer is gedaan. De motie is overbodig.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Wij sluiten ons daar graag bij aan.

De heer **VAN EIJDHOVEN** (VVD): Voorzitter! Ook wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de GroenLinks-fractie.

De motie wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fractie van PvdA ervoor stemmen en de aanwezige leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, GroenLinks, CDA, D66, SP, Stadsbelang Utrecht en VVD ertegen.

3. Rekenkameronderzoek: 'Hulp bij maatwerk. Een onderzoek naar de hulp bij het huishouden in het kader van de Wmo 2015' (Jaargang 2016, nr. 74).

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik wil beginnen met het nogmaals uitspreken van mijn grote dank voor de Rekenkamer Utrecht. Dankzij haar grondige onderzoek, dat heel goed is uitgevoerd, is nogmaals ondubbelzinnig aangetoond dat Utrecht onvoldoende maatwerk levert bij de huishoudelijke hulp. Ook wij hebben daarop gewezen. Wij zijn over de aanbevelingen van de Rekenkamer positief. Wij steunen het voorstel van harte. Het is goed dat het college, dat aanvankelijk nog een beetje twijfelde, in actie is gekomen en een verbeterplan heeft opgesteld.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil graag een punt van orde maken. Wie verdedigt op dit moment het onderhavige raadsvoorstel? Ik zie de voorzitter van de Rekenkamer niet.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij zijn bezig om dat te regelen. Misschien moeten wij dat formeel doen en de vergadering schorsen. Wij gaan op zoek naar de vertegenwoordiging.

De voorzitter schorst hierna de vergadering.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! Mijn excuses. Ik ben niet in de commissievergadering aanwezig geweest. Ik weet niet wat precies is afgesproken. Niet alleen het rekenkameronderzoek is geagendeerd, maar vooral ook de brief. Wij hebben begrepen dat over het rekenkameronderzoek, met uitzondering van wellicht de complimenten van onder andere misschien mevrouw Haage, vandaag niet zal worden gesproken. De Rekenkamer is echter ambtelijk vertegenwoordigd. Als er vragen zijn, kunnen die worden beantwoord. Wij hebben afgesproken dat mevrouw Haage mag beginnen omdat wij haar resoluut hebben gestoord.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Hartelijk dank. Ik wil de complimenten best herhalen. Wij vinden het een fantastisch rekenkameronderzoek. Men heeft veel mensen thuis geïnterviewd. Men heeft ondubbelzinnig aangetoond dat bij de huishoudelijke hulp onvoldoende sprake van maatwerk is. De aanbevelingen van de Rekenkamer steunen wij van harte. Het college had aanvankelijk twijfels, maar is nu in actie is gekomen. Er is uiteindelijk een verbeterplan.

Over de uitvoering zijn echt nog wat vraagpunten. Op welke manier en in welke mate zal in de praktijk daadwerkelijk rekening worden gehouden met de omstandigheden van mensen, bijvoorbeeld de woonsituatie en de huisdieren? Wordt op professionele wijze, dus niet door het inzetten van vrijwilligers, de inhaalslag gemaakt met betrekking tot het achterstallige onderhoud? Op papier lijkt de situatie de goede kant op te gaan, maar in praktijk moet een en ander zich nog bewijzen. Wij houden de vinger aan de pols. De wethouder heeft toegezegd de komende tijd informatie te verstrekken, onder andere over klanten en klanttevredenheid. Al eerder signaleerde mijn fractie dat onvoldoende duidelijk is of de buurtteams voor deze taken structureel over voldoende capaciteit beschikken. Opnieuw een taak erbij. De

vraag wordt pregnanter omdat men voor het afleggen van huisbezoeken extra tijd nodig heeft. Per 1 januari a.s. moet alles zijn beslag krijgen. Over drie weken is het al zover.

Wij vragen aandacht voor de arbeidsvoorwaarden van de thuiszorgmedewerkers. Wij zouden graag zien dat dit bij de kwartaalgesprekken met de aanbieders een gespreksonderwerp is. Dat is misschien nog niet genoeg, zeker gezien het aantal kwalijke zaken dat ons de afgelopen tijd ter ore is gekomen. Men moet overleggen en vergaderen in eigen tijd, terwijl men juist een belangrijke signalerende functie heeft. Er wordt niet voldoende rekening gehouden met reistijden. Het nemen van pauzes is niet altijd mogelijk, terwijl het fysiek een zwaar beroep is. Wij vinden dat het nodig is om hierover te spreken. Derhalve dienen wij de volgende motie in.

"Motie 233

Goed werk hulpen in de huishouding

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016 ter bespreking van het Raadsvoorstel Rekenkameronderzoek Hulp bij maatwerk.

Constateernde dat:

- door het verhogen van het aantal basisuren naar 105 uren ondersteuning per jaar werkplanningen van de hulpen in de huishouding moeten worden aangepast;
- in het Verbeterplan Hulp bij het Huishouden versterking van de signaleringsfunctie van hulpen in de huishouding een belangrijke doelstelling is;
- staatssecretaris Van Rijn eind 2015 met FNV, CNV en VNG een gezamenlijke aanpak heeft afgesproken gericht op goede arbeidsvoorwaarden voor medewerkers en het voorkomen van concurrentie op arbeidsvoorwaarden door aanbieders;
- hiervoor vanaf 2016 structureel financiële middelen zijn vrijgemaakt (landelijk 200 miljoen euro in 2016 oplopend naar 300 miljoen in latere jaren);

Overwegende dat:

- de kwaliteit van de hulp die aan cliënten wordt geboden gebaat is bij goede arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers;
- medewerkers van aanbieders van hulp bij het huishouden in Utrecht hebben aangegeven dat in de werkplanningen niet altijd voldoende rekening wordt gehouden met reistijd tussen de woningen van cliënten en in de praktijk niet altijd voldoende gelegenheid is voor pauzes;
- voldoende tijd voor overleg nodig is om de signaleringsfunctie goed te kunnen vervullen;
- er door de gemeente Utrecht als opdrachtgever wel kwartaalgesprekken met de aanbieders plaatsvinden, maar er geen periodiek overleg is met (een vertegenwoordiging van) de medewerkers zelf;
- periodiek overleg met de medewerkers zelf niet alleen inzicht kan opleveren over de arbeidsvoorwaarden in de praktijk, maar ook waardevolle informatie over (de kwaliteit van) de uitvoering van de huishoudelijke hulp in de praktijk.

Draagt het college op:

- periodiek met (een vertegenwoordiging van) hulpen in de huishouding in gesprek te gaan over de uitvoering van de huishoudelijke hulp in de praktijk en de mate waarin hierbij recht wordt gedaan aan de geldende arbeidsvoorwaarden;
 - de raad voor de zomer van 2017 te informeren over de voortgang op dit punt;
 - de uitkomsten van deze gesprekken mee te nemen als leerpunt in de evaluatie eind 2017 en het daaropvolgende proces van contractering voor de periode vanaf 2019;
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van Ooijen, mevrouw Van Gemert, mevrouw De Regt en mijzelf.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Stelt de PvdA-fractie samen met de andere indienende fracties voor om de wethouder als een soort arbeidsinspecteur in te zetten? Wat is het idee achter deze motie?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Nee, want er is een arbeidsinspectie. De PvdA-fractie vindt dat de gemeente als opdrachtgever moet bekijken of aan de opdracht invulling wordt gegeven en de cao wordt gevolgd. Wij ontvangen sterke signalen dat die invulling niet wordt gegeven. Daarom vinden wij het belangrijk om de vinger aan de pols te houden. Men zou van thuiszorgmedewerkers niet verwachten dat zij hun signalerende functie uitoefenen als zij het overleggen in hun vrije tijd moeten doen. De gemeente moet haar opdrachtgeverschap goed vervullen.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Ik probeer dat toch wat scherper te krijgen. De bedoelde medewerkers zijn niet in dienst van de gemeente, maar van de organisaties die wij hebben aangesteld om deze taken uit te voeren. Hoe zal dit in praktijk zijn beslag krijgen? Dragen wij de wethouder op om met de mensen te gaan praten? Als dat zo is, waarover praat men dan?

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Volgens mij praat de wethouder al met deze mensen. Hoewel dat in de motie staat, hoef ik hem dat niet te vragen, want ik weet dat hij dat doet, net als bij de nota Inkoop is vastgelegd, waar ook de D66-fractie "ja" tegen heeft gezegd. De gemeente moet een goede opdrachtgever zijn, ook als het onderaannemers aangaat. Er is een situatie geweest waarin dat verkeerd ging. Bulgaarse of Roemeense medewerkers werden in het Stationsgebied uitgebuit. Dat ging over bouwvakkers. Het maakt echter niet uit of het bouwvakkers of thuiszorgmedewerkers zijn, zij moeten goed worden behandeld. De gemeente heeft als opdrachtgever daarbij een rol te vervullen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb grotendeels lof voor alles wat naar aanleiding van het rekenrapport naar buiten komt en wat het college is voornemens te doen. De Rekenkamer heeft onlangs een prijs gewonnen voor onderzoek, maar met dit onderzoek zou men nog meer kans hebben op een prijs.

Wat het college naar aanleiding van het rapport heeft besloten, doet mij zeer veel deugd: meer maatwerk en huisbezoeken: mijn complimenten.

Wat ons betreft, zijn er twee korte eindjes. Het eerste betreft maatwerk vanwege het type woning. Behalve het Rekenkameronderzoek zijn nog twee andere onderzoeken gedaan. Een van de onderzoeken gaat over de vraag hoeveel tijd nodig is om een huis schoon te maken. Daaruit kwam een interessante conclusie naar voren. De tijd die het kost om een huis schoon te maken, verschilt per woning enorm. In het onderzoek kwam naar voren dat het schoonmaken van een keukenblok in het snelste geval 40 seconden duurt en in het meest langdurige geval 30 minuten. Het rapport zegt vervolgens uit te gaan van 8 minuten, want dat is de standaard. Het schoonmaken van de badkamer duurde in het kortste geval 3 minuten en in het langste geval 40 minuten. Het lappen van de ramen in de slaapkamer aan de binnenkant kostte in het snelste geval 30 seconden en in het langste geval bijna een halfuur, 28 minuten. Het college gaat uit van gemiddelden. Dat is de beste manier om weer te geven hoeveel tijd iets kost.

Iedereen weet dat een gemiddeld huis niet bestaat, tenzij men er zelf woont. Als dat zo is, moet u mij even een seintje geven. Ik vind dat bij maatwerk rekening moet worden gehouden met het type woning. Bijzondere ramen, ingewikkelde keukens en lastige badkamers. Biedt daarvoor ruimte en maatwerk. Ik dien daarover de volgende motie in.

"Motie 234

Ook maatwerk vanwege type woningen

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen in vergadering op 8 december 2016 ter behandeling van het Rekenkameronderzoek 'Hulp bij Maatwerk. Een onderzoek naar de hulp bij het huishouden'.

Constateernde dat:

- De Rekenkamer aanbeveelt dat om '...bij de indicatiestelling meer rekening te houden met (...) de woonsituatie...' (Raadsvoorstel rekenkameronderzoek, argument 1.2, p.6).
- Het college in de verandering van de beleidsregels heeft opgenomen: 'De grootte van het huis of de aanwezigheid van dieren is, in het algemeen, geen reden voor inzet van aanvullende uren.'

Overwegende dat:

- De aanbeveling van de Rekenkamer, opgenomen in het raadsbesluit, niet ten volle aansluit op de vernieuwde beleidsregels.
- Het onderzoek 'normering van de basisvoorziening Schoon Huis' van KPMG Plexus en Bureau HHM een zeer grote spreiding laat zien. Deze spreiding laat zich grotendeels verklaren door de verschillen in de type van huizen.
- De mogelijkheid om maatwerk te bieden vanwege type woningen van belang is voor adequate ondersteuning.

Draagt het college op:

- De beleidsregels Wmo 2016 gemeente Utrecht zodanig aan te passen dat – in het algemeen – de type woning / woningsituatie wel reden kunnen zijn voor inzet van aanvullende uren.

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Baş, de heer Oost, mevrouw Haage, mevrouw Van Esch en mijzelf.

Over de vrijwilligers als hulp in de huishouding heb ik in de commissievergadering met de wethouder een discussie gevoerd. Die gaf aan dat het absoluut niet de bedoeling is dat verdringing plaatsvindt. Toch hebben wij naar aanleiding van het debat in de commissievergadering een aantal mensen gesproken die wel degelijk hebben aangegeven dat er sprake is van verdringing. Door vrijwilligers wordt bij het huishouden hulp geboden, terwijl dat bij de thuishulporganisaties thuishoort. Om volledig duidelijk te maken op welk punt de gemeente Utrecht staat, dien ik de volgende motie in.

"Motie 235

Geen vrijwilligers als hulp in de huishouden

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen in vergadering op 8 december 2016 ter behandeling van het Rekenkameronderzoek 'Hulp bij Maatwerk. Een onderzoek naar de hulp bij het huishouden'.

Constateernde dat:

- De rekenkamer schrijft dat hulp van o.a. vrijwilligersorganisaties in de praktijk is voorgekomen ter compensatie van vermindering van het aantal uren.
- Deze hulp in de praktijk geen factor van betekenis is geweest om bezuiniging op HbH te compenseren.

Overwegende dat:

- Hulp via vrijwilligersorganisaties voor ondersteuning in huishoudens zeer waardevol is.
- Het niet de bedoeling is dat hulp via vrijwilligersorganisaties wordt ingezet ter vervanging van het reguliere hulp bij huishouden (verdringing).

Draagt het college op:

- Te waarborgen dat hulp via vrijwilligersorganisaties altijd aanvullend is op de reguliere HbH en dit waar nodig bij desbetreffende vrijwilligersorganisaties onder de aandacht te brengen. En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Oost, mevrouw Freytag en mijzelf.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Ik denk nog steeds na over het laatstgenoemde punt van de heer Van Ooijen, over verdringing. Via de digitale keukentafel weet ik dat er wel degelijk sprake is geweest van verdringing. Kreeg een cliënt minder uren geïndiceerd omdat een vrijwilliger het schoonmaakwerk deed dat een thuiszorgmedewerker had moeten doen of was het aanvullend? Als een vrijwilligersorganisatie steun biedt aan mensen die hulp nodig hebben, zijn er dan bewijzen dat het ten koste is gegaan van de hulp in de huishouding?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij hebben ons hetzelfde afgevraagd. Is het aanvullend geweest of is het ten koste gegaan van het aantal uren dat iemand geïndiceerd kreeg? De betrokken vrouw gaf aan dat zij dacht dat haar uren zijn verminderd vanwege de vrijwilligers die bij haar hielpen. Het moet duidelijk zijn. De vrijwilligers zijn zeer waardevol, maar wel altijd aanvullend op de reguliere huishoudelijke hulp. Het mag nooit zo zijn dat er sprake is van minder uren vanwege vrijwilligers. Er is geen sprake van het aan de schandpaal nagelen van dingen uit het verleden, maar wij moeten zeggen waar de gemeente staat en dat dit altijd ons uitgangspunt is. Daarover mag geen discussie bestaan.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Zoals ik al in de commissievergadering heb gesteld, is de CDA-fractie blij met het onderzoek dat de Rekenkamer heeft gedaan en de maatregelen die het college aan de hand daarvan heeft genomen. De Rekenkamer heeft met dit rapport een aanzet gegeven voor een aanzienlijke verbetering van het leven van veel mensen. Daarvoor verdient het een compliment. Op het gebied van uren werk, achterstallig onderhoud en zelfs maatwerk zet het college belangrijke stappen. De CDA-fractie is daarmee blij. Wij kijken uit naar de analyse van het niet gebruik in de eerste helft van 2017, zodat daaruit hopelijk handvatten komen voor verder beleid om te kunnen bekijken hoe man het gebruik van toegekende uren kan vergroten. Wij hopen dat thuiszorgmedewerkers met deze veranderingen ook weer toekomen aan het belangrijke maatschappelijke werk dat zij doen en dat hiermee een einde komt aan een lange periode van onrust. Wij blijven het goed volgen en zijn tevreden met de voorgenomen maatregelen.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Wij complimenteren de Rekenkamer met haar goede rapport. Wij maken ook het college een groot compliment. Er ligt aan de raad een stevig verbeterplan voor en een brief met maatregelen die volgens de D66-fractie goed zijn doordacht.

Onder andere het heldere taalgebruik op papier en op de website en de laagdrempelige informatiefolders over de veranderingen zijn een mooi voorbeeld van B1-taal. Dat wilde ik toch even gezegd hebben.

Ook wat betreft de overige voorzieningen is het college voortvarend aan de slag gegaan om de zorg samen met ervaringsdeskundigen en inwoners van de stad toegankelijker te maken. Het is altijd opnieuw een cadeautje dat een breed gesteunde motie uiteindelijk een dermate goede weerslag krijgt in de uitvoering. Natuurlijk kan het altijd beter, onder andere op het punt van maatwerk. Voor de D66-fractie is maatwerk bij het toekennen van voorzieningen een belangrijke, zo niet de belangrijkste

voorwaarde. Uiteraard zijn wij heel blij met de keukentafelgesprekken voor alle mensen die hulp bij het huishouden ontvangen. Alleen met persoonlijke gesprekken kan men de vraag achter de vraag achterhalen. Maatwerk is echter meer. De heer Van Ooijen heeft daarover al iets gezegd. Het onderzoek van KPMG Plexus, waar ook het rekenkamerrapport naar verwijst, laat grote verschillen zien. Niet alle huishoudens en huizen zijn gelijk. Als men echt maatwerk wil bieden, moet het type huis of het type huishouden niet de uitzondering, maar de norm zijn. Wij hebben daarom de motie mede ingediend.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Het nadeel van normen is dat ze maatwerk vaak in de weg staan. Hoe meer men vastlegt in beleidsregels, hoe ingewikkelder het voor de professional wordt om maatwerk toe te passen. Hoe ziet de D66-fractie dat?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Het een sluit het ander niet uit. Wij willen voor het aantal uren geen normen opleggen, integendeel. Wij vinden dat maatwerk geen uitzondering is, maar de norm. Er moet altijd maatwerk worden geleverd. Altijd moet worden bekeken hoe groot de ramen zijn. Dat moet de norm zijn en niet het aantal seconden dat nodig is om een raam schoon te maken.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Nu ik mevrouw Baş dit hoor zeggen, zie een rekentabel voor mij met oppervlaktematen en uren werk. Ik zie mevrouw Baş "nee" schudden. Hoe ziet zij dat dan?

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Precies zoals het college in de beleidsregels en het voorstel aangeeft, namelijk dat ter plekke wordt bekeken wat mensen nodig hebben. Mevrouw Tielen weet net zo goed als ik dat er in Utrecht een collectieve voorziening is. Alleen in uitzonderlijke gevallen wordt bekeken wanneer van maatwerk buiten de collectiviteit, dus buiten het vooraf vastgestelde aantal minuten per activiteit, kan worden afgeweken. Wij vinden dat de situaties waarin men moet afwijken altijd moeten worden bekeken, omdat de ramen nu eenmaal niet in elk huis gelijk zijn.

Mevrouw **DE REGT** (GroenLinks): Voorzitter! De hulp bij het huishouden is binnen de Wmo uitgegroeid tot misschien wel het meest lastige dossier. De nieuwe plannen roepen veel weerstand op, zowel bij wijkbewoners als bij werkers. Ook de raad ging hierover regelmatig in debat. Een gedegen Rekenkamerrapport en een onderzoek van de thuissituatie volgden. De aanbevelingen van de Rekenkamer zijn helder. Het raadsvoorstel kunnen wij volmondig onderschrijven. Wij zagen dat de aanbevelingen van de Rekenkamer en de wensen die zijn geuit in de commissiebesprekingen snel opvolging kregen in het verbeterplan. Wij komen van ver, maar zijn ook ver gekomen. Er is een basis voor een duurzaam beleid. De GroenLinks-fractie vindt het belangrijk om aandacht te vragen voor het uitgangspunt dat de uitvoering eenvoudig blijft waar die eenvoudig kan zijn. Het uitgangspunt is een huisbezoek, maar dat kan zeker geen voorwaarde zijn. De reactie op een ondersteuningsverzoek, waar alleen sprake is van een aanvraag voor basisuren, hoeft wat ons betreft geen huisbezoek in te houden. Hetzelfde geldt voor een herindicatie als er sprake is van een stabiele situatie waar de vraag om steun niet verandert. Iemand die al jaren gebruikmaakt van een rolstoel is bij het schoonhouden van de woning echt bekend met de eigen beperkingen. Bij een niet veranderde woonsituatie is de behoefte aan steun ook bekend bij de gemeente. Een herindicatie kan zich op verzoek beperken tot het constateren van een niet veranderde situatie en een niet veranderde vraag om steun. Dat is een constatering die geen huisbezoek nodig heeft. De voorlichting over deze wijze van uitvoering van het beleid zien wij graag goed gecommuniceerd naar de inwoners en naar de buurtteammedewerkers. Graag kregen wij van de wethouder de toezegging voor een eenvoudige uitvoering waar dat mogelijk en gewenst is alsmede een goede communicatie daarover.

De GroenLinks-fractie heeft er vertrouwen in dat er een solide basis is voor een duurzaam beleid. Wij zijn tevreden met de toezeggingen van de wethouder over het monitoren van de uitwerking van het beleid en de regelmatige rapportage aan de commissie.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie steunt de inspanningen van het college voor meer maatwerk bij de hulp in de huishouding. Daarvoor is een aantal dingen nodig, zoals kennis en inzicht. De VVD-fractie maakt de Rekenkamer een groot compliment. Er is beter zicht op het soort maatwerk dat nodig is. Dat is verwerkt in het verbeterplan van het college. Dat is goed.

Volgens ons is nog veel meer kennis en inzicht nodig over de samenstelling van de groep aanvragers van hulp in de huishouding. Wij hopen dat de keukentafelgesprekken en andere manieren van intake die zullen geven. Wij hopen daar over een jaar wat over terug te zien.

Naast kennis en inzicht zijn ook goede professionals nodig met ruimte om verantwoordelijkheid op zich te nemen. De inzet van het buurtteam zoals wij dat tot nog toe hebben gezien en zoals dat wordt ingezet in het verbeterplan is op zichzelf vertrouwenwekkend. Tegelijkertijd is het belangrijk dat buurtteammedewerkers toegankelijk en benaderbaar blijven. Dat is cruciaal voor hun rol in de wijken. Die kan onder druk komen te staan als zij een beoordelende rol krijgen over de mate van maatwerk of hulp bij het huishouden die zij moeten beoordelen. Hoe ziet de wethouder dat? Kan hij ervoor zorgen dat de toegankelijke rol van het buurtteam is gewaarborgd?

Maatwerk klinkt goed. Het is precies wat wordt beoogd. Het klinkt echter soms mooier dan het is. Het is een smalle evenwichtsbalk tussen enerzijds bureaucratische rompslomp en anderzijds willekeur. Daarom vragen wij de wethouder hoe hij wil evalueren dat deze verbeteringen daadwerkelijk als maatwerk worden ervaren door cliënten, maar ook door professionals die de ruimte moeten nemen om toezeggingen te doen. Hoe kan de raad dat voldoende controleren? Dat is een vraag waarop ik geen sluitend antwoord verwacht. Volgens mij spreken wij daarover het komende jaar nog vaak.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Ook ik wil beginnen met het geven van een compliment aan de Rekenkamer. Unaniem is besloten om de aanbevelingen van de Rekenkamer over te nemen. Ik maak ook de wethouder een compliment. Na een aanvankelijk wat globale reactie op het Rekenkamerrapport praten wij nu over een verbeterplan. Wij komen toe aan de resterende punten die de Rekenkamer heeft genoemd.

Inzake de hulp bij de huishouding zijn wij een lange weg gegaan. Drie of vier jaar geleden begonnen wij met een collectieve schoonmaakdienst van anderhalf uur. Nu zijn wij aangeland bij het plan met echt maatwerk dat nu voorligt. Wij hebben er niet veel commentaar op. Het ligt er goed bij. De grote vraag is natuurlijk hoe het wordt uitgevoerd. Hoe krijgen de keukentafelgesprekken vorm? Er waren al keukentafelgesprekken. Dat waren in feite mededelingen. Is dat nu ook zo? Hoe wordt het maatwerk in de praktijk vormgegeven? In hoeverre wordt het type huis bij het beleid betrokken? Wij zullen 2017 moeten afwachten om te zien of de papieren werkelijkheid overeenkomt met wat wij in de praktijk willen zien. Wij hebben er echter veel vertrouwen in.

Het laatste punt dat wij in de commissievergadering hebben besproken, ging over de arbeidsomstandigheden van het personeel. Alles wat betreft het personeel en de voorwaarden dienaangaande ligt besloten in de motie die de PvdA-fractie heeft ingediend. Dat is de reden dat wij die hebben onderschreven. Ik wil benadrukken dat het inderdaad zo is dat de gemeente niet op de stoel van de werkgever zit. Ik wil het verhaal van mevrouw Haage over goed opdrachtgeverschap in zoverre onderschrijven dat het dat niet alleen is. Het gaat ook om kwalitatief goede zorg. Dat valt wel degelijk onder de verantwoordelijkheid van de raad. Werkoverleg is nodig, ook over problemen. Ook het signaleren van problemen is belangrijk. Als thuiszorgmedewerkers een kwartier de tijd hebben om van het

ene adres naar het andere te gaan, dan gaat dat ten koste van de rust en van de kwalitatief goede zorg die zij de mensen thuis kunnen leveren. Dat is het laatste punt waarvoor wij aandacht moeten vragen. Verder wens ik de wethouder, maar vooral ook alle hulpen in de huishouding in Utrecht, veel succes bij het uitvoeren van het verbeterplan.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Het is goed en passend dat wij vandaag aan het einde van het jaar een afsluitend debat hebben over de hulp bij het huishouden voeren. Er is veel gebeurd. Mevrouw De Regt zegt: "Wij komen van ver, maar zijn ook ver gekomen." Dat vind ik een mooi motto. Dat zal ons allemaal het komende jaar bij de uitvoering scherp houden. Daarover zijn door de raad veel opmerkingen gemaakt.

Ik wil het Rekenkamerrapport voorzien van waarderende woorden. Het is goed dat het rapport het cliëntenperspectief hanteert. Het heeft ook een scherpe blik op de gemeentefinanciën. Het rekenkamerrapport heeft ons naast veel andere dingen die het afgelopen jaar zijn gebeurd, zoals rapporten die zijn geschreven, rechterlijke uitspraken die zijn gedaan en gesprekken met hulpen en klanten die zijn gevoerd, gebracht waar wij nu zijn.

Mevrouw Haage noemt de capaciteit van de buurtteams. Die komt aan de orde in de uitvoeringsagenda 2017. Nog vóór het kerstreces zal de raad die ontvangen. In de commissievergadering is afgesproken dat wij direct na het eerste kwartaal van 2017 bij de raad terugkomen met een rapportage over vragen als hoe de huisbezoeken in de praktijk verlopen, wat wij daar ophalen en hoe de uitvoering verloopt. Wij gaan daar hard mee aan de slag.

Mevrouw Haage heeft motie 233 ingediend. De versterking van de positie van hulpen in de huishouding is voor het college zeker een belangrijk element bij de verbeteringen die het in gang heeft gezet. In de voorbereidingen heb ik twee keer, één keer vóór de zomer en één keer na de zomer, gesproken met een vertegenwoordiging van de hulpen. Mevrouw Haage heeft dat feit genoemd. Ik ben twee keer met een huishoudelijke hulp meegelopen om te zien hoe dat is. De urenuitbreiding zelf is een belangrijke bijdrage aan de positie en het werk. De uitbreiding van de basisnorm van anderhalf naar twee uur biedt mogelijkheden om de roosters anders en beter in te delen. Daarmee kan beter aan de arbeidsvoorwaarden worden voldaan. In het verbeterplan hebben wij aangegeven dat de samenwerking tussen huisarts, buurtteam, wijkverpleging en huishoudelijke hulp wordt versterkt. Daarom kan het in handen van de buurtteams leggen van huisbezoeken belangrijk zijn. De positie van de hulpen wordt dan sterker. Zij kunnen de problemen beter zien. Dat is in het belang van de klanten en de werknemers. Ik zeg mevrouw Van Gemert graag na dat er een relatie is tussen arbeidsomstandigheden en de kwaliteit van de geleverde hulp. In het rekenkamerrapport komt naar voren dat 85% van de klanten tevreden is over de kwaliteit van de geleverde hulp.

In het licht van motie 233 wil ik benadrukken dat wij niet in de arbeidsrelatie van werkgever en werknemer willen treden. Wij kunnen als opdrachtgever wél bijdragen aan het verstevigen van de positie van de hulp. Wij doen dat al. Als opdrachtgever scheppen wij de voorwaarden voor goed werkgeverschap. Wij voldoen aan de geldende arbeidsvoorwaarden. Met die nuancering en met wat ik heb gezegd naar aanleiding van hetgeen mevrouw Van Gemert naar voren heeft gebracht, kan het college motie 233 overnemen. Wij zijn graag bereid om met de hulpen zelf het gesprek te blijven voeren over de uitvoering van het verbeterplan en niet alleen met de aanbieders. Dat kan goede input en signalen opleveren die wij kunnen benutten bij de evaluatie en het toewerken naar een nieuwe contractperiode.

De heer Van Ooijen heeft in motie 234 naar voren gebracht dat voor verschillende typen woning maatwerk mogelijk moet zijn. In de commissievergadering is daarover uitvoerig gesproken. Voor bijzondere situaties is ruimte, ook in de huidige regels. Ik wijs erop dat in het rapport van de Rekenkamer staat dat de beleidsregels 2016 meer ruimte bieden om de omvang van de maatwerkmodules af te

stemmen op de individuele situatie van de klant. In de beleidsregels zelf staat dat de grootte van het huis in het algemeen geen reden is voor de inzet van aanvullende uren. Dat ligt in de eerste plaats in de sfeer van de bewoner zelf. In de commissievergadering heb ik gezegd dat de termen "in het algemeen" en "in de eerste plaats" erop wijzen dat bij het toepassen van maatwerk in bijzondere omstandigheden de grootte, het type woning en afwijkende raamhoogten een rol kunnen spelen. Dat brengt mij ertoe om toch negatief te adviseren over motie 234. Motie 234 draait de zaak om. Motie 234 wil dit aspect verheffen tot standaard. Juist dan komt maatwerk in het geding. Maatwerk kan alleen plaatsvinden als er ruimte voor is. Als er een voorschrift is om het werk op een bepaalde manier te doen, dan verdwijnt het maatwerk achter de horizon. Ik wil voor deze lijn waarschuwen. Die gaat net een stapje te ver. Er is sprake van een subtiel evenwicht. De lijn gaat in tegen de geest van de beleidsregels. In de instructies voor de mensen die de huisbezoeken afleggen, is dit soort dingen goed besproken. Wij hebben afgesproken dat die ruimte er is. In bijzondere omstandigheden is er bijzonder maatwerk. Als wij alles op deze manier vastleggen, gaan wij de verkeerde kant op. Ik ontraad motie 234.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik begrijp de reactie van de wethouder. Het is helemaal niet de bedoeling dat er een nieuw bureaucratisch systeem komt – zoals mevrouw Tielen suggereert – om dit soort uren toe te kennen. Het is echter in de geest van de beleidsregels en van het rapport van de Rekenkamer dat wij radicaal maatwerk bieden. Daarover hebben wij gesproken. Daarbij hoort juist dat rekening wordt gehouden met het type van de betrokken woning. Het moet niet de standaard zijn dat daarmee geen rekening wordt gehouden en dat pas als de ramen heel groot zijn op die regel een uitzondering wordt gemaakt. Het is juist de geest van de beleidsregel dat maatwerk wordt geboden met inachtneming van het type van de betrokken woning.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Door de toelichting die de heer Van Ooijen krijg ik op dit punt nog meer huiver. De heer Van Ooijen wil dat standaard het type van de woning moet worden bekeken. Nee, wij bieden ruimte om waar dat is aangewezen en zich bijzondere omstandigheden voordoen zodanig maatwerk te leveren dat wij rekening kunnen houden met bijzondere omstandigheden. Als de heer Van Ooijen het woord "standaard" in de mond neemt, glijden wij af naar een generiek standpunt dat zich niet verdraagt met de beleidsregels.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Dat de motie zich niet met de beleidsregels verdraagt, begrijp ik. Ik wil dat de beleidsregels worden aangepast. De wethouder spreekt echter over de geest van de beleidsregels. Ik vind echter dat de motie past bij de geest van het bieden van maatwerk. Ik wil dat er in het algemeen voor wordt gekozen om maatwerk te bieden, ook op basis van het type woning.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Ja, zo komen wij haast alweer op het wezen van onze aanpak van de hulp bij het huishouden. Het afgelopen jaar hebben wij daarover gesproken. Wij zullen aan het eind van 2017 evalueren of onze voorziening, de basisuren en de extra uren, de weg is waarop wij verder willen gaan. Wij hebben ook gezegd dat de inrichting die wij hebben gekozen, plus het halfuur extra, de snelste en meest effectieve weg is naar het verbeteren van de hulp bij de huishouding. Wij moeten daar niet aan morrelen. Het pad dat de heer Van Ooijen wil nemen, haalt beide systemen door elkaar. Ik voorzie daarmee grote problemen.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Ook ik worstel met deze materie. De wethouder zegt motie 234 te ontraden, maar zegt vervolgens dat wij wat deze motie beoogt al doen. Hij ontraadt iets wat

overbodig is en vindt het gevaarlijk om dat in de beleidsregels op te nemen. Ik wil met de wethouder meevoelen, maar ik begrijp niet helemaal wat hij bedoelt. De woning is best een ding.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Zeker. De beleidsregels moeten voldoende ruimte bieden aan de hulpen die in huis komen om rekening te kunnen houden met bijzondere situaties van de inrichting en de omvang van het huis. Dat is maatwerk. Ik hoorde de heer Van Ooijen echter duidelijk zeggen standaard te willen dat de grootte en de inrichting van de woning worden bekeken. Dat is precies het verschil tussen maatwerk en geen maatwerk, namelijk generiek opnemen dat elke keer standaard een toekenning moet komen die mede rekening houdt met de situatie van het huis. Wij zeggen echter dat er ruimte is voor een bijzondere situatie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik merk dat wij in herhaling vallen en in een semantische discussie terechtkomen.

Mevrouw **BAS** (D66): Voorzitter! Ik word door deze semantische discussie meegesleept. Wij spreken over uitzonderingen. Ik hoor de wethouder echter ook zeggen dat als de ramen een gekke vorm hebben het schoonmaken ervan wél mogelijk is. Wethouder, moet dat niet standaard worden geregeld? Moet het geen standaarduitzonderingsgeval zijn als er sprake is van rare ramen?

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ik herhaal wat wij in de commissievergadering hebben besproken, namelijk dat beleidsregels ook een juridisch kader hebben. Iedereen kan daarop terugvallen. Daarom zijn wij wat betreft de beleidsregels secuur en blijven wij aan de veilige kant. Er is ook een instructie. De beleidsregels moeten ruimte bieden om in uitzonderingsgevallen te kunnen doen wat nodig is. Uitzonderingsgevallen hebben te maken met het type en de aard van de woning, zoals woningindeling en bijzondere raampartijen. Dat zijn de uitzonderingsgevallen. Ik hoor de indiener van de motie echter zeggen dat wij bij de toekenning standaard de woning moeten bekijken. Dan gaan wij bijna plussen en minnen. Wij hebben niet voor niets KPMG een onderzoeksopdracht naar ons stelsel van basisuren en aanvullende uren laten doen. Wij hebben KPMG een berekening laten maken die uitkomt op 105 uur. Dat is een zaak van plussen en minnen en grotere en kleinere woningen door elkaar heen. Als ontsnappingsroute moeten wij in de beleidsregels ruimte laten om in bijzondere situaties ook rekening te houden met een woning die echt erg afwijkt van de berekening. Duidelijker dan dit kan ik het niet maken.

De heer Van Ooijen heeft via motie 235 ook het punt van geen verdringing naar voren gebracht. Ik ben het daarmee helemaal eens. Ook hier gaat het om de instructies die worden gegeven aan de mensen die de huisbezoeken afleggen. Zij moeten goed bekijken of er geen achterstallig onderhoud is. Als dat er is, wordt dat altijd professioneel ingevuld.

De heer Van Ooijen vraagt om dit nog eens onder de aandacht van de vrijwilligersorganisaties te brengen. Dat zal ik graag doen. Dat is niet alleen een boodschap aan de vrijwilligersorganisaties, maar ook aan de buurtteams en aan degenen die de huisbezoeken afleggen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Neemt de wethouder motie 235 over?

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ja, die neem ik over.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Dan trekken wij die in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat de heer Van Ooijen motie 235 intrekt.

De heer **DIEPEVEEN** (wethouder): Voorzitter! Ik dank mevrouw Baş voor haar complimenten voor het taalgebruik. Het is belangrijk om op het pad van het B1-taalgebruik verder te gaan.

Mevrouw De Regt heeft gevraagd of ook eenvoudige aanvragen en herindicaties in een stabiele situatie kunnen leiden tot een eenvoudiger manier van afdoening dan via een huisbezoek. Ik verwijs naar de brief van september jl. Huisbezoeken zijn het uitgangspunt, maar als de klant dat wenst, is ook een telefonische intake mogelijk. Wij maken operationele afspraken met de buurtteams en het Wmo-loket. In dat proces gaan wij uit van een "ja, tenzij"-systeem. De klant krijgt een uitnodiging voor een huisbezoek. Wij wijzen erop dat als iemand geen huisbezoek wenst het mogelijk is om er van af te zien. Wij communiceren dat zowel in de richting van de klanten als in de richting van de buurtteams. Ten aanzien van de stabiele situatie herindicatie zullen wij de komende tijd nog eens goed bekijken hoe wij met de indicatietermijn omgaan, bijvoorbeeld door het differentiëren van de termijn op basis van de situatie van de klant, waarbij het mogelijk is om langere indicaties af te geven. Dat is een belangrijke verbetering in de richting van meer maatwerk en dichterbij de klant staan.

Mevrouw Tielen spreekt over de toegankelijke rol van de buurtteams en het evalueren van het maatwerk. Het klantperspectief is daarbij heel belangrijk. Ook het perspectief van de hulpen is belangrijk. Wij zullen het komende jaar alles nauwgezet volgen. Ik ben ervan overtuigd dat wij aan het eind van 2017 verder zijn dan nu. Met die opbrengst kunnen wij onderling verstandige afspraken maken over het vervolg vanaf 2019.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! Ik denk dat motie 233 voldoende is overgenomen om die te kunnen intrekken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 233 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

Dit voorstel wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 234 (Ook maatwerk vanwege type woningen).

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Wij vinden het heel belangrijk dat rekening wordt gehouden met woningen. Wij steunen het idee. Wij voelen mee met de wethouder dat deze teksten het gevaar in zich hebben dat de tweekamerflat als uitgangspunt wordt genomen en dat alles wat groter is een uitzondering is. Daarom steunen wij de motie niet.

Mevrouw **BAŞ** (D66): Voorzitter! Wij hebben de motie mede ingediend. Ik hoop dat de indiener de motie handhaaft. Dat is volgens mij het geval. Wij blijven de motie steunen. De wethouder heeft niet naar tevredenheid kunnen uitleggen wanneer er geen sprake is van maatwerk. Daarom stemmen wij met de motie in.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Voor ons was het antwoord van de wethouder overtuigend. Wij zullen tegen de motie stemmen.

Mevrouw **DE REGT** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zullen tegen de motie stemmen omdat het antwoord van de wethouder, dat vanuit de indicatie rekening wordt gehouden met bijzondere omstandigheden ook geldt voor het type woningen en wij niet alle omstandigheden apart benoemd willen zien.

Hierna wordt de motie bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van D66, Stadsbelang Utrecht, PvdA, Student & Starter, PvdD en ChristenUnie ervoor stemmen en de leden van de fracties van GroenLinks, CDA, SP en VVD ertegen.

4. Voorstel inzake het Vervolg vernieuwing armoedeaanpak armoederegelingen vanaf 2017 (jaargang 2016, nr. 107).

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik pak de handschoen graag op om te vertellen wat er veranderd mag worden in het armoedebeleid.

In de commissie heb ik al gezegd dat een goed armoedebeleid een teken van beschaving is. Weinig mensen zal de televisieserie die de laatste weken is uitgezonden over de schulden van mensen in Amsterdam Noord onberoerd hebben gelaten. Als ik zie wat het betekent om arm te zijn, bijna structureel in de schulden te zitten en wat het effect is op het hele welbevinden, dus niet alleen op de portemonnee, denk ik dat als de overheid ergens een functie heeft, dit in het armoedebeleid is.

Groot was vorig jaar de schok toen het college voorstellen deed die in een klap een eind maakte aan het sociale beleid dat de gemeente Utrecht jarenlang heeft gehad. Mede door het maatschappelijke verzet dat daarop ontstond, en het afgelopen jaar onder andere een vervolg kreeg in de campagne "geef armoede een gezicht", waarin mensen die arm zijn uitleggen wat het betekent om arm te zijn – dit is voor veel mensen echt een stap – heeft het college een nieuw voorstel gedaan en een aantal scherpe kantjes van het voorstel afgehaald. Dat is natuurlijk prettig, complimenten daarvoor, maar de PvdA-fractie vindt dat ook dit voorstel onder de maat blijft.

Vorig jaar heb ik met een aantal amendementen geprobeerd het plan van het college fundamenteel te wijzigen. Dat lukte toen niet, en ik heb niet de illusie dat ik daarvoor vandaag een meerderheid krijg. Wel dienen we een aantal moties in die de koers in ieder geval op onderdelen positief bijstelt. Voordat ik dat doe, stel ik nog een vraag aan het college. We kregen namelijk na de commissiebehandeling een mail van een oude bekende en trouwe volger van de armoedebatten, die ons erop wees dat bij de individuele inkomens toeslag de vraag hoe je langdurig definieert behoort tot de beleidsvrijheid van de gemeente. De gemeente Utrecht hanteert voor zover ik weet al heel lang drie jaar. De armoedecoalitie heeft er onder andere op gewezen dat er bij mensen die minder dan drie jaar arm zijn ook heel veel problemen zijn. Ik vraag het college of het in dit beleid heeft overwogen die drie jaar naar beneden bij te stellen, en zo ja, waarom daar dan niet voor is gekozen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben benieuwd wat de PvdA-fractie zelf in gedachte heeft. De langdurigheidstoeslag is juist bestemd voor mensen van wie het niet aannemelijk is dat ze erg snel uit het lage inkomen komen. Is dat na bijvoorbeeld een jaar of twee te zeggen?

De heer **POST** (PvdA): Dat is een goede vraag. Daar zijn wij ook nog niet uit. We hebben jarenlang drie jaar gehanteerd. Het zou kunnen zijn dat er om goede redenen nog steeds voor drie jaar wordt gekozen. Maar ik vind het een goede vraag waar ik bij de commissiebehandeling niet aan heb gedacht. Daarom stel ik deze vraag aan het college. Ik heb zelf geen afgerond antwoord, dus ik dien op dit punt geen amendement of motie in. Daar kom ik nu wel aan toe, want we zijn tenslotte in een raadsdebat

beland.

Allereerst de totale omvang van het budget. Dat is al jaren niet gestegen, terwijl de doelgroep aanzienlijk is gegroeid. Volgens ons is nu het moment gekomen om dat te corrigeren. Wij stellen voor dat het college hiervoor bij de voorjaarsnota een voorstel doet.

"Motie 236

Laat armoedebudget meegroeien met omvang van de doelgroep

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van het raadsvoorstel Vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017, constaterende dat

- het gemeentelijk budget voor armoedebestrijding de afgelopen jaren ongeveer gelijk is gebleven;
- het aandeel Utrechtse huishoudens op het wettelijk sociaal minimum is gestegen van 8,6% in 2009 (armoedenota 2012) naar 13,1 % in 2014 (Utrecht Monitor 2015);
- daarnaast door de uitbreiding van de reikwijdte van diverse regelingen naar 125% van het wettelijk sociaal minimum de doelgroep verder is vergroot;
- het gemeentelijk armoedebudget de afgelopen jaren dus niet heeft meebewogen met de omvang van de doelgroep,

overwegende dat

- Utrecht de komende jaren zal blijven groeien en deze groei vertaald zal worden in een hogere rijksbijdrage in het Gemeentefonds;
- het college jaarlijks bij de voorjaarsnota keuzes maakt over de wijze waarop deze groei van de stad moet worden vertaald in groei van voorzieningen voor de Utrechters;
- het daarbij voor de hand ligt ook voorzieningen in het kader van het armoedebeleid mee te nemen,

draagt het college op,

- bij de Voorjaarsnota 2017 met een voorstel te komen waarin het armoedebudget wordt gecorrigeerd voor de groei van de doelgroep van het armoedebeleid in de afgelopen jaren;
 - hierbij tevens een voorstel te doen voor de wijze waarop het armoedebudget de komende jaren kan meebewegen met de omvang van de doelgroep,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van Ooijen, mevrouw Van Esch en mijzelf.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb het tijdens de commissiebehandeling al gevraagd, maar vraag het nu nog een keer. Is de PvdA-fractie het met GroenLinks-fractie eens dat dit automatisch gebeurt in het armoedebeleid, omdat bijna alle regelingen opneembare regelingen zijn? Als meer mensen meer dan drie jaar in een uitkering zitten, krijgen meer mensen de individuele inkomensvoorslag. Als meer mensen op 125% van het minimuminkomen zitten, krijgen meer mensen recht op een U-pas of U-pas-kindergelden en meer mensen kunnen voor de bijzondere bijstand terecht bij de gemeente. Betekent dit niet dat het armoedebudget automatisch wordt aangepast?

De heer **POST** (PvdA): Nee, dat is niet zo. De recente brief van het college bevestigt dit. Er zijn budgettaire overwegingen gemaakt om bijvoorbeeld de individuele inkomensvoorslag voor sommige groepen te verlagen. Daar heeft het totaal van het budget wel degelijk een rol in gespeeld. Het is dus echt niet zo dat het volledig opneembare regelingen zijn. De regeling eenmaal vastgesteld is een

openeinderegeling voor degenen die voldoen aan de criteria. Maar bij de keuzes die zijn gemaakt in de afgelopen jaren heeft de totale omvang van het budget natuurlijk een rol gespeeld en daarbij is niet uitgegaan van groei van het totale budget.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Een van de elementen in het nieuwe beleid is dat er meer wordt ingezet op preventie. Denkt de PvdA-fractie dat die preventieve maatregelen effect kunnen hebben waardoor er minder budget nodig is?

De heer **POST** (PvdA): Ik hoop het, het zou heel goed zijn als de omvang van de doelgroep uiteindelijk krimpt. Daarom bestaat de motie uit twee delen. In het eerste deel vragen we om een eenmalige inhaalslag bij de voorjaarsnota. Dat is het moment waarop het college nadenkt hoe om te gaan met de groei van de stad. Vervolgens is de systematiek om eens in de een of twee jaar te kijken of het budget kan meebewegen. Het kan wat ons betreft ook naar beneden meebewegen als de omvang van de doelgroep krimpt.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Even over de laatste zin: "naar beneden meebewegen als de omvang van de doelgroep krimpt." Stelt de PvdA-fractie voor dat het budget voor het armoedebelaid in absolute zin is gekoppeld aan het aantal inwoners dat in armoede leeft en dat wat de PvdA-fractie betreft het bedrag niet zou mogen variëren op basis van de effectiviteit van het armoedebelaid? Maar dat het zo is, dat als in het jaar X 1000 mensen in het armoedebelaid zitten en in het jaar Y 800 mensen, die 800 mensen meer geld zouden moeten krijgen om het budget te laten meegroeien met de bevolking? Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

De heer **POST** (PvdA): Nee, dat is niet wat ik zeg. Ik zeg dat we nu echt een eenmalige inhaalslag nodig hebben, omdat de omvang van de doelgroep de afgelopen jaren substantieel is gegroeid. Ik vind het niet vreemd om vervolgens voor de toekomst te zeggen dat een van de criteria waaraan je het budget afmeet, de omvang van de doelgroep is. Dat is niet het enige criterium. Er is waarschijnlijk een minimumniveau in het budget nodig. Als de omvang van de doelgroep groeit, kan er meer budget bij en krimpt die omvang, dan kan er wat af.

Ik vervolg met de makke aan de koopkrachtplaatjes. We kennen die denk ik allemaal. Het is overigens heel goed dat er nu koopkrachtplaatjes zijn. De Nibud-studie is heel nuttig en de uitkomst is schokkend, meerdere collega's hebben dit tijdens de commissiebehandeling gezegd. Maar het blijven altijd gemiddelden en zoals u weet, geen mens is gemiddeld. Ik hoorde zojuist dat geen huis gemiddeld is, maar dit geldt ook voor mensen. Het college volgt in zijn plan erg strak de uitkomsten van die koopkrachtplaatjes. Daarom dien ik een motie in die maatwerkondersteuning bepleit, als mensen met het nieuwe beleid toch in de problemen komen.

"Motie 237

Geen mens is gemiddeld

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van het raadsvoorstel Vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017, constaterende dat

- het Nibud in zijn Minimaeffectrapportage berekeningen heeft gemaakt van de verwachte gevolgen van het armoedebelaid voor een aantal huishoudtypen;

- het raadsvoorstel voorzieningen voor huishoudtypen die volgens de Minimaffectrapportage niet 'in de min schieten' wil verminderen, afbouwen of afschaffen, overwegende dat
- koopkrachtplaatjes altijd gemiddelden zijn op basis van een aantal standaard-huishoudens;
- geen mens gemiddeld is;
- het Nibud in zijn berekeningen bovendien is uitgegaan van volledig gebruik van alle beschikbare regelingen;
- mensen die door de voorgestelde verslechtingen van het armoedebeleid in de problemen komen, moeten kunnen rekenen op steun van de gemeente, draagt het college op,
- mensen die erop achteruitgaan door de keuzes in dit raadsvoorstel en die kunnen aantonen dat zij hierdoor in financiële problemen komen, met maatwerk te ondersteunen;
- de raad hierover vóór 1 april 2017 te informeren, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van Ooijen, mevrouw Van Esch en mijzelf.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Kan de heer Post toelichten wat hij bedoelt met "in financiële problemen komen"? Het gaat hier om hardheidsclausules. Ik kan me namelijk voorstellen dat het kan worden gedefinieerd als financieel probleem, als mensen hun basispakket of restpakket niet meer kunnen betalen. Zoals dit nu in de motie staat, verwacht ik dat driekwart van de inwoners van Utrecht aanspraak zal maken op deze maatwerkvoorziening.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik bedoel het volgende. Stel dat je tot de doelgroep behoort waarvan het Nibud zegt, op basis van de gemiddelden, dat je € 100 in de plus zit na basis- en restpakket, maar je kunt aantonen dat je € 100 in de min zit. Over zo'n situatie heb ik het.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Dus dan hebben we het over basispakket en restpakket, over mensen die dat naar aanleiding van een generieke maatregel niet meer kunnen financieren.

De heer **POST** (PvdA): Klopt.

De ouderen vormen hiervan een mooi voorbeeld. Volgens de koopkrachtplaatjes van het Nibud hebben zij geen problemen. Maar de werkelijkheid voor veel ouderen is helaas anders, bijvoorbeeld voor mensen met veel zorgkosten of een onvolledige AOW-uitkering. Daarom stellen we nader onderzoek voor op dit punt.

"Motie 238

Nader onderzoek naar ouderen in armoede

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van het raadsvoorstel Vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017, constaterende dat

- de huishoudtypes met ouderen in de Minimaffectrapportage van het Nibud geen problemen hebben om rond te komen;
- het college daarom voorstelt de energiekostenregeling ouderen (voorheen reserveringstoeslag) te beëindigen,

overwegende dat

- een huishoudtype bestaande uit een ouder stel met zorgkosten niet is meegenomen in de Minimaeffectrapportage;
- de zorgkosten van ouderen in de Minimaeffectrapportage ongeveer even hoog zijn ingeschat als de zorgkosten van jongeren, terwijl die gemiddeld hoger zullen uitpakken;
- in de Minimaeffectrapportage geen rekening is gehouden met mensen met een onvolledige AOW-uitkering (AIO-uitkering);
- mensen met een onvolledige AOW-uitkering, in tegenstelling tot mensen met een volledige AOW-uitkering, niet zijn vrijgesteld van de kostendelersnorm;
- in deze categorie relatief veel zorg- en hulpbehoevenden zitten, voor wie de kostendelersnorm kan uitpakken als een 'mantelzorgboete',

draagt het college op,

- in samenspraak met het COSBO en andere relevante partijen in de stad nader onderzoek te doen naar de inkomenspositie van arme ouderen in de stad;
- hierbij in ieder geval de hoogte van zorgkosten (zoals de stapeling van eigen bijdragen) en de positie van mensen met een onvolledige AOW-uitkering (al dan niet met kostendelersnorm) te betrekken;
- de raad vóór 1 april 2017 over de uitkomsten te informeren, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Metaal-Froon, mevrouw Van Esch en mijzelf.

Voorzitter! Wellicht weet u het nog, maar vorig jaar heeft onze raad de motie "koelkast en wasmachine" aangenomen. Die motie was tamelijk eenvoudig, dachten wij. We hebben deze motie onder andere samen met de SP-fractie ingediend en ze is gelukkig door een meerderheid van de raad gesteund. De motie zei: als de structurele regelingen – de individuele inkomenstoeslag en ouderentoeslag – worden afgeschaft, dan moeten mensen voor vervanging van een kapotte koelkast of wasmachine een beroep kunnen doen op de bijzondere bijstand. De raad heeft daarover een duidelijke uitspraak gedaan. Nu stelt dit raadsvoorstel voor dat de ouderenregeling wordt afgeschaft. Wij zijn ervan uitgegaan dat als de raad het voorstel aanneemt, de ouderen die voorheen gebruik konden maken van de ouderenregeling vanaf 1 januari 2017 voor dit soort zaken een beroep zouden kunnen doen op de bijzondere bijstand. Echter, toen ik de wethouder daarnaar vroeg tijdens de commissiebehandeling, was zijn antwoord ontkennend. Dat is zeer vreemd. Daarom zie ik me genoodzaakt om opnieuw een motie in te dienen die vraagt de eerdere motie onverkort uit te voeren.

"Motie 239

Voer motie 'Koelkast en wasmachine weer via bijzondere bijstand' onverkort uit

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van het raadsvoorstel Vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017, constaterende dat

- op 10 december 2015 motie M 2015/202 'Koelkast en wasmachine weer via de bijzondere bijstand' is aangenomen;
- deze motie het college opdraagt de bijzondere bijstand weer open te stellen voor reparatie en vervanging van de duurzame gebruiksgoederen koelkast en wasmachine vanaf het moment dat de individuele inkomenstoeslag en de energiekostenregeling voor ouderen komen te vervallen;

- in het raadsvoorstel de individuele inkomenstoelage voorlopig blijft bestaan (zij het dat deze voor sommigen wel wordt verlaagd), maar de energiekostenregeling voor ouderen wordt beëindigd,
overwegende dat
- op grond van het raadsvoorstel en de beantwoording van het college in de commissiebespreking het college niet voornemens is de bijzondere bijstand voor koelkast en wasmachine open te stellen voor ouderen,
draagt het college op,
- motie 2015/202 onverkort uit te voeren, zodat vanaf 1 januari 2017 ouderen voor vervanging of reparatie van koelkast en wasmachine een beroep kunnen doen op de bijzondere bijstand;
- dit te verankeren in de Richtlijnen Bijzondere Bijstand,
en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Van Esch en mijzelf.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb een verhelderende vraag. De enige regeling voor ouderen was in mijn beleving alleen voor ouderen die echt hoge energiekosten hadden. Begrijp ik goed dat deze regeling voor alle ouderen geldt die in de bijstand zitten?

De heer **POST** (PvdA): Mevrouw De Boer weet ook dat we feitelijk met de energiekostenregeling de oude doelgroep van de reserveringstoelage wilden bedienen. Dit lag wettelijk lastig. Het college heeft daarom gezocht naar een mogelijkheid om toch een toeslag te kunnen geven. Daarvoor heb ik het college uitvoerig gecompimenteerd. Dit kon via de energiekostentoeslag. Ik doel in ieder geval op de mensen die van de energiekostenregeling gebruik konden maken, maar ik vind het goed en redelijk als de oude doelgroep in acht wordt genomen, die van de reserveringstoelage, dus de mensen die langer dan drie jaar op het minimuminkomen zitten.

Mijn laatste motie gaat over voorlichting. Het Nibud is er bij zijn koopkrachtplaatjes van uitgegaan dat er van alle regelingen gebruik wordt gemaakt. Maar het Nibud schrijft terecht dat dit in de praktijk een illusie is; dat gebeurt niet. Daarom opnieuw een pleidooi om met een plan te komen voor specifieke voorlichting op het gebied van Werk en Inkomen, vooral aan groepen die dit extra nodig hebben. We hebben dit al eerder bepleit bij diverse moties.

"Motie 240

Maak werk van voorlichting Werk en Inkomen

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van het raadsvoorstel Vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017, constaterende dat

- het Nibud in zijn Minimaffectrapportage uit gaat van volledig gebruik van alle regelingen;
- het Nibud terecht constateert dat dit in de praktijk bij lange na niet zo is en bijvoorbeeld ook de Armoedecoalitie opnieuw haar zorgen heeft uitgesproken over het niet-gebruik van regelingen, onder andere als gevolg van onbekendheid met regelingen;
- voorheen een specifieke voorlichtingsfunctie bij Werk en Inkomen bestond, vooral gericht op groepen bij wie extra ondersteuning op het gebied van voorlichting wenselijk is, zoals mensen met een niet-westerse achtergrond, ouderen en mensen zonder digitale vaardigheden;
- in 2012 motie 2012/M 29 'Behoud functie voorlichting Werk en inkomen, juist nu!' is aangenomen, maar deze functie na pensionering van de betreffende medewerker is vervallen;

- in 2014 motie 2014/ M 132 "Behoud functie voorlichting Werk en Inkomen, nog steeds!" door het college is ontraden, omdat die functie door de buurtteams zou worden overgenomen, overwegende dat
- de signalen en zorgen over niet-gebruik van regelingen niet zijn verdwenen;
- buurtteams veel goed werk verrichten, ook op het gebied van voorlichting, maar niet de capaciteit hebben voor gerichte voorlichting aan specifieke doelgroepen;
- ook mensen die niet in de bestanden van de gemeente zitten, zoals mensen met een WW-uitkering, werkende armen en zelfstandigen, recht hebben op goede voorlichting, draagt het college op,
- een plan te maken voor het versterken van de voorlichting op het gebied van Werk en Inkomen teneinde het niet-gebruik van regelingen te verminderen;
- hierbij specifiek aandacht te hebben voor doelgroepen die op het gebied van voorlichting extra ondersteuning nodig hebben;
- hierbij tevens de expertise van buurtteams en andere deskundigen te benutten;
- de raad vóór 1 april 2017 te informeren over de voortgang, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Van Ooijen, mevrouw Van Esch, mevrouw De Boer, de heer Kleuver en mijzelf.

Voorzitter! Over de woonlasten komen we binnenkort nader te spreken in het kader van de prestatieafspraken met de corporaties. Het blijft zuur dat het woonlastenfonds inmiddels ruim een jaar heeft dichtgezeten zonder goede alternatieven. Ik heb hierover in de commissie uitvoerig gesproken.

We hopen snel een voorstel van het college te krijgen over de tegemoetkoming in de ziektekosten. We wachten dat af. Dit geldt ook voor de besteding van de Klijsma-gelden voor kinderen in armoede. We hebben begrepen uit de decembercirculaire dat Utrecht € 1,7 miljoen per jaar krijgt voor dit doel. We zien uit naar het voorstel, zodat ook de kinderen in onze stad mee kunnen doen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Wie wel eens een financiële tegenslag heeft gehad en heeft gevoeld hoeveel stress dat meebrengt, heeft weinig inlevingsvermogen nodig om te beseffen hoe erg het is om in echte armoede te verkeren. Het is verschrikkelijk en ook heel naar dat mensen ook in Utrecht soms structureel niet rond kunnen komen. Daarbij helpt het niet als overheden naar elkaar wijzen. En toch is dat ook in deze situatie onvermijdelijk, schrijft het college terecht. Maar de mensen die in armoede verkeren, hebben hier niets aan.

De mensen hebben wel iets aan een gemeente die waar mogelijk de vrijheid van mensen niet laat beknotten door armoede, en er probeert iets aan te doen. Na een lang proces, waarbij het college heeft geluisterd naar zwaarwegende zorgen en bezwaren van de raad en van heel veel betrokken mensen in Utrecht, ligt er volgens de D66-fractie een zeer afgewogen, zorgvuldig en menswaardig voorstel, dat tot stand is gekomen te midden van zeer uiteenlopende meningen en complexe regelgeving.

De D66-fractie is erg enthousiast over de aandacht voor preventie. Daar verwachten wij veel van. Dit getuigt ook van menselijkheid. Verder hebben wij in de commissie al gezegd dat er van ons geen enorm vuurwerk te verwachten valt bij de raadsbehandeling. We hebben het gevoel dat er naast de moties ingediend door de PvdA-fractie nog een aantal moties voorbij zal komen. Ik wil daar niet op vooruitlopen, maar het zou zomaar kunnen dat we voor een motie die door de VVD-fractie zal worden ingediend heel veel sympathie hebben. Maar daar horen we straks mevrouw Tielen over. Daarmee vervalt de rest van wat ik wilde zeggen, omdat mevrouw Tielen nog niet is geweest.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Drie stappen vooruit en toch weer twee achteruit, zo voelt het

een beetje voor de VVD-fractie zoals we de armoedeaanpak in Utrecht aan het ontwikkelen zijn. Een jaar geleden besloten we om de aanpak efficiënter, effectiever en eenvoudiger te maken, op een aantal voorwaarden. Nu ligt er een aangepast voorstel dat eigenlijk niet eenvoudiger is en misschien ook niet efficiënter en of het effectiever is, dat hopen we vooral allemaal. Waar we vorig jaar in het rapport van het Nibud nog konden lezen dat "de gemeente Utrecht een ruimhartig minimabeleid voert", geven de cijfers van het Nibud nu aanleiding om een regeling te treffen die voor ruim 1000 gezinnen een aanzienlijke armoedeval kan creëren. Het is misschien niet de enige reden waarom ik de politiek in ben gegaan, maar een armoedeval gaat me zeer na aan het hart, dat iemand die gaat werken vanuit een bijstandssituatie erop achteruitgaat. Als voor die gezinnen betaald werken en een eigen inkomen in zicht komen, geldt voor hen twee stappen vooruit en drie achteruit. Dat doet de VVD-fractie pijn.

Wij vinden de armoedeval een vreselijke verarming van de armoedeaanpak. Naast een nogal minimale kostenbesparing en nog steeds een woud aan regelingen, staan we hier niet in een hoerastemming. Maar ik denk dat iedereen het met mij eens is dat een hoerastemming überhaupt niet bij een onderwerp als armoedebestrijding past. Ik denk dat de heer Kleuver daar al een aardig inkijkje in heeft gegeven.

De VVD-fractie waardeert de inzet van de wethouder om de armoedeaanpak te blijven ontwikkelen. Immers, enerzijds veranderen omstandigheden voortdurend, bijvoorbeeld door rijksoverheidsbeleid, en anderzijds is nog onvoldoende bekend welke maatregelen wel of niet echt effectief zijn.

Over de veranderende omstandigheden gesproken. In 2017 gaan bijstanders en AOW'ers het meest in de plus, volgens wederom het Nibud. Hoe gaan we in Utrecht om met deze veranderingen? Hoe rekenen we die door? De heer Post refereerde al aan het volgende, wat gaat er gebeuren met het Utrechtse deel van het budget van € 800 miljoen dat is uitgetrokken voor arme kinderen? Ik ben benieuwd wat de wethouder ons daar concreet op kan toezeggen.

Over effectieve maatregelen gesproken. Voor de VVD-fractie is effectieve armoedebestrijding gericht op het ondersteunen van huishoudens om uiteindelijk weer financieel onafhankelijk van de overheid te worden, met andere woorden, zich financieel vrij te voelen. Dit betekent dat dit verder gaat dan het toestoppen van extra geld, maar juist ook gericht is op begeleiding, uitstromen uit de bijstand, preventie et cetera. Daarom hebben wij voor deze aanpak drie verbetervoorstellen.

Als eerste, we weten wie werkt. Het overgrote deel van de mensen en gezinnen waar we in deze aanpak over praten is afhankelijk van een bijstandsuitkering, denken we. Maar we weten dat er ook werkenden zijn die van een sociaal minimum moeten leven: zzp'ers, mensen met een klein baantje of variabele uren bijvoorbeeld. Hoeveel dat er in Utrecht zijn, is onbekend. Voor deze mensen zijn waarschijnlijk andere maatregelen ter bestrijding van de armoede nodig dan voor mensen in de bijstand. Daarom willen we graag, samen met de fracties van SP en GroenLinks, dat er meer kennis komt over deze groep armen. We roepen met de motie "weten wie werkt" op tot een onderzoek daarnaar.

"Motie 241

Weten wie werkt

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 8 december 2016, ter behandeling van het raadsvoorstel 'Vervolg vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017' constaterende dat

- het percentage werkende armen in Nederland ligt tussen 40 en 50%,
- overwegende dat
- onbekend is hoeveel Utrechtse werkende armen er zijn;
- maar bekend is dat er ook in Utrecht zzp'ers en mensen met kleine banen zijn die moeten leven van een sociaal minimum;

- een effectieve armoedeaanpak mensen minder in plaats van meer financieel afhankelijk van de overheid maakt;
 - een effectieve armoedeaanpak voor werkenden om andere maatregelen vraagt dan voor niet-werkenden,
- draagt het college op,
- onderzoek te doen naar het percentage en de profielen van werkende armen in Utrecht;
 - aan te geven welke maatregelen effectief zijn in de bestrijding van armoede onder werkenden;
 - en deze vanaf de Voorjaarsnota 2017 op te nemen in de rapportages,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw De Boer, mevrouw Van Gemert en mijzelf.

Als tweede effectiviteit. Een van de oorzaken van wat ik eerder de Echternach-achtige beleidsontwikkelingen heb genoemd, is dat effectiviteit van armoedebestrijding nu wordt gemeten aan het bereik van de regelingen. Wij vinden dat niet voldoende. Er zijn ook andere, of misschien meer effectindicatoren nodig. Daarom dien ik de volgende motie in.

"Motie 242

Effectiviteit armoedeaanpak meetbaar maken

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 8 december 2016, ter behandeling van het raadsvoorstel 'Vervolg vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017' constaterende dat

- het college voorstelt de armoedeaanpak in een continu proces te ontwikkelen en te verbeteren;
- de begroting en de voorjaarsnota effectiviteit rapporteren op basis van het %-bereik van de regelingen,

overwegende dat

- een effectieve armoedeaanpak betekent dat deze mensen minder in plaats van meer financieel afhankelijk van de overheid maakt;
 - een effectindicator nodig is die aangeeft hoeveel huishoudens uit de armoede uitstromen,
- draagt het college op,
- een meetinstrument en effectindicator te ontwikkelen die de jaarlijkse uitstroom uit de armoede inzichtelijk maakt;
 - en deze vanaf de Voorjaarsnota 2017 op te nemen in de rapportages,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Van Gemert en mijzelf.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Deze interruptie heb ik al vaker gedaan bij mevrouw Tielen; daar komt hij weer. Ik ken de VVD als een partij die sterk tegen bureaucratie is, maar mevrouw Tielen heeft een paar keer voorstellen gedaan die de bureaucratie versterken. Hoeveel bureaucratie mag dit nieuwe meetinstrument gaan kosten van de VVD-fractie?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Volgens mij zijn de gegevens bekend. We hebben een grote database met daarin de mensen die in aanmerking komen voor allerlei regelingen. Daar baseren we namelijk percentages op. Het bereik van de armoederegelingen is gebaseerd op een percentage en dat is het percentage van het aantal mensen dat rond het wettelijk sociaal minimum zit. Dus die mensen zijn

bekend. Volgens mij is het redelijk gemakkelijk om daar een longitudinaal volgsysteem op te zetten, zonder dat daar heel veel bureaucratie bij komt kijken.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Als ik het goed begrijp, mag de wethouder hiervoor geen extra bureaucratie optuigen. Dan is het onverkort niet uitvoeren van deze motie.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Liever niet, voor deze motie is dat denk ik niet nodig.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Dat antwoord op de vraag van de ChristenUnie-fractie verbaast me een beetje. Ik vind de vraag op zich terecht. Wat je dan gaat meten is de uitstroom, maar niet de effectiviteit van het beleid. Het is niet automatisch gezegd welke invloed het beleid daarop heeft, lijkt me. Wat blijft er dan nog over van de motie?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Volgens mij is het überhaupt interessant om te volgen hoeveel mensen er uitstromen. Op zichzelf steun ik de wens van de heer Kleuver naar meer inzicht. Die wens heb ik zelf ook, maar die zet ik liever op een andere doelgroep, waarmee overigens een grote overlap is. Dat zijn de mensen die in de bijstand zitten en allerlei re-integratie-instrumenten aangereikt krijgen. Dat is echter een ander dossier, maar daar kom ik vast nog wel een keer op terug.

Als derde en laatste de individuele inkomenstoeslag. Vorig jaar is de armoedeaanpak vol ingezet op levensgebeurtenissen en de preventie van daaruit voortvloeiende mogelijke armoede. In het huidige voorstel spelen levensgebeurtenissen een kleinere rol. Misschien ook wel omdat een belangrijke levensgebeurtenis over het hoofd wordt gezien. Want drie jaar in de bijstand of in de armoede zitten – daar is al eerder over gesproken – kun je welbeschouwd ook een levensgebeurtenis noemen. Het perspectief op betaald werk en/of financiële onafhankelijkheid lijkt in het derde jaar bijstand te dalen naar 2% of minder. Met andere woorden, het omslagpunt van perspectief naar uitzichtloosheid blijkt een levensgebeurtenis te zijn die grote gevolgen heeft.

Tegelijkertijd hebben veel mensen die zo lang in een afhankelijkheidssituatie zitten nauwelijks contact met de gemeente, afgezien van wat digitale formulieren. De individuele inkomenstoeslag bijvoorbeeld is een administratieve afhandeling, terwijl mensen baat hebben bij begeleiding, stimulering en gezien worden in hun persoonlijke situatie. Daarom stelt de VVD-fractie voor, samen met een aantal andere fracties, om een deel van de aanvragers van de individuele inkomenstoeslag voorlopig als onderdeel van het aanvraagproces uit te nodigen voor een intake. Gedurende die intake kan de gemeente beter inzicht krijgen in het profiel, het perspectief en de behoefte van de aanvrager, en daarmee veel kennis over de groep op doen. Tegelijkertijd kan de aanvrager een aanbod krijgen voor de workshops die worden aangeboden aan mensen met een ander soort levensgebeurtenis, zodat ze hun financiële situatie kunnen helpen verbeteren. Door hier een jaar een proef mee te doen, wordt duidelijk of een dergelijke aanpak waarde kan toevoegen voor de aanvrager enerzijds en het gemeentelijk beleid anderzijds. Daarover dien ik een motie in "individuele intake voor individueel inkomenstoeslag", ondertekend door de fracties van VVD, GroenLinks, D66, CDA, SP en ChristenUnie, die het college oproept een proef te starten waarin een deel van de groep IIT-aanvragers een persoonlijke intake krijgt en te evalueren wat het effect is en dit toe te voegen aan het beslispunt in het raadsvoorstel.

De **VOORZITTER**: Het is een motie?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Ja, maar er zit ook een amendementsdeel in. Ik heb het een motie/amendement genoemd.

De **VOORZITTER**: Ik vind dat heel creatief, maar dat bestaat eigenlijk niet.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Het is aan u om ermee te doen wat u goed acht, mevrouw de voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dan vervalt het laatste deel: toe te voegen aan beslispoint 1?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Laat de wethouder daar maar even goed op reageren.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we dit nu behandelen als een amendement, want er staat een wijziging in van beslispoint 1.

"Amendement 58

Individuele intake voor individuele inkomenstoeslag

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op 8 december 2016, ter behandeling van het raadsvoorstel vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017 constateert dat

- het college voorstelt de individuele inkomenstoeslag (IIT) voort te zetten;
- de IIT een individuele toeslag beoogt te zijn en bedoeld is voor mensen die drie jaar of langer moeten leven van het sociaal minimum;
- mensen die moeten leven van het sociaal minimum gebaat zijn bij persoonlijk contact en begeleiding bij het verhogen van inkomen uit werk en het creëren van een duurzaam financieel gezonde situatie;
- binnen de financiën voor de armoedeaanpak geld beschikbaar ('overige kosten') is voor het verder ontwikkelen van de effectiviteit van de Utrechtse armoedeaanpak,

overwegende dat

- een effectieve armoedeaanpak mensen minder in plaats van meer financieel afhankelijk van de overheid maakt;
- drie jaar afhankelijkheid van de bijstand welbeschouwd een levensgebeurtenis is, omdat vanaf dan perspectief op uitstroom naar (betaald) werk sterk daalt;
- de toekenning van de IIT nu als administratieve handeling wordt beschouwd;
- bij het in plaats van administratief, persoonlijk maken van een aanvraag IIT mogelijk is:
 - om maatwerk in begeleiding te bieden;
 - meer inzicht te krijgen in de profielen en mogelijkheden van de verschillende individuen binnen de groep langdurige minima,

roept het college op,

- een proef te starten waarin voor een deel van de groep IIT-aanvragers (bijvoorbeeld de eerste aanvragers of alle 2-oudergezinnen met kinderen) een persoonlijke intake onderdeel is van de aanvraag;
 - te evalueren wat het effect is,
- besluit,
- toe te voegen aan beslispoint 1, in de plaats van onderdeel 4:
 - het invoeren van een persoonlijk intakegesprek met aanvragers van IIT als onderdeel van het aanvraagproces."

Het amendement is ondertekend door mevrouw De Boer, de heer Kleuver, mevrouw Metaal-Froon, mevrouw Van Gemert, de heer Van Ooijen en mijzelf.

Regelingen tref je niet alleen voor mensen die er voor de aanmerking komen of denken te komen. Gemeentelijk beleid moet juist ook het belang dienen van en rekening houden met al die andere Utrechters. Want tegenover elke Utrechter met recht op bijstand, toeslagen, kortingen en regelingen, staan ook twee of drie Utrechters die keihard werken om uit de armoede te blijven. Dit is niet gemakkelijk en vergt veel inspanning en regel, maar het lukt ze. Ook voor hen moet de gemeente er zijn en ik wil bij dit soort voorstellen deze mensen in het achterhoofd houden. Financiële onafhankelijkheid is cruciaal voor de kwaliteit van het leven en voor de vrijheid. Meer Utrechters meer stappen vooruit, uit de armoede, dat is wat wij wensen en verwachten van de Utrechtse armoedeaanpak.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! We bespreken vandaag het armoedebelaid; we bespreken nadrukkelijk het armoede *beleid*. Ik vind dat de armoede in de stad heel ver afstaat van de beleidswerkelijkheid. Dit is geen verwijt aan wie dan ook, ook niet aan het college. Maar als je echt aan tafel zit met iemand die in armoede leeft, zie je de regelingen ineens vanuit een heel ander perspectief. Dit als schot voor de boeg. Hieraan voeg ik toe dat een compleet of goed armoedebelaid volgens mij niet bestaat, of nauwelijks bestaat. Er bestaat hooguit zoiets als het minst slechte armoedebelaid. Waarom?

Kijk maar even naar de Nibud-rapportage. Een paar met vier kinderen komt in het voorgestelde armoedebelaid nog steeds € 400 per maand tekort. Dat is € 400 die ze per maand niet hebben voor noodzakelijke uitgaven. Bij een paar met twee kinderen gaat het om € 250.

Dan heb ik het over mensen die 125% van het sociaal minimum binnenkrijgen. Als je geen kinderen hebt, kom je nog steeds € 100 per maand tekort. Dat is de werkelijkheid van heel veel mensen in Utrecht. Daarom ben ik ontzettend blij dat we hier spreken over armoede, al moeten we ons realiseren dat juist de reikwijdte van de overheid als het gaat om armoede helaas te beperkt is.

Dit als aftrap. Vanuit deze aftrap zal ik dit college drie concrete suggesties doen.

De allereerste gaat over het benutten van de kracht van vrijwilligers. U kent de ChristenUnie-fractie en u weet dat wij niet voor het eerst met vrijwilligers voor het armoedebelaid aankomen. Maar juist op dit terrein zijn er nieuwe stappen te zetten. De kracht van vrijwilligers is enorm, onlangs nog uitgeroepen door de gemeente zelf. Vrijwilligers, de schuldhulpmaatjes, leveren tussen de € 0,6 miljoen en € 1,2 miljoen op voor de gemeente. Daarom zeggen wij: ga ook aan de slag met vrijwilligers bij het opzetten van een aantal nieuwe regelingen, waaronder de nieuwe regelingen voor het beschermingsbewind en de workshops over levensgebeurtenissen.

"Motie 243

Benut nog meer de kracht van vrijwilligers

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016, bij de bespreking van het voorstel inzake het raadsvoorstel 'Vervolg vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017'. constaterende dat

- de kracht van vrijwilligers in het armoedebelaid erg groot is, vorig jaar nog rekende de gemeente Utrecht uit dat het totale effect van schuldhulpmaatjes uitkomt op ongeveer 0,6 tot 1,2 miljoen euro;
- ook de buurtteams steeds vaker de meerwaarde merken van ondersteuning door vrijwilligers, overwegende dat
- vrijwilligers ook kunnen aanhaken bij een aantal nieuwe (op te zetten) regelingen, zoals de gemeentelijke regie bij beschermingsbewind en de workshops rondom levensgebeurtenissen, draagt het college op,
- bij de uitwerking van de genoemde nieuwe regelingen mee te nemen hoe en waar vrijwilligers een rol kunnen spelen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw De Boer, de heer Kleuver en mijzelf.

Mijn tweede verbetervoorstel gaat over het omarmen van maatschappelijke organisaties en sluit naadloos aan bij wat ik in mijn inleiding zei. Juist als het zo karig is voor veel mensen, is het heel hard nodig dat er een aantal maatschappelijke organisaties is dat zegt: wij helpen mee, wij doen wat we kunnen. Voorbeelden van die organisaties zijn de voedselbank en Stichting Leergeld. De voorgenen afbouw bij met name de voedselbank schrappen wij wat ons betreft uit de boeken. Wij willen dat er bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota opnieuw wordt nagedacht of het mogelijk is een nieuw budget vrij te maken voor deze organisaties.

"Motie 244

Omarm maatschappelijke organisaties

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 9 december 2016, bij de bespreking van het voorstel inzake het 'Vervolg vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017'.

constaterende dat

- ook met het nieuwe collegebeleid vele groepen onvoldoende inkomen ontvangen om aan hun uitgaven te voldoen, dit varieert van enkele tientjes tot honderden euro's per maand,

overwegende dat

- juist maatschappelijke organisaties – zoals de voedselbank en Stichting Leergeld – dit gat proberen te vullen, door eten te geven, door financiering van schoolkosten mogelijk te maken, en dergelijke;
 - de mogelijkheden voor deze organisaties om financieel zelfstandig te functioneren beperkt zijn, ondanks de prikkeling vanuit het college die onlangs is ingezet,
- draagt het college op,
- de voorgenen afbouw van de financiering van genoemde organisaties te stoppen (dat is mogelijk binnen het bestaande budget);
 - in de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2017 te bezien of het mogelijk is structureel een klein budget vrij te maken (50.000 – 100.000 euro) om nieuwe kansrijke, waardevolle initiatieven tegen armoede financieel te kunnen ondersteunen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! In september heeft het college een brief gestuurd over de voedselbanken. Ik begrijp de zorg en de essentie van voedselbanken en het armoedebeleid, maar waarom heeft de ChristenUnie-fractie toen die brief niet geagendeerd om te bekijken hoe we dat verder zouden kunnen brengen?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb zelf meermaals de voedselbanken besproken. We hebben met elkaar afgesproken dat we niet elke brief over een bepaald onderwerp, wat we toevallig een mooi onderwerp vinden, hier gaan bespreken. Ik heb in die brief niets gelezen waarvan ik dacht: verrassend of nieuw. Daarom heb ik die brief niet geagendeerd. Wat we nu opnieuw vaststellen, is dat het armoedebeleid in feite in zich herbergt dat de subsidie aan de voedselbanken in de komende jaar wordt afgebouwd en ze worden geprikkeld om financieel zelfstandig te worden. In de brief komt naar voren dat dit niet zo goed lukt, of eigenlijk nauwelijks.

Nu spreken we opnieuw over het armoedebeloid. Laat we de conclusie uit die brief meenemen en constateren dat de voorgenomen afbouw van de subsidie voor de voedselbanken blijkbaar niet mogelijk is en we ons beleid daar niet meer op moeten inzetten. Dat beoog ik. Ik begrijp de wethouder vanuit zijn achtergrond heel goed, dat hij ook graag andere organisaties de ruimte wil geven. Daarover ben ik ontzettend enthousiast, maar ik zou dan zeggen: het is niet of/of, maar en/en. Dus we moeten en de huidige maatschappelijke organisaties omarmen en daar dankbaar voor zijn en we moeten kijken of we bij de voorjaarsnota een heel klein, incidenteel budget vrij kunnen maken om deze nieuwe, waardevolle initiatieven ruimte te geven.

Mijn derde verbetervoorstel gaat over de bijzondere bijstand. Ik vind de insteek van het nieuwe beleid te waarderen, namelijk meer inzetten op maatwerk. We hebben daarover zojuist nog een discussie gevoerd. Die lijn steun ik van harte, alleen juist als je meer maatwerk biedt, komt de evenwichtsbalk terug en moeten we voorkomen dat maatwerk een vrijbrief wordt in de bijzondere bijstand om toeslagen wel of niet toe te kennen. Daarom stellen wij voor om nadrukkelijk te experimenteren met de mogelijkheid om mensen een vorm van second opinion te bieden.

"Motie 245

Experimenteer met second opinion in bijzondere bijstand

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016, bij de bespreking van het voorstel inzake het 'Vervolg vernieuwing armoedeaanpak: armoederegelingen vanaf 2017'.
constaterende dat

- het college in het nieuwe armoedebeloid geleidelijk meer maatwerk wil bieden bij de toekenning van bijzondere bijstand, ze beschrijft deze beweging als "van recht hebben op" naar "nodig hebben" (Verdieping Utrecht Inclusief, deel 2, p.8).

overwegende dat

- een toekenning voor bijzondere bijstand door betrokkenen als zeer lastig wordt ervaren;
- het juist daarom essentieel is bij de veranderingen (ervaren) willekeur en onduidelijkheid voor inwoners te voorkomen,

draagt het college op,

- bij de geleidelijke invoering van meer maatwerk in de bijzondere bijstand een experiment uit te voeren, waarin:
de betrokkene de mogelijkheid krijgt (vóór de versturing van het officiële besluit over de aanvraag voor bijzondere bijstand) de aanvraag opnieuw te laten toetsen door de gemeente, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Post en mijzelf.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Een sympathiek voorstel. Dit zeg ik niet omdat we dan vervolgens gaan zeggen: dat steunen we niet. Maar ik heb er nog een vraag bij om een afweging te kunnen maken. In de commissie was de discussie of dit voorstel ertoe gaat leiden dat mensen pas op een later moment een besluit krijgen en dus ook pas later het geld dat ze heel hard nodig hebben. Hoe kijkt de heer Van Ooijen daartegenaan?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Ik ben blij dat mevrouw De Boer deze vraag stelt, want het geeft mij de ruimte om iets meer uit te weiden over het voorstel. Ik heb in de motie nadrukkelijk opgeschreven dat we die second opinion niet structureel gaan inbouwen, dit in tegenstelling tot wat ik in de commissie heb gezegd, maar dat we daarmee gaan experimenteren en bekijken hoe vaak er gebruik

van wordt gemaakt en of dit inderdaad een verbetering is of een verslechtering. Dit ten eerste.

Ten tweede laten we die second opinion niet toepassen als mensen al een definitief besluit hebben gekregen, want dan komen we alsnog in de juridische procedures terecht met extra tijden. Laten we de second opinion proberen in te bouwen, voordat het definitieve besluit is gevallen! Dus mensen krijgen van een medewerker van de gemeente te horen of hun aanvraag al dan niet is toegekend. Dan kan degene binnen een week vragen of er opnieuw naar kan worden gekeken, want dan is er nog geen definitief besluit gevallen. Als ze dit niet nodig vinden, kunnen ze alsnog heel snel een definitief besluit krijgen. Dan treedt er wellicht een week vertraging op, maar dat is nog te overzien. Pas als mensen willen dat er opnieuw wordt gekeken, treedt er altijd vertraging op, maar anders hadden ze helemaal geen geld gekregen. Dan hebben ze geen last van het probleem dat mevrouw De Boer schetst.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Maar dat betekent dan ook dat de mensen die wel een toekenning krijgen, gelijk een definitief besluit kunnen krijgen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Zeker, dat is precies mijn voorstel. Als een aanvraag is toegekend, kan het besluit worden opgemaakt en is er helemaal geen sprake van vertraging.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Dit is het einde van een lang en intensief traject met insprekers op de RIB, dat ook buiten dit stadhuis heel duidelijk heeft gemaakt hoe emotioneel dit onderwerp voor heel veel mensen is en hoe zwaar het is om langdurig niet te weten hoe je rond moet komen. Uit alle bijdragen die we de laatste tijd rondom dit tweede deel van het voorstel hebben gekregen, blijkt dat wat hier ligt een zeer gedragen regeling is die bij heel veel partijen het vertrouwen geeft dat mensen niet door het ijs zakken.

De CDA-fractie waardeert het dat het college heeft gezegd blijvend te willen zoeken naar verbeteringen, want dat biedt de mogelijkheid om ook te zoeken naar de juiste manier om op een eenvoudige manier mensen te ondersteunen die in een bijzondere situatie zitten, waarvoor in de laatste RIB aandacht werd gevraagd, statushouders die te duur, of enkele malen achter elkaar ergens worden gehuisvest, ouderen met een onvolledige AOW en alleenstaande jongeren die nog niet voor bepaalde regelingen in aanmerking komen. Kan de wethouder in zijn beantwoording ingaan op de zorgen die toen over deze groepen zijn geuit?

De **VOORZITTER**: Mag ik de mensen aan mijn linkerzijde verzoeken om buiten de zaal te overleggen, want we horen elkaar niet aan deze kant van de zaal. Dit is al de derde keer dat ik dit verzoek moet doen.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): De CDA-fractie steunt de amendement/motie ingediend door mevrouw Tielen om actiever in te zetten op het begeleiden van mensen die een individuele inkomenstoeslag aanvragen. Misschien kan er juist in de preventieve sfeer goed werk worden gedaan.

De CDA-fractie blijft moeite houden met de manier waarop ouderen in de effectrapportage zijn meegenomen. We nemen aan dat ouderen zonder noemenswaardige zorgkosten inderdaad geen doelgroep zijn voor het armoedebelief, gelukkig, maar zoals gezegd, zijn de zorgkosten vaak niet realistisch meegenomen en worden die gelijk gezet met die van jongeren. Daarom steunen we de motie ingediend door de PvdA-fractie die erom vraagt opnieuw te kijken naar de doelgroep ouderen met een laag inkomen en hoge zorgkosten. Zij mogen niet door het ijs zakken door dit beleid.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ook de GroenLinks-fractie staat hier niet met een blij

gevoel, want daarvoor leent het onderwerp zich niet. De heer Van Ooijen zei het tijdens de commissiebehandeling heel mooi: "Het voorstel armoedebeleid dat er nu ligt, is het beste van een heel slecht onderwerp." Het is natuurlijk diep triest dat in een welvarend land als Nederland zo veel mensen in armoede leven, en dat in een relatief rijke stad als Utrecht de voedselbanken zo hard nodig zijn. De GroenLinks-fractie is daarom blij dat er nu een heel ander voorstel ligt dan een jaar geleden, en dat wij, zoals onze motie beoogde, geen oude schoenen hebben weggegooid voordat we nieuwe hebben. De GroenLinks-fractie deelt het ideaalbeeld van de wethouder dat armoedebeleid vooral zou moeten inhouden: een goede zorgverzekering en extra geld voor het meedoen van volwassenen, en vooral kinderen, aan activiteiten als sport, cultuur en alles rondom onderwijs, en het kunnen bijspringen bij onvoorziene grote uitgaven of bij bijzondere omstandigheden.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Daar zijn de oude schoenen weer van mevrouw De Boer. Maar die heeft zij wel degelijk vorig jaar voor een deel weggegooid, namelijk toen het woonlastenfonds door het college met ingang van "direct doen", ergens in november vorig jaar, is stopgezet voor nieuwe gevallen. Er zijn weliswaar nieuwe prestatieafspraken met de corporaties gemaakt, maar die gelden alleen voor de toekomst. Het klopt gewoon niet, de oude schoenen in het kader van het woonlastenfonds heeft mevrouw De Boer wel degelijk weggegooid. Erkent zij dat?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Die oude schoenen hebben we vorig jaar al weggegooid. Daarover ging de motie niet en daarvoor hebben we inmiddels veel betere en mooiere schoenen teruggekregen, namelijk de verlaging van de huren die aanstaande is.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Het gaat om een totaal en over mensen in armoede. Zij maakt echt geen onderscheid tussen het woonlastenfonds en andere toeslagen. De bedoeling van de GroenLinks-fractie met het armoedebeleid was om geen oude schoenen weg te gooien voordat de nieuwe er waren. Daarin heb ik haar gesteund. Het gaat soms om € 75 per maand. Mevrouw De Boer moet erkennen dat dit een enorme achteruitgang voor mensen was. Het is toch niet zo gek om te erkennen dat mensen op dit punt echte problemen hebben gehad in het afgelopen jaar?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Die regeling wordt afgebouwd. Het is niet zo dat mensen dit jaar al € 75 minder hebben gekregen. De regeling is alleen direct voor nieuwe gevallen dichtgezet, dus daar heeft de heer Post wel een punt. Van die regeling werd overigens relatief weinig gebruikgemaakt, omdat veel mensen haar niet weten te vinden. Dan vindt de GroenLinks-fractie het veel beter om te zorgen dat de huren überhaupt naar beneden gaan. Het is gelukkig gelukt om dat nu voor elkaar te krijgen.

Het ideaalbeeld waar ik zojuist over sprak, vereist dat de basis op orde is en dat het inkomen dat mensen ontvangen genoeg is om hun basisbehoeften, eten, drinken en onderdak, en het basaal meedoen aan de samenleving, te betalen. Dat is nu niet zo, omdat de uitkeringen te laag en de huren in Utrecht te hoog zijn. Aan het laatste, ik zei het zojuist al, gaan we zo snel mogelijk wat doen, zo blijkt uit de afspraken met de woningcorporaties. Voor het eerste zijn we helaas afhankelijk van een nieuw kabinet.

We delen de analyse van het college dat de basis op dit moment niet op orde is. Dus ligt er een nieuw voorstel waarin de individuele inkomenstoelage behouden blijft en de hoogte daarvan wordt afgestemd op het gat dat mensen in de portemonnee hebben om gewoon mee te kunnen doen. Dat voorstel is niet bedoeld, zoals sommige fracties suggereren, om de individuele inkomenstoelage per 2019 af te schaffen, maar om elke twee jaar opnieuw te bekijken of deze nodig is en welke bedragen dan passend zijn, gezien de minimaffectrapportages. Dat lijkt de GroenLinks-fractie een verstandig beleid.

In de commissie hebben wij gevraagd of het mogelijk is om de individuele inkomenstoelage pas te verlagen of af te bouwen op het moment dat de huur daadwerkelijk is aangepast, is verlaagd. Dit is wettelijk niet mogelijk, omdat de individuele inkomenstoelage niet afhankelijk kan worden gemaakt van bepaalde kosten. Om die reden, en omdat het college verwacht dat de huurverlaging per 1 januari 2017 ingaat, al dan niet met terugwerkende kracht, zal de GroenLinks-fractie hierover verder geen motie of amendement indienen.

Een aantal fracties heeft erop gewezen dat de minimaffectrapportages uitgaan van gemiddelden en dat niemand gemiddeld is. Dat is zo, maar dat is altijd zo bij een generiek beleid. De wethouder heeft echter duidelijk gezegd dat in bijzondere gevallen, dus als mensen duidelijk hogere kosten hebben dan gemiddeld en daardoor in financiële problemen komen, altijd een hardheidsclausule ofwel de bijzondere bijstand een oplossing kan bieden, ook in het geval van medische kosten; dat heb ik nog expliciet gevraagd. Ik ga ervan uit dat deze optie in de praktijk goed zal worden toegepast. Ik hoor hier graag een toezegging van de wethouder over.

In het begin van mijn bijdrage heb ik gesproken over de voedselbank. Wij zien dat deze helaas voor veel gezinnen hard nodig is en voorlopig ook nodig zal blijven. En we hebben in gesprekken met de voedselbank begrepen dat er hard is gezocht naar externe financiering, maar deze voor structurele kosten zoals personeelskosten en coördinatiekosten simpelweg niet te vinden zijn. Wat ons betreft neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid door de subsidie structureel te maken. Hetzelfde geldt voor de Stichting Leergeld. We steunen dan ook de motie hierover ingediend door de ChristenUnie-fractie.

Al met al is de GroenLinks-fractie tevreden met het voorstel dat er nu ligt. Met het landelijk beleid, de structureel te lage uitkeringen, voelt het een beetje als pleisters plakken. En dus blijft het, zoals de ChristenUnie-fractie zei, het beste van een heel slecht onderwerp.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Ongeveer een jaar geleden stonden we hier ook, vielen er harde woorden en werd er een flink en heftig debat gevoerd. Ik moet zeggen dat ik tevreden ben na dit jaar van veel inspraak, veel raadsinformatie bijeenkomsten en een behoorlijke wijziging van het beleid op, zoals mevrouw De Boer en meerderen zeiden, een slecht onderwerp waar je nooit tevreden over kunt zijn.

Dank aan de wethouder voor het uitvoeren van het amendement "geen oude schoenen weggooien voor je nieuwe hebt". Dat is goed gegaan. Ik vind het ontzettend belangrijk dat we niets afschaffen zonder dat we er iets voor in de plaats krijgen. Wij vinden dat dat goed is gegaan.

Ik heb nog een paar punten. Alles wat de SP-fractie zou willen, of wat ze nog geregeld zou willen zien, is inmiddels ingediend via moties en besproken. Ik vraag aandacht voor maatwerk – verschillende moties refereren daaraan – als het gaat om een koelkast voor ouderen of bepaalde zaken in de bijzonder bijstand. Wij vinden dat maatwerk altijd mogelijk moet blijven. Mensen zijn geen generieke groepen, geen objectieve meetgegevens, want het kan zo zijn dat mensen een beroep moeten doen op de gemeente als ze onevenredig worden getroffen. Ik ben zeer benieuwd naar het antwoord van de wethouder op de verschillende moties die op dit punt zijn ingediend.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Mevrouw Van Gemert en ik hebben vorig jaar in eendachtige samenwerking de motie "koelkast en wasmachine" geschreven, met een zeer duidelijk dictum. Is zij het met mijn analyse eens dat de dreiging is dat deze motie niet wordt uitgevoerd en is zij het ook met mij eens dat die motie wel moet worden uitgevoerd?

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Ja en nee, in de zin dat ik vind dat een koelkast en wasmachine primaire levensbehoeften zijn die mensen moeten kunnen betalen. Als ik me goed herinner,

is vorig jaar die motie ingediend, omdat de individuele inkomenstoelage zou worden afgeschaft. Toen hebben we gezegd: no way. Ik vind het een ander verhaal als de energieregeling moet worden afgeschaft, omdat die in principe niet is bedoeld om te sparen voor een koelkast. Ik sta zeer sympathiek tegenover het feit dat de heer Post in het dictum van zijn motie heeft staan dat ouderen die geen recht hebben op andere toeslagen, zoals de individuele inkomenstoelage, recht zouden moeten hebben op die koelkast en wasmachine. Ik vraag me wel af hoe dit in de praktijk zal gaan, want dan vallen de koelkast en wasmachine onder de bijzondere bijstand, alleen voor mensen in de AOW enzovoort. Ik ben benieuwd naar het antwoord van de wethouder.

Over de motie en het standpunt van de heer Post zou ik willen zeggen: linksom of rechtsom, ik vind dat dit geregeld moet zijn. Ik vind dat mensen moeten kunnen sparen of geld opzij moeten kunnen leggen voor dit soort noodzakelijke uitgaven. Maar ik wacht wel even het antwoord van de wethouder af, omdat ik me kan herinneren dat we het vorig jaar ook over andere mogelijkheden hadden, zoals de U-pas en andere opties. Vraag me even nog niet naar de weg waarop. Als de wethouder antwoordt dat de weg in deze motie geschetst de beste is, vindt de heer Post mij aan zijn zijde.

De heer **POST** (PvdA): Over die andere mogelijkheden heb ik niets meer gehoord, dus tot nader order gaan we uit van de bijzondere bijstand. In onze motie is de ouderenregeling met name genoemd. Ik ben blij dat mevrouw Van Gemert de strekking van de motie steunt en ik ga ervan uit dat we er dan uitkomen.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Als de heer Post ervan uitgaat dat we er uitkomen, komen we er vast wel uit.

Voorzitter! Nog een punt, de preventieve aanpak. Het voorstel van vorig jaar ging voor driekwart over de levensgebeurtenissen en de preventieve aanpak. Ik vind dit een beetje ondergesneeuwd geraakt in het nieuwe voorstel. Ik ben zeker geen fan van het live event budget, zoals het toen heette, want ik had totaal niet het gevoel dat dat de manier zou zijn om mensen uit structurele armoede te houden. Maar ik wil in de communicatie graag wat meer de focus en de inzet zien op de workshops budgetbeheer om mensen te begeleiden om armoede te voorkomen. We hebben hierover vorig jaar heel lang gepraat, ook over de vraag welke groepen hieronder vallen en hoe het zit met mensen die net boven de grens zitten en met mensen die niet arm zijn maar die arm zouden kunnen worden door zo'n levensgebeurtenis. Ik hoop dat de preventieve inzet van het vorige beleid, wat toen de hoofdmoot was, prominenter terugkomt in dit beleid.

Aanvullend hierop steun ik van harte de amendement/motie van mevrouw Tielen op dit punt. Zie die drie jaar bijstand nu ook eens als een levensgebeurtenis en biedt deze mensen een gesprek aan! Dat gesprek is dan natuurlijk niet meer preventief, maar kan een steuntje in de rug zijn. Daarin kan worden bekeken hoe het budget van deze mensen in elkaar zit, hoe ze dat kunnen beheren en wat ze nog zouden kunnen doen om op een andere manier rond te komen. Als allerlaatste zeg ik hierover, want we zullen die motie steunen, dat wat ons betreft het gesprek dat wordt gevoerd met iemand die drie jaar in de bijstand zit op geen enkele manier voorwaarden mag bevatten voor de individuele inkomenstoelage. Die staat wat ons betreft buiten kijf. Ik wil dat heel helder is dat in zo'n gesprek niet de conclusie wordt getrokken dat iemand door eigen gedrag of andere omstandigheden geen recht meer heeft op de individuele inkomenstoelage.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mevrouw de voorzitter! Dank voor dit goede debat. Ik ben het met de SP-fractie eens dat de preventieve kant van het armoedebelaid, die we ook hebben ingezet, in deze discussieronde minder aandacht heeft gekregen. We hebben de pilots gedraaid. De uitkomsten

daarvan stemmen meer dan hoopvol, omdat daaruit blijkt hoe kan worden voorkomen dat mensen wegzakken in echte armoede. Dat staat op de rails en we gaan daarmee verder. Dit is de inzet van het college.

We zijn hier voor de besluitvorming. Ik heb een aantal vragen genoteerd over de individuele inkomenstoeslag en het aspect erbij van drie jaar bijstand. De PvdA-fractie heeft dit genoemd. Deze termijn is vanuit het vorige beleid geredeneerd neergezet en heeft te maken met de vraag waarvoor het budget kan worden ingezet en of mensen geld hebben kunnen reserveren voor een aantal uitgaven. Na drie jaar wordt dat heel lastig, daarom is daaraan die termijn gesteld. De VVD-fractie heeft gezegd dat dit het moment is waarop mensen heel lastig uit de bijstand komen. Dit is haast een levensgebeurtenis. Ik zal hier straks verder op ingaan. Deze redenering onder de individuele inkomenstoeslag is al heel lang in Utrecht gebruikelijk en hebben we weer gewoon opgenomen.

De VVD- en PvdA-fractie hebben gevraagd naar het budget bestemd voor arme kinderen. Eind januari, begin februari 2017 kunnen we een invulling geven voor de Klijsma-gelden die daarvoor geormerkt zijn. Dit is een keer een plusje, in plaats van de Klijsma-korting die we ook over ons heen hebben gekregen, maar dit terzijde.

De CDA-fractie heeft terecht een aantal vraagstukken rondom ouderen genoemd. Hierover zijn moties ingediend. Hoe gaan we om met de collectieve ziektekostenverzekering? Ook de GroenLinks-fractie heeft hiernaar gevraagd. Als ouderen een goede verzekering hebben, past die, maar wordt die niet gedekt, dan kan dit in uitzonderlijke gevallen individueel worden getoetst door een aanvraag bijzondere bijstand in te dienen.

Mijn collega Jansen heeft afspraken gemaakt over de huisvesting van asielzoekers en de huren die daarbij passen. Zo willen wij daarmee omgaan. De City Deals beslaan een breder terrein. Die hebben de bedoeling om maatwerk toe te passen. De volgende stap hierin zet ik samen met mijn collega Diepenveen.

De SP-fractie heeft mij een toezegging gevraagd. Ze heeft opgemerkt dat als mensen drie jaar in de bijstand zitten en dit wordt beschouwd als een levensgebeurtenis, bij een aanvraag voor een individuele inkomenstoeslag niet het gedrag als maatstaf geldt om die toeslag niet te krijgen. Deze toezegging heb ik in de commissie al gedaan en herhaal ik hier graag.

Ik vervolg met de onderwerpen waarover besluitvorming zal plaatsvinden en noem daarbij als eerste amendement/motie A58. In de brief namens het college heb ik gemeld dat er een prijskaartje zit aan de individuele intakegesprekken die hierin worden gevraagd. Ik begrijp dat het niet om 5000 gesprekken hoeft te gaan, maar het gaat wel om een substantieel aantal. Mijn collega van Financiën heeft gezegd dat als het om een amendement gaat, er een financieel dekkingsvraagstuk ligt. Als het om een motie gaat, sta ik er zeer sympathiek tegenover. Dat heb ik ook in de commissie gezegd. Een aantal mensen dat een individuele inkomenstoeslag aanvraag heeft gedaan na drie jaar bijstand, maar ook een aantal mensen uit de groep gezinnen met twee kinderen, willen we met communicatie bereiken, om ze centraal aan tafel te krijgen en met hen aan de slag te gaan. Ik lees in de motie dat dit een proef zal zijn. De raad moet me dan de ruimte geven om die intakegesprekken goed in de bestaande systematiek in te passen, zonder dat gelijk de kosten en de bureaucratie daarmee toenemen. Als ik de amendement/motie als een motie mag interpreteren met deze invulling, kan ik haar overnemen.

De heer **KLEUVER** (D66): Kan de wethouder toelichten hoe het komt dat een proef die wordt uitgevoerd naar aanleiding van een motie goedkoper is dan een proef die wordt uitgevoerd naar aanleiding van een amendement?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Dit is een terechte vraag. Dat heeft met het volgende te maken. Het amendement geeft heel strikt aan hoe we er uitvoering aan moeten geven. Als ik het gevraagde als

motie mag lezen, kan ik het in passen in de bestaande contacten die we met deze groep hebben. De VVD-fractie suggereerde dat we deze mensen nooit zouden spreken, maar we hebben collectieve afspraken waarbij mensen op bezoek komen. Er worden ook op andere manieren gesprekken met ze gevoerd in de normale bedrijfsvoering. In het amendement staat echter keihard dat zo'n gesprek moet plaatsvinden als iemand een individuele inkomenstoeslag aanvraagt. Dan moeten wij daarvoor iets gaan inrichten en er capaciteit voor vrijmaken. Ik werk naar de bedoeling toe en zie dat we heel goed met deze mensen in contact kunnen komen. In de huidige systematiek waarin we aanvragen administratief afhandelen, kunnen we de mensen erop wijzen dat we centraal een mogelijkheid inrichten om gesprekken te voeren. Met de motie heb ik dus meer ruimte om die gesprekken goed in te passen in de werkwijze die we nu al hebben, zodat dit individuele gesprek kan plaatsvinden zonder dat we dit als nieuw extra element in onze bedrijfsvoering moeten inpassen. Als de raad mij die ruimte geeft, kan ik ermee aan de slag binnen de bestaande financieringssystematiek. Daarmee is mijn collega van Financiën ook gerustgesteld.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De wethouder zei zojuist met zoveel woorden dat drie jaar in de bijstand een soort levensgebeurtenis is. Ik begrijp heel goed het probleem dat als we die gesprekken standaard voor een groep willen voeren, dit wellicht heel veel geld gaat kosten. Maar is het niet mogelijk om een deel van de contacten die de organisatie kennelijk al heeft met deze mensen, te laten aansluiten op dat moment om zo dat moment te markeren en duidelijk te maken, en een relatie tot een aanvraag voor een individuele inkomenstoeslag te leggen?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Ik kan in de bestaande systematiek voor aanvragen van een individueel inkomenstoeslag, die vrij administratief worden afgehandeld, in ieder geval melden dat er een mogelijkheid is voor een intakegesprek en vragen of mensen hiervan gebruik willen maken. Ze kunnen dan op een aangegeven locatie contact met de gemeente opnemen, als we toch al met elkaar om de tafel zitten. Dat kunnen we deze mogelijkheid bij de aanvrager centraal inrichten en hoeven we geen extra contactmoment in te lassen, waar het amendement om vraagt, maar gaan we de gebruikte werkwijze daarop toepasbaar maken. Volgens mij is dit wat de GroenLinks-fractie zegt. Op die manier kan ik binnen de bestaande formatie een proef laten draaien en de uitkomsten daarvan met de raad delen.

De **VOORZITTER**: Er wordt nog even druk overlegd. Dus we verplaatsen dit onderwerp naar de tweede termijn. Ik verzoek de wethouder verder te gaan met de andere moties.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Motie 236, laat armoedebudget meegroeien met de omvang van de doelgroep, ontraadt het college. Er is al onderling een discussie over gevoerd. Er zijn meerdere factoren van invloed dan alleen de groei van het aantal mensen dat in armoede leeft. We zetten in op de effectiviteit en het bereik van de regelingen.

Motie 237, geen mens is gemiddeld. Onderzoek heeft ons de gebruikte gegevens aangereikt. Maatwerk is natuurlijk belangrijk, maar dit moet binnen de wettelijke kaders vallen. We zetten erop in dat de bestaande regels goed worden benut, zoals met voorlichting, waarover ook een motie is ingediend, zodat mensen er gebruik van gaan maken. Mocht er sprake zijn van bijzondere omstandigheden voor hoogstnoodzakelijke kosten, dan is altijd bijzondere bijstand mogelijk. Daarmee hebben wij een rond verhaal. Wij ontraden deze motie.

Motie 238, nader onderzoek naar ouderen in armoede. In de motie staat dat het Nibud-rapport op dit punt niet wordt onderschreven. Wij zijn vooraf in gesprek gegaan met COSBO en andere organisaties hoe we de armoede onder ouderen het beste kunnen laten onderzoeken. Het Nibud heeft met de organisatie Ieder(in) zijn kennis en kunde naar eer en geweten ingezet en dit rapport opgeleverd. Het

Nibud zal deze exercitie over twee jaar herhalen en zal dan een nieuw beeld schetsen. Daarmee vinden wij een nieuw onderzoek op dit moment absoluut niet noodzakelijk, immers, we hebben daarvoor de beste kennis en kunde in Nederland ingezet.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Kan de wethouder garanderen dat de ouderen door het Nibud-onderzoek daadwerkelijk in beeld zijn gebracht? Tijdens de raadsinformatie bijeenkomst is naar voren gebracht dat een aantal deelgroepen van ouderen niet voldoende in kaart zouden zijn gebracht. Als de wethouder zegt dat hij zeker weet dat die groepen goed in beeld zijn gebracht, is de motie misschien niet nodig.

Als de wethouder zegt dat hij dit niet helemaal zeker weet, wil onze fractie nog overleggen over deze motie.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): De stapeling van zorgkosten is specifiek naar voren gekomen. In de commissie heb ik daar ook naar gevraagd. Is de stapeling van zorgkosten meegenomen in de rapportage?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): We hebben het Nibud gevraagd dit te onderzoeken. Dat heeft kennis opgehaald bij ieder(in). De zorgkosten zijn daarin meegenomen. Ik sta voor de kwaliteit van dat onderzoek. Dit betekent dat ik vanuit het college op dit moment geen noodzaak zie om op heel korte termijn met andere partijen een ander onderzoek in te zetten. Dit is echt de kennis en kunde die in Nederland voorhanden is om een goed beeld te geven. Daarmee ontraad ik deze motie.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Zegt de wethouder daarmee dat we natuurlijk niet iedere individuele ouderen in beeld hebben, omdat het om een gemiddelde gaat en iedereen wier zorgkosten erboven uitkomen via het buurtteam of de bijzondere bijstand een aanvraag kan doen?

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Dit is het antwoord op de vorige motie dat ik heb gegeven. Niet iedereen is gelijk, dat klopt, maar dit is echt het beste beeld wat we kunnen neerzetten. En ja, we weten dat nog veel mensen niet gebruikmaken van alle regelingen. De raad spoort me aan om iedereen van de regels op de hoogte te stellen op een vernieuwende wijze. En ja, de mogelijkheid van de bijzondere bijstand is er altijd op individueel niveau.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Een groep die in ieder geval niet in de studie is meegenomen – dit zegt het Nibud ook – is de groep met de onvolledige AOW-uitkering. Het klopt niet dat alle groepen die we hier noemen in het Nibud-onderzoek zitten. Dit is geen kritiek op het Nibud, dat werkt ook met aannames, maar dit is precies de reden waarom we vragen hier toch eens nader over in gesprek te gaan.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Nogmaals, ik heb in de commissie al gezegd dat de hoogte van de uitkering van mensen die niet de volledige AOW-uitkering hebben, nog steeds hoger is dan die van mensen die in een bijstandsuitkering zitten. Dat is cijfermatig terug te rekenen. Dit is op dit moment het beste beeld wat we kunnen aanreiken. Ik blijf bij het collegestandpunt dat extra onderzoek hier niets aan toe af zou kunnen doen.

Mevrouw de voorzitter! Motie 240 is heel belangrijk en is in lijn met wat het college heeft gezegd en waaraan het dagelijks uitvoering wil geven. Ze gaat over voorlichting en alle instrumenten die we hebben. Als ik de motie zo mag interpreteren dat ik een plannetje mag maken, maar vooral mijn tijd en energie mag steken in de uitvoering en het bereiken van de mensen, wil ik er heel graag mee aan de slag en kan ik deze motie overnemen.

De **VOORZITTER**: Wethouder slaat u motie 239 over? Dat mag, maar we raakten daarover in verwarring.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Sorry, ik was iets te snel aan het bladeren. Motie 239, de koelkast en de wasmachine: Ik refereer opnieuw aan het Nibud-onderzoek. Het beeld is dat voor ouderen dit vraagstuk financieel gezien niet hoeft te spelen en dat er een mogelijkheid is om daarvoor geld te reserveren met hun huidige financiële mogelijkheden, zoals het Nibud-rapport laat zien. De regeling uit het vorige armoedebeleid voorzag dat dit via de IIT zou worden geregeld. Daarom hebben we dit op die manier hersteld. Er kan in bijzondere gevallen via de bijzondere bijstand een leenbijstand worden verschaft, als een oudere geen koelkast of wasmachine met eigen voorfinanciering kan betalen, maar op individueel niveau een koelkast of wasmachine moet aanschaffen. Dit betekent dat er een bedrag kan worden geleend dat later weer moet worden terugbetaald. Daarmee is het systeem sluitend en ontraden we motie 239.

Motie 241 gaat over het vraagstuk over de profielen van werkende armen. Dit is een terecht punt ingebracht door de VVD-fractie. We willen dat zeker in beeld brengen en bekijken welke effectieve maatregelen we kunnen invoeren. We kunnen wat in het dictum staat dragen en deze motie overnemen.

Motie 242 gaat over het meetbaar maken van de effectiviteit van de armoedeaanpak. Ik ben het eens met de interrupties van de D66- en ChristenUnie-fractie.

Als hierover op een regelluwe en bureaucratie-arme wijze kan worden nagedacht en de systemen waarmee we gegevens verzamelen niet tot extra administratieve lasten en dat soort zaken leiden – ik denk dat ik dit zo mag interpreteren van de VVD-fractie – wil ik namens het college bekijken welke indicatoren een meerwaarde zouden kunnen krijgen. Als ik de motie zo mag interpreteren en ik daarmee de fracties van de ChristenUnie en D66 tevreden stel, kan ik deze motie overnemen.

Motie 243, benut nog meer de kracht van vrijwilligers: Dat doet het college met recht en reden. Elke steun die we daarvoor krijgen – die zie ik terug in de motie – is ondersteuning van ons beleid. Daarom neem ik deze motie over.

Motie 244, omarm maatschappelijke organisaties: In de motie staan de organisaties waarvoor we gelden beschikbaar hebben gesteld. Over Stichting Leergeld heeft de raad al zijn mening gegeven, die subsidie moet gecontinueerd worden. Dan blijft over de aanpak rond de voedselbanken. Ik heb in de commissie gezegd dat het college de voedselbanken een zeer belangrijke partner vindt. De raad vindt dat ook. De raad heeft gezien dat onderzoeken of de voedselbanken op een andere manier kunnen worden gefinancierd, om met het vrijgekomen geld andere initiatieven te kunnen steunen, terwijl de voedselbanken gewoon met hun werk door kunnen gaan. Wij zijn daar nog niet mee klaar, dus wij willen deze inzet blijven plegen. Ik zie van de kant van de voedselbanken dat ze dit proces nog steeds willen aangaan. Ik zal namens het college rekenschap geven welke mogelijkheden er al dan niet zijn. Pas dan is het moment aangebroken om deze discussie eventueel verder te brengen. Daarom ontraad ik op dit moment namens het college deze motie.

Motie 245, experimenteer met second opinion in bijzondere bijstand: Ik heb in mijn brief namens het college proberen aan te geven hoe wij intern consciëntieus willen omgaan met collegiale toetsing en andere zaken. Die brief heeft de raad onlangs ontvangen. Dat is onze werkwijze. De motie brengt nog een extra element in. Ik moet bekijken of dit juridisch al dan niet mogelijk is. Het uitvoeringsorgaan doet namelijk een uitspraak en het is de vraag of het juridisch technisch houdbaar is om het opnieuw naar een aanvraag te laten kijken en of we daaromheen een zorgvuldig proces kunnen zetten. Ik twijfel over deze

motie. De essentie uit de motie wil ik overnemen, maar ik weet niet of ik de uitvoering die in de motie staat genoemd helemaal hard kan maken. Dus als ik de essentie mag overnemen en meer vrijheid mag nemen om te bekijken hoe we tot betere besluitvorming kunnen komen – want dat is uw doel en ook mijn doel – zal ik ermee aan de slag gaan.

De **VOORZITTER**: Op het randje van de eerste termijn kom ik terug op amendement 58 ingediend door mevrouw Tielen. Ik heb de wethouder horen zeggen dat hij de oproep kan overnemen, als het om een oproep in een motie gaat. Maar met een besluit in een amendement wordt het voor hem heel ingewikkeld. Gaat dit ergens toe leiden mevrouw Tielen?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Ik hoorde de wethouder twee dingen zeggen. Ten eerste verwees hij naar de wethouder Financiën vanwege de dekking en ten tweede reageerde hij op de uitvoering. Ik ben geneigd om het amendement in te dienen, omdat ik het gevoel heb dat het anders een beetje een vage proef wordt. We willen echt graag dat de gemeente in gesprek gaat met een deel van de groep. Ik denk dat de dekking voor een deel gevonden kan worden in het budget voor de levensgebeurtenissen waarvoor nog € 500.000 staat.

De **VOORZITTER**: Helder, dan handhaven we amendement 58.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Voorzitter! Amendement 58 dienen we graag in. De wethouder heeft een aantal plezierige reacties gegeven op onze moties, onder andere op motie 241, die hij overneemt. Daarom trek ik die motie in.

De **VOORZITTER**: Amendement 58 was al ingediend, dus die blijft ingediend. De heren Işık, Zwanenberg en Gilissen wijs ik erop dat we hebben afgesproken dat we niet meer zouden overleggen in de raadzaal.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik ben blij dat amendement 58 blijft gehandhaafd, want we steunen het enorm. Maar als het college zegt dat het eigenlijk een ongedekt amendement is, wordt het ingewikkeld. Mevrouw Tielen zegt dat het moet worden gedekt uit het budget voor levensgebeurtenissen. Wat moet het college wat haar betreft doen om dit amendement uit te voeren? Wanneer zegt ze dat het amendement voldoende is uitgevoerd?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dit is een fijne vraag van de heer Kleuver, want dit is de reden dat ik niet direct daadkrachtig ja of nee heb gezegd. Ik wil dat er die nader te bepalen groep aanvragers een persoonlijk contact en gesprek heeft met de gemeente. Dat is het allerbelangrijkst. De wethouder heeft gezegd dat er al allerlei momenten zijn waarop er wordt gesproken met deze mensen, dus er is vast een overlap te vinden. Dat lijkt me goed, laten we dat dan ook doen. Is dit een antwoord op de vraag?

De heer **KLEUVER** (D66): Ja, dat dit de bedoeling van mevrouw Tielen is, was al duidelijk. Maar met hoeveel mensen moet er dan bijvoorbeeld gesproken zijn, om een beetje een idee te geven? Moeten dat er vijf of 500 zijn? Als ik dat weet, kan ik een beetje inschatten of dat realistisch is met een dekking uit het budget voor levensgebeurtenissen.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Een gemakkelijk antwoord is ergens tussen de vijf en 500. We moeten iets over deze groep kunnen zeggen. De mensen moeten feedback kunnen geven en de gemeente moet er iets

van kunnen leren. Minder dan 100 is dan waarschijnlijk net te weinig, dus laten we zeggen, vanaf 100 mensen. Maar ik heb geen idee hoeveel jaarlijkse aanvragen er zijn. Dus ik kan niet heel duidelijk zijn over het aantal.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Ik wijs mevrouw Tielen erop dat het misschien interessanter is om niet naar het aantal mensen dat je spreekt te kijken – overigens heb ik daar ook geen idee van – maar naar de termijn. Als we spreken over het evalueren van het effect, is het misschien interessant om een half jaar lang iedereen te spreken. Volgens mij kun je dan pas het effect evalueren en niet als je binnen twee weken 100 mensen hebt gesproken.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dit vind ik een zeer zinnige aanvulling, dank u wel.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik ben het met de SP-fractie eens, maar als er maar met twee mensen is gesproken, is het amendement naar de letter uitgevoerd, maar kunnen we verder niets zeggen. Het is allebei waar en dat maakt het voor het college erg lastig, terwijl het zo'n verschrikkelijk goed voorstel is. Als het zo vaag omschreven staat, wordt het ingewikkeld. Ik vraag mevrouw Tielen om het amendement om te zetten naar een motie die duidelijker kan zijn op sommige punten en het college meer een richting meegeeft dan een amendement. Het is ook mogelijk om het amendement te wijzigen, maar dat lijkt me ingewikkelder. Staat mevrouw Tielen daarvoor open?

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Daar sta ik zeker voor open. Volgens mij zijn we namelijk op het punt gekomen waarin we het in grote lijnen met elkaar eens zijn, zowel een groot deel van de raad als de wethouder. Waarom ik het verzoek nu nog niet intrek als amendement, is omdat de wethouder volgens mij iets te vaag bleef. Ik wacht het antwoord van de wethouder in tweede termijn af, maar ik hoor wat de heer Kleuver zegt en ik kan me daarin zeker vinden. Dat maakt het voor de wethouder ook weer gemakkelijker voor zijn beantwoording.

Ik ga met de directe feedback van de voorzitter probeerde op een rustig tempo door de moties te lopen.

Motie 241 is door de wethouder overgenomen. Dat vinden wij heel plezierig. Daarom trekken we die in, want wij geloven dat het goed komt.

Over motie 242 met de titel "effectiviteit armoedeaanpak meetbaar maken" heb ik gehoord dat de wethouder met slimme voorstellen zal komen, als hij ernaar heeft gekeken, dus ook die motie trek ik in.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat de moties 241 en 242 zijn ingetrokken.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Mevrouw de voorzitter! Nog een compliment voor de titel "Weten wie werkt". Die had ik niet in de snelheid meegenomen.

Over amendement 58 het volgende. In de brief staat dat ongeveer 5000 personen per jaar een IIT-aanvraag doen. In de commissie is gevraagd hoeveel geld het zou kosten als de dienst Werk en Inkomen met al deze mensen individueel contact opneemt. Dat heb ik inzichtelijk gemaakt, dat is € 1,1 miljoen. Het klopt dat ik in mijn beantwoording in eerste termijn ruimte zocht. Omdat ik daarvoor veel woorden nodig had, werd het per definitie iets vager. Als de raad een hard cijfer wil hebben, kan het bedrag van € 1,1 miljoen worden gedeeld door aantal mensen dat hij graag wil zien in een jaar of in een paar maanden. Dan kan ik precies uitrekenen hoeveel extra kosten hiermee gemoeid zijn.

Daarmee wordt het amendement ongedekt. Ik vind dat heel spijtig, want ik wil heel graag hiermee

aan de slag. Dat heb ik dat ook in de commissie gezegd en hier herhaald. Daarom heb ik de raad om ruimte gevraagd. Mevrouw Tielen heeft gezegd dat ik daarin een beetje vaag ben geweest. Dat komt, omdat ik daarin ruimte nodig heb. Daarom heb ik voorgesteld om van het amendement een motie te maken. Bovendien wil ik namens het college graag rekenschap afleggen over hoe die proef heeft gelopen. Daarmee kom ik bij de raad terug. Ik weet dat ik dan niet een vaag verhaal moet houden. Dat is mij volstrekt helder. Als de raad me dat gunt, kan ik in het college met recht en rede zeggen dat we hiermee vanuit Werk en Inkomen consciëntieus aan de slag gaan.

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Ik vond het antwoord van de wethouder ook erg vaag. Maar niet omdat de wethouder niet zo duidelijk praat, want dat is helemaal geen probleem. Het gaat mij er vooral om dat het niet zo moet zijn dat mensen een individuele inkomenstoeslag aanvragen, daarbij een vinkje krijgen en hun by the way wordt gevraagd of ze ervan op de hoogte zijn dat er een gemeentelijk loket is waar ze terecht kunnen voor al hun vragen. Dit geef ik de wethouder graag mee. Ik bedoel met vaag dat de uitvoering van zo'n gesprek vaag wordt, of dat er buttons in de mail staan waar mensen voor het een of ander op kunnen klikken. Het gesprek moet expliciet gaan over hun situatie en het feit dat ze een aanbod voor een intakegesprek kunnen krijgen.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Daar ben ik het mee eens, die helderheid geef ik. Dit past in de lijn dat ik geen vaag verhaal kan brengen als ik terugkom met de resultaten van de proef, hoe die loopt en hoe de uitvoering gaat. Dat wil ik ook niet.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Zoals ik al vermoedde, zitten we inhoudelijk redelijk op één lijn. Ik gun de wethouder ruimte en ik vertrouw hem daar ook in. Misschien is het fijn als de wethouder er nog een paar woorden aan wil wijden als hij een concreet beeld heeft over aantallen, periode en dat soort zaken, en dat we daarover een kort briefje krijgen.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Dat zeg ik hierbij toe.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Dan trek ik het amendement in.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat amendement 58 is ingetrokken.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik stel een korte schorsing voor, zodat ik even met mijn fractie de moties kan doornemen.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de verleen de voorzitter het woord aan de heer Van Ooijen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! De moties 243 en 245 zijn door de wethouder overgenomen en trek ik daarmee in.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat de moties 243 en 245 zijn ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Ik zei in mijn inbreng al dat het voorstel iets is verbeterd ten opzichte van dat van vorig jaar, maar wat ons betreft nog zeer onvoldoende. We zullen dus niet instemmen met het raadsvoorstel.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Precies een jaar geleden sloot wij ons ook al aan bij de stemverklaring van de PvdA-fractie en dat doen we bij deze nogmaals. We stemmen ook tegen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Het voorstel is drastisch veranderd, en dat was ook nodig. Op dit moment hebben we geen beter plan dan door het college is neergelegd, daarom stemmen wij voor.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD en PvdA ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 236 (Laat armoedebudget meegroeien met de omvang van de doelgroep).

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! We zullen deze motie niet steunen, omdat het budget voor een deel al meegroeit, zoals ik heb gezegd. Verder bepaalt de raad iedere keer zelf het budget. Ten slotte is de hoogte van wat nodig is niet alleen afhankelijk van de grootte van de groep, maar bijvoorbeeld ook van het landelijk beleid over de hoogte van de uitkeringen. We vinden de motie van een te beperkte blik uitgaan.

De heer **KLEUVER** (D66): Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de GroenLinks-fractie.

Hierna wordt motie 236, laat armoedebudget meegroeien met de omvang van de doelgroep, bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdA en PvdD ervoor stemmen.

Motie 237 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdD, PvdA en SBU ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 238 (Nader onderzoek naar ouderen in armoede).

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik vind het een prima voorstel, maar ik ga tegenstemmen, want als we voor ouderen specifiek onderzoek gaan doen, moeten we dat ook voor andere groepen doen die met het huidige voorstel nog steeds ver onder de maat zakken. Ik wil dat onderscheid niet maken.

Hierna wordt motie 238 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van SP, CDA, PvdD en PvdA ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 239 (Voer 'motie koelkast en wasmachine via de bijzondere bijstand' onverkort uit).

Mevrouw **VAN GEMERT** (SP): Voorzitter! Wij hebben enorm getwijfeld over deze motie. Het antwoord

van de wethouder stelt ons in zekere zin gerust dat er nog steeds mogelijkheden zijn als mensen deze basisbehoefte niet kunnen financieren. We vragen de wethouder dit specifieke punt mee te nemen bij de continue evaluatie die we hebben afgesproken over het armoedebeleid. We stemmen vooralsnog tegen, totdat er geluiden komen dat de financiering van deze aanschaf problemen oplevert.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij stemmen juist voor deze motie, gehoord het antwoord van de wethouder dat mensen in armoede moeten gaan lenen als ze dit soort zaken niet kunnen bekostigen. We vinden het echt ongelooflijk dat mensen die al in armoede moeten leven, moeten lenen en stemmen daarom van harte voor.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Ik sluit me graag aan bij de stemverklaring van de SP-fractie.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij vinden het vreemd om dit alleen voor ouderen te doen, omdat juist de ouderen er in de plaatjes gemiddeld het beste uit komen en andere groepen nog steeds een gat houden. Zij zouden deze mogelijkheid dan niet hebben. Waar het nodig is, kunnen ouderen wat ons betreft via de bijzondere bijstand een koelkast of wasmachine aanschaffen en is er geen aparte regeling nodig.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Ik sluit me aan bij de stemverklaring van de SP-fractie,

Hierna wordt motie 239 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, PvdD en ChristenUnie ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 240 (Maak werk van voorlichting Werk en Inkomen).

Motie 240 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de VVD-fractie ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 244 (Omarm maatschappelijke organisaties).

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Wij omarmen het doel van de motie om de voedselbank en Stichting Leergeld bestaanszekerheid te bieden, maar wij hebben vertrouwen in de beantwoording van de wethouder. Daarom stemmen we nu tegen, maar houden we dit goed in de gaten.

Mevrouw **TIELEN** (VVD): Ook wij zijn overtuigd door de antwoorden van de wethouder, dus wij zullen tegen deze motie stemmen.

De heer **KLEUVER** (D66): Wij delen de redenering van de wethouder dat het nu te vroeg is, maar we sluiten niet uit dat we in de toekomst een amendement van deze strekking zullen steunen

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik zal voorstemmen, omdat er naast de financiering van de genoemde organisaties ook ruimte wordt gemaakt voor nieuwe initiatieven die kunnen helpen om armoede te bestrijden.

De heer **POST** (PvdA): Voorzitter! Over Stichting Leergeld heeft de raad vorig jaar al ons voorstel gelukkig omarmd om die subsidie te redden. Wij steunen van harte het idee om dit voor de voedselbank

ook te doen. Dus wij stemmen voor.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zullen ook voorstemmen. Wij weten dat de wethouder hard werkt met de voedselbank, maar wij hebben van de voedselbank en uit de brief van de wethouder begrepen dat het niet lukt om structureel middelen te krijgen. Wij hebben vertrouwen in de wethouder, maar niet in dat dit gaat lukken.

Hierna wordt motie 244 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, PvdA GroenLinks, SP en SBU ervoor stemmen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Kunt u ermee instemmen om nu eerst het voorstel inzake de actualisatie van de Financiële verordening te behandelen? Wethouder Kreijkamp wil graag naar de kleine baby. Ik zie geen bezwaren, dus ik constateer dat u hiermee instemt.

5. Voorstel inzake Actualisatie "Financiële verordening gemeente Utrecht" (Jaargang 2016, nr. 109).

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Met de financiële verordening stellen we algemene regels voor het college over hoe we onze begrotingscyclus willen regelen. De CDA-fractie vindt het vooral belangrijk dat de begroting secuur, accuraat en inzichtelijk is. Dat blijkt al een aantal keren niet het geval te zijn geweest. Het college neemt in de begroting bedragen op waarvoor geen doel bestaat, of waaraan risico's zitten die niet concreet worden gemaakt. De CDA-fractie vindt dat dat niet kan, enerzijds omdat die keuzes aan de raad moeten zijn, dus voor de raad inzichtelijk, anderzijds, en vooral eigenlijk, omdat we vinden dat het geld niet jarenlang op de plank moet blijven liggen, maar moet worden geïnvesteerd in nuttige dingen in de samenleving, zoals extra handhaving of kunstgrasvelden. Het is slordig als de CDA-fractie dit ieder jaar weer moet regelen bij de begrotingsbehandeling. Daarom lijkt het ons verstandig om een extra scherpe opdracht voor het college neer te leggen om bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen goed scherp te begroten. Natuurlijk zijn er uitzonderingssituaties en daarmee moet het college om kunnen gaan. Maar college, zorg ervoor dat de basis op orde is en maak het expliciet als u ervan afwijkt. Daarover dien ik een motie in. Overigens worden de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen elk jaar voor 15 juli in het bestuur van de betreffende regelingen vastgesteld, dus dat is ruim op tijd om die in de begroting op te nemen.

Voor het overige kunnen we instemmen met de verordening.

"Motie 246

Goed begroten, begint bij goed begrotingen overschrijven

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 8 december 2016, ter bespreking van de financiële verordening,
constaterende dat

1. in de financiële verordening kaders op hoofdlijnen worden gesteld voor de wijze waarop het college de begroting presenteert;
2. de bijdragen die betaald moeten worden aan gemeenschappelijke regelingen ruim voor de begroting bekend zijn,

overwegende dat

1. de afgelopen jaren een afwijking bleek te zitten in de begroting van het college en de bijdrage

die de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen verplicht was af te dragen, verzoekt het college,

1. in het vervolg in de begroting van de gemeente exact rekening te houden met de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen zoals die zijn vastgesteld in het bestuur van de betreffende regeling;
2. eventuele gesignaleerde risico's te beschrijven en op te nemen in de risicoparagraaf;
3. specifiek te vermelden wanneer van beslispunt 1 of 2 wordt afgeweken en waarom;
4. specifiek te vermelden wanneer er een verschil zit tussen de bedragen die meerjarig (in de voorjaarsnota) waren opgenomen en de bedragen in de voorgestelde begroting."

De motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **MEIJER** (D66): Voorzitter! De wethouder Financiën heeft het goed gebruik om in de begroting altijd een aantal paaseieren voor de CDA-fractie te verstoppen om op het laatste moment nog wat wensen ingewilligd te krijgen. Brengt de heer Van Waveren die mogelijkheid daarmee niet een beetje voor zichzelf om zeep?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ja, misschien ten dele, maar de CDA-fractie vindt een goed bestuur van de stad belangrijker dan haar eigen persberichten. Daarom zetten we daar graag op in. Ik ga graag met de heer Meijer op zoek naar andere paaseieren, want ik weet zeker dat het college zo nu en dan – hoe onwenselijk dan ook – er toch nog een paar achterlaat.

De heer **KREJKAMP** (wethouder): Voorzitter! Minder geld voor kunstgrasvelden en meer handhaving toezeggen. De motie ingediend door de CDA-fractie zou ik ondersteuning van beleid willen noemen, anders hebben we dat helaas twee keer niet gedaan; dat kan ik niet zeggen. Ik kan wel zeggen dat ze ondersteuning van beleid moet worden en dat ik daarom sympathiek tegenover de motie sta en die zal overnemen, tenzij de heer Van Waveren haar in stemming wil brengen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik trek de motie in.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat motie 246 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ook in de raadsvergadering spreek ik de dank uit van de VVD-fractie voor de wijze waarop het college de commissiebehandeling heeft verwerkt in een strikte vervanging. Wij kunnen volmondig instemmen met het voorstel.

De heer **MEIJER** (D66): In aansluiting op de VVD-fractie ook onze complimenten voor de wethouder, met name voor zijn ambtenaren, voor de wijze waarop ze met de implementatie van het besluit "begroten en verantwoorden" zijn omgegaan. Dat verdient echt grote lof. We kunnen instemmen met het voorstel.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik inventariseer even of u meteen door wilt gaan met het volgende agendapunt inzake de wijziging Algemene Plaatselijke Verordening ten behoeve van flexibel

cameratoezicht, dan wel dat wij dit agendapunt bewaren tot vanavond, want we gaan om 16.55 uur stoppen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik kan me herinneren dat we bij het vaststellen van de agenda hebben besloten om van het andere agendapunt, het voorstel inzake de nota waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Jaargang 2016, nr. 110) een hamerstuk te maken. Maar ik weet niet of we er daadwerkelijk mee hebben ingestemd en of dit al besloten is, want ik had graag een stemverklaring willen afleggen.

De **VOORZITTER**: Wij hebben bij acclamatie met dit voorstel ingestemd, mijnheer Gilissen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Oké, jammer.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik denk dat de behandeling van de wijziging van de APV niet heel veel tijd zal kosten, tenzij de burgemeester een heel verhaal wil afsteken, maar wij kunnen het kort houden.

De **VOORZITTER**: Ik zie instemmend geknik, dus we gaan gewoon door.

6. Voorstel inzake de wijziging Algemene Plaatselijke Verordening (APV) ten behoeve van flexibel cameratoezicht (Jaargang 2016, nr. 108).

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Een overheid die onverdachte mensen beloert, moet daarvoor verschrikkelijk goede redenen hebben. Cameratoezicht moet zoveel mogelijk worden beperkt. Per saldo is deze proef een toename van het cameratoezicht en dat komt de privacy nooit ten goede. Dus moet de D66-fractie de afweging maken of de redenen die worden aangevoerd om deze proef te starten zwaarwegend genoeg zijn. Wij zijn er na de commissiebehandeling van overtuigd geraakt dat de burgemeester niet lichtzinnig met flexibel cameratoezicht zal omgaan; en dat is hem geraten ook. De belangrijkste reden voor een positieve grondhouding van de D66-fractie om in te stemmen met deze proef, is dat uiteindelijk flexibel cameratoezicht winst kan betekenen voor de privacy van mensen die zich in een cameragebied bevinden, terwijl de effectiviteit van de handhaving wellicht wordt vergroot. Of dat ook zo uitpakt, zal de proef moeten uitwijzen, maar het is het proberen waard.

De D66-fractie betreurt het evenwel dat deze proef niet onmiddellijk leidt tot minder vaste camera's. Op dit moment lijkt het ons onwaarschijnlijk dat wij volgend jaar enthousiast zijn over flexibele camera's, als we niet op zijn minst een deel van de vaste camera's kunnen vervangen. We zijn tevreden met de toezegging van de burgemeester dat de evaluatie door een externe partij zal worden uitgevoerd en dat de raad eerst over de bevindingen wordt geïnformeerd, voordat proef wordt omgezet in beleid.

Wij dienen een motie in, samen met de fracties van SP, GroenLinks en de PvdD, die niet alleen ingaat op de wensen die we hebben voor de evaluatie – waarover wij in januari nog een brief krijgen van de burgemeester – maar die ook van het college vraagt om flexibele camera's echt flexibel te laten zijn door de inzet in een gebied te beperken tot maximaal drie maanden, waardoor de kans op plaatsingen waartegen geen bezwaar mogelijk is, wordt verkleind. Bovendien kunnen we onmogelijk een proef beoordelen op flexibel cameratoezicht als de camera's in feite op een vaste manier worden gebruikt door ze ergens langer dan drie maanden te laten hangen.

Kiekeboe

De gemeenteraad van Utrecht bijeen op 7 december 2016 ter behandeling van het raadsvoorstel wijziging APV ten behoeve van flexibel cameratoezicht overwegende

- dat cameratoezicht in alle gevallen een zeer zwaar middel is dat niet op zichzelf mag staan bij de bestrijding van criminaliteit;
- dat het college in januari 2017 een voorstel doet voor de evaluatie van de proef;
- dat het gedurende zes maanden plaatsen van een flexibele camera niet flexibel is en dat de burgemeester een theoretische bevoegdheid heeft om binnen die zes maanden een camera binnen een vastgesteld gebied te verplaatsen waartegen door belanghebbenden geen bezwaar kan worden gemaakt,

constaterende

- dat het toevoegen van drie flexibele camera's aan de 78 vaste camera's per saldo een verslechtering van de privacy betekent,

verzoekt het college,

- bij de evaluatie in elk geval ook in te gaan op de vraag in welke mate flexibele camera's de privacy van bewoners en andere aanwezigen in een bepaald gebied beïnvloeden en in welke mate flexibele camera's vaste camera's in de toekomst kunnen vervangen;
- de inzet van flexibele camera's te beperken tot 3 maanden;
- bij het aanwijzen van een gebied waar flexibel cameratoezicht zal plaatsvinden de bewoners en/of ondernemers te wijzen op de mogelijkheid hiertegen bezwaar te maken.

De motie is ondertekend door de heer Eggermont, de heer De Vries, mevrouw Van Esch en mijzelf.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik vraag me af hoe de heer Kleuver aan de termijn van drie maanden komt. Waarom is die bijvoorbeeld niet twee maanden of vier?

De heer **KLEUVER** (D66): Dat is arbitrair. Ik wil niet zeggen dat als een camera ergens drie maanden en één dag hangt, we ineens niet meer in staat zijn om te beoordelen wat het effect is van flexibele camera's. Maar ze moeten er zo kort mogelijk hangen en hangen ze er lang, dan weten we zeker dat we dat niet meer kunnen beoordelen. We hebben voor drie maanden gekozen, omdat we een termijn moeten noemen. We zien liever dat ze er veel korter hangen.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik kan me vinden in een deel van de motie, namelijk de geest dat flexibel cameratoezicht niet moet worden misbruikt voor wat vaste camera's kunnen. Echter, wat er gebeurt met het beperken tot drie maanden, is dat het hele idee van de flexibiliteit wordt weggehaald. Daarnaast gaat het niet om drie maanden ophangen op een plek, maar in een gebied, terwijl het volgens mij juist interessant kan zijn om een groep criminele jongeren te volgen binnen een bepaald gebied. Juist door de termijn van drie maanden zie ik in de operatie een enorme beperking ontstaan, terwijl ik juist had gehoopt dat flexibel cameratoezicht daarin zou kunnen helpen.

De heer **KLEUVER** (D66): Ik hoor twee elementen. Het beleid op zich betekent al dat de flexibele camera zo snel mogelijk wordt weggehaald als die niet meer nodig zou zijn. Hangt een camera ergens lang – dit heeft de burgemeester ook in de commissie met zoveel woorden gezegd – dan is er geen sprake meer van een flexibele camera, maar van een vaste camera. We doen geen proef om te weten wat een vaste camera betekent. Daarin hebben we al eerder op verzoek van de heer Verschuure uitgebreid inzicht

gekregen. We doen een proef met flexibele camera's, omdat we willen weten wat we met flexibele camera's zouden kunnen bereiken. Wij vinden dat we dat niet kunnen beoordelen als ze heel erg lang blijven hangen. Dat mevrouw Rajkowski allerlei voordelen ziet in het langer laten hangen van camera's en de groepen wil volgen, is bekend. Maar daarbij weegt bij ons het argument van de privacy zwaar. Nog veel zwaarder weegt in dit kader dat we de proef niet kunnen beoordelen als de camera's ergens lang hangen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik heb in de laatste bullet gelezen dat de heer Kleuver wil dat we de inwoners wijzen op de mogelijkheid om bezwaar te maken, maar misschien was dit nog in een concept van de motie. Vindt hij dat we de bewoners ook moeten vragen of ze flexibele camera's in hun buurt willen?

De heer **KLEUVER** (D66): Heb ik de vraag van de ChristenUnie-fractie goed begrepen dat wij de mensen erop willen attenderen dat ze een verzoek kunnen doen voor flexibele camera's in hun buurt? Het lijkt me prima dat dit kan tijdens zo'n proef, als er in de buurt behoefte aan zou bestaan en dit wordt doorgegeven aan het wijkbureau van de gemeente. We kunnen ook tegen de proef stemmen. De D66-fractie stemt niet tegen deze proef, dus willen wij ook wel weten wat de meerwaarde daarvan is, met de achterliggende gedachte dat dit uiteindelijk ten koste gaat van vaste camera's en dat per saldo de privacy voor inwoners wordt bevorderd. We hebben er geen bezwaar tegen als mensen aangeven dat er in de buurt iets speelt en denken dat flexibel cameratoezicht daarbij van meerwaarde is.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Kan het zijn dat de indiener van de motie voor drie maanden heeft gekozen omdat ook de raadsbrief spreekt over een periode van drie maanden en dat de indiener vooral wil voorkomen dat er verlenging op verlenging op verlenging plaatsvindt, waarbij geen mogelijkheid meer is van beroep van bewoners?

De heer **KLEUVER** (D66): Dat was het argument van de SP-fractie in de commissie, een argument waar ik het mee eens ben. Het is terecht dat de heer Eggermont dat hier nog een keer herhaald.

Tot slot, aan echte veiligheid werken we natuurlijk nauwelijks als we het over camera's hebben. Een echt veilige stad creëren we met armoedebestrijding, onderwijs, werkgelegenheid, een goede openbare ruimte, radicale kansen gelijkheid, re-integratie en begeleiding van ex-gedetineerden. Toezicht en handhaving zijn daarop slechts een aanvulling.

Mevrouw **RAJKOWSKI** (VVD): Voorzitter! Ik zie dat we over 4 minuten gaan stoppen, daarom kort ik mijn bijdrage wat in.

De VVD-fractie vindt het belangrijk dat iedereen zich in Utrecht veilig voelt en kan genieten van al het moois dat deze stad te bieden heeft. Maar helaas kan dat niet altijd en overal in Utrecht. Mensen en hun spullen zijn of niet veilig, of mensen voelen zich niet veilig. Dat vind ik zeer kwalijk in een mooie bruisende gemeente als die van ons. Ik noem een aantal voorbeelden: autobranden, illegaal vuurwerk, jongerencriminaliteit, drugshandel, veel te hard rijden, intimidatie op straat. Dit zijn zomaar een paar voorbeelden waarin een kleine groep het verziekt voor anderen. Het is echt vreselijk irritant, maar ook onrechtvaardig, dat ze lekker hun gang kunnen gaan, of dat mensen het gevoel hebben dat ze dat kunnen. Voorkomen is beter dan genezen en daarom is preventie ook belangrijk. Maar op het moment dat iemand de fout in gaat, is het voor de VVD-fractie ook belangrijk dat diegene kan worden gesnapt en dus kan worden gestraft.

Het is geen geheim dat de VVD-fractie graag gebruik maakt van cameratoezicht als instrument. We hebben dan ook bij de voorjaarsnota gevraagd om snel de nieuwe wet- en regelgeving voor flexibel cameratoezicht te verwerken. Daarom bedank ik de burgemeester hiervoor en complimenteer ik hem met

het voorstel.

Zoals de raad ook weet, wil de VVD-fractie niet heel Utrecht vol gaan hangen met gemeentelijke camera's, maar ze wel inzetten waar nodig. Het ophangen en het technisch klaar maken van vaste camera's is helaas wat duur en star. Juist met nieuwe technieken kunnen we ervoor zorgen dat flexibel cameratoezicht wat minder duur en daardoor wat flexibeler is: de naam zegt het al. Snel inzetten en ook weer gemakkelijk weghalen als de veiligheidsproblemen zijn opgelost.

We kunnen niet wachten op de pilot en we hopen dat tijdens Oud en Nieuw al een aantal vandalen of andere rotzooischoppers ermee kunnen worden gepakt. We vragen, net als de GroenLinks-fractie en andere fracties in de commissie hebben gedaan, om een gedegen evaluatie met behaalde resultaten aan het eind van de pilot, vooral op basis van feiten, zoals we gewend zijn van de burgemeester.

Als laatste, we zijn blij dat de burgemeester in de commissie heeft toegezegd om bij de resultaten ook het draagvlak voor de pilot onder de bevolking mee te nemen.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ik dank de heer Kleuver voor zijn reactie. Die is helder, consequent en in lijn met wat hij heeft ingebracht toen wij het beleidskader en de jaarlijkse uitvoeringsplannen neerzetten.

Ik heb de motie net met aandacht gelezen. Het dictum klinkt heel goed, omdat het in lijn ligt met wat we in de commissie met elkaar hebben besproken over de waarborgen, het feit dat we zullen handelen en dat ik dit instrument zal toepassen binnen het door de raad gestelde kader. De heer Eggermont zei terecht dat ik vanuit het college heb gezegd dat we aan maximaal drie maanden denken. Dat ligt nu vast. Ik heb in de commissie gezegd, en dat herhaal ik hier, dat als de termijn langer is, ik het eigenlijk geen flexibel cameratoezicht meer vind. De ene dag heb ik er al bij gekregen, maar ik houd de termijn liever korter; het cameratoezicht moet natuurlijk wel effect hebben.

Ik heb mevrouw Rajkowski in de commissie toegezegd dat we bij de evaluatie ook het draagvlak zullen betrekken. De heer Kleuver heeft gevraagd ook iets over de privacy te zeggen en in beeld te brengen in welke mate flexibele camera's vaste camera's in de toekomst zouden kunnen vervangen. Ook heeft hij gevraagd de mensen erop te wijzen dat ze bezwaar kunnen maken. Dit vind ik redelijke verzoeken, ze liggen in lijn met de pilot.

Ik heb nog een principieel punt. Ik hecht eraan om dat hier te herhalen. Met name de heer Eggermont heeft ernaar gevraagd. Ik krijg de bevoegdheid, daar ben ik blij om. Die zal ik niet lichtzinnig gebruiken, om de heer Kleuver te citeren. Die bevoegdheid is het gevolg van deze nieuwe wetgeving. Het is niet mijn doel om bezwaar en beroep uit te sluiten. Daar heb ik geen zin in en daar heb ik geen behoefte aan. Daarvoor ligt cameratoezicht te precair en wil ik dit middel echt zien als een ultimatum remedie; we hebben daarover vaker gesproken. Ik ga van de ruimte die ik heb geen gebruik maken.

We streven ernaar om de flexibele camera's voor of rond de jaarwisseling in te zetten en ik kom in januari met een opzet voor het evaluatieonderzoek. Ik zie de motie als ondersteuning.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik ben blij met het antwoord van de burgemeester. Klopt het dat het beleid dat we inzetten niet afhankelijk moet zijn van welke burgemeester er toevallig zit? Deze burgemeester is niet van plan lichtzinnig van zijn bevoegdheid gebruik te maken, maar als er over een aantal jaren een andere burgemeester zit en we hebben de beleidsregels niet op die manier opgeschreven, zou die er anders mee om kunnen gaan. Is het daarom niet noodzakelijk dat we de bevoegdheid van de burgemeester beperken?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Ik wil niet speculeren over mijn carrièreverloop, die mede door de raad wordt bepaald, kan ik verzekeren. Mijn streven is om er in ieder geval nog aan het eind van de evaluatie te zijn, zodat ik verantwoording over het beleid kan afleggen. Ik begrijp wat de heer

Eggermont zegt. In de motie ligt een aantal zaken vast, het beleidskader ligt vast. Als een volgende portefeuillehouder, die natuurlijk eigenstandige bevoegdheden heeft, net zo goed als ik, denkt dat hij het beleidskader kan gebruiken op een manier die de raad niet wenst, zal het aantal jaren dat die opvolger hier werkt beperkt zijn en in ieder geval niet vreugdevol.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! In reactie op de motie ingediend door de D66-fractie, die ook door onze partij is ondertekend, het volgende. De burgemeester spreekt over het nieuwe beleid dat wordt ingezet. Volgens mij praten we nu over een proef die we gaan uitproberen en stevig evalueren. Daarna gaan we echt nieuw beleid inzetten. Ik denk dat de burgemeester dit ook bedoelde, maar ik vul hem graag aan.

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! De essentie van wat er in de brief staat, is dat er geen nieuw beleid komt. Er wordt gehandeld conform het beleid dat is vastgesteld. Ik ga van deze bevoegdheid op geen enkele andere manier gebruikmaken. Ik heb tegen de heer Kleuver in de commissie gezegd dat alle waarborgen waaronder de raad heeft goedgevonden dat er vaste camera's zijn met een uitvoeringsplan, gehandhaafd blijven. Ik heb een dringend beroep op de raad gedaan om het mogelijk te maken dat ik uittest ... De rest van mijn woorden kent u. Dit is geen nieuw beleid. De evaluatie zou kunnen leiden tot een voorstel voor nieuw beleid. Geen Haarlemmerdijkies, het beleid heeft de raad vastgesteld en ik handel conform.

De heer **KLEUVER** (D66): Een mooie beantwoording van de burgemeester. Toch heb ik nog twee vragen. Aan de ene kant zegt de burgemeester dat de motie ondersteuning van zijn beleid is, maar aan de andere kant hoor ik hem op twee punten iets anders zeggen. De burgemeester en de D66-fractie zijn het erover eens dat langer ophangen dan drie maanden, of zoiets, onwenselijk is, omdat er dan geen sprake is van flexibele camera's. Maar ik hoor hem niet toezeggen dat dit niet gaat gebeuren. In dat geval zou deze motie het verschil maken, ook een vrij principiële verschil.

Het tweede wat ik hem niet heb horen zeggen, is dat gedurende de proef mensen in een bepaald gebied waar flexibel cameratoezicht komt erop worden gewezen dat ze hiertegen bezwaar kunnen maken. Heb ik goed gehoord dat de burgemeester deze twee zaken niet concreet heeft toegezegd?

De heer **VAN ZANEN** (burgemeester): Voorzitter! Laat ik heel duidelijk zijn. Als ik zeg dat ik de motie zie als ondersteuning, dan voer ik haar ook uit. Maar het zijn verzoeken. In de brief die het college heeft gestuurd staat dat wij denken aan maximaal drie maanden. Ik zeg de raad toe op basis van deze motie en gesteund door deze motie: maximaal drie maanden.

En twee, bewoners en/of ondernemers zullen bij het aanwijzen van een gebied worden gewezen op de mogelijkheid hiertegen bezwaar te maken. Dit zeg ik van harte toe.

De heer **KLEUVER** (D66): Kijken naar de mede-indieners, volgens mij kunnen we de motie intrekken. Ik constateer dat dit zo is.

De **VOORZITTER**: Ik stel vast dat motie 247 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie deelt de reserves zoals de fractie van D66 ze heeft uitgesproken over cameratoezicht; die hoeft ik hier niet daar halen. We zijn blij met de

motie die is overgenomen door de burgemeester en de eerdere toezegging over de externe evaluatie. Wij kunnen instemmen.

Mevrouw **HAAGE** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie steunt dit voorstel van harte. We zijn voor flexibel cameratoezicht, maar niet per se als sluitstuk van het veiligheidsbeleid. We hopen wel dat dit instrument zo min mogelijk hoeft te worden ingezet.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De PvdD-fractie vindt dat cameratoezicht alleen tijdelijk zou moeten zijn. We stemmen in met deze proef, maar hopen dat na deze proef het aantal vaste camera's aanzienlijk wordt verminderd, want die zijn bij ons een doorn in het oog.

Mevrouw **METAAL-FROON** (CDA): Voorzitter! Wij steunen het voorstel van harte. Wij denken dat flexibel cameratoezicht echt kan bijdragen aan de bestrijding van oppoppende criminaliteit en zijn zeer benieuwd naar de uitkomsten.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Meer flexibele camera's betekent hopelijk minder camera's die hangen zonder reden, dus wij zullen voorstemmen.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

7. Benoeming leden van de Referendumcommissie (jaargang 2016, nr. 89).

Voorzitter van de Referendumcommissie.

Uitgebracht worden 44 stemmen, waarvan 2 blanco en 42 op de heer B.J. Schouten, zodat deze is benoemd.

Leden van de Referendumcommissie

Uitgebracht worden 44 stemmen, waarvan 1 blanco en 43 op de heer H.R.B.M. Kummeling, zodat deze is benoemd.

Uitgebracht worden 44 stemmen, waarvan 1 blanco en 43 op mevrouw C.D.A. Bos, zodat deze is benoemd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! We wensen de voorzitter en de leden veel succes, onder anderen met de heer Eggermont en mevrouw Scholten.

De voorzitter dankt hierna de leden van het stembureau voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt het.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

(Bij hervatting van de vergadering heeft mevrouw Ferket het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Van Zanen.)

De voorzitter heropent de vergadering en stelt aan de orde:

In memoriam oud-wethouder en oud-raadslid de heer Sybe Torensma.

Nadat de aanwezigen zijn gaan staan, spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Familie en vrienden van de heer Torensma, leden van de raad, leden van het college, dames en heren! Begin vorige maand bereikte ons het bericht dat op 28 oktober op 90-jarige leeftijd is overleden de heer Sybe Torensma. De heer Torensma was voor de VVD tussen 1970 en 1982 lid van deze raad. Van deze twaalf jaar was hij vier jaar wethouder van Economische Zaken en Openbare Werken. In 1970 trad hij, naast zijn werk als directeur van de Koninklijke Jaarbeurs, aan als raadslid. Dat directeurschap gaf hij op toen hij vier jaar later wethouder werd. Voor de stad was Torensma's termijn als wethouder een tijd van ruimtelijke en sociale uitdagingen. Er was woningnood, werkloosheid, bijvoorbeeld onder jongeren. In de stad werd veel gesloopt en heropgebouwd. Het was een tijd van bevolkingsterugloop, protesten tegen de aanleg van de A27, van de sluiting van de staalgieterij van Demka en de fabriek van Hamburger.

Het was ook de tijd van de roep om meer democratie en openheid, maar ook de tijd van de groei van de dienstensector in de stad, het herstel van de Domtoren en zijn carillon, de bouw van Muziekcentrum Vredenburg en de wijk Lunetten.

De heer Torensma werd te midden van dit alles beschouwd als een zakelijk, goed geïnformeerd, gewetensvol en opgewekt bestuurder, met een warm hart voor volkshuisvesting en monumenten. Ik weet dat in elk geval Herman Kernkamp, een oud-collega-wethouder, die hem goed kende, aanwezig is, maar ook ik heb hem goed gekend. De heer Torensma was ook een bestuurder die een evenwicht probeerde te vinden tussen de beginselen van zijn partij, het collegebeleid en de soms roerige samenleving. Dat leidde in de raad van tijd tot tijd tot spanningen, ook met de fractie van zijn eigen partij. Hij kon daar overigens smakelijk over vertellen, zeker, zei hij dan, nu het voorbij is. Onderwerpen van discussie waren onder meer de werkgelegenheidsplannen en de verkoop van onroerend goed en industrieterreinen.

In 1978 verdween de VVD uit het college en werd de heer Torensma, lieve Sybe, weer raadslid. Bij zijn afscheid van de raad, vier jaar later, werd hij waarderend een "lankmoedig, misschien wel iets te lankmoedig" bestuurder genoemd. Zelf vertelde hij, terugkijkend, dat het juist het raadslidmaatschap was geweest dat hem het diepst had doen doordringen in, zoals hij het zelf zei "veel facetten van een stad, ook in hun onderlinge samenhang".

De heer Torensma verliet de Utrechtse raad in 1982, nadat hij was benoemd tot burgemeester van de gemeente Marum, in zijn geboortestreek, het Westerkwartier van Groningen. Tot zijn pensionering in 1991 heeft hij dat ambt bekleed.

Voor mijzelf was zijn overlijden, ondanks zijn gevorderde leeftijd, toch een verrassing. Nog niet zo lang geleden was ik bij Sybe en zijn echtgenote – zij woonden op een bovenhuis aan de Mariaplaats – en Sybe was toen nog even statig, charmant en kwiek, ook van geest, zoals ik hem kende. Of hij blij was dat ik burgemeester was geworden, weet ik niet, maar dat zeggen zulke mensen uit het Hoge Noorden niet. Maar hij maakte het goed. Ik weet zeker dat u, maar in ieder geval ik ook, en zijn collega's van toen, hem met respect en waardering herdenken. Ter herinnering aan Sybe, mijnheer Torensma, onze oud-collega, vraag ik u om een kort moment van stilte.

(De aanwezigen nemen hierop enige momenten van stilte in acht.)

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! Welkom allemaal. Het is mooi dat er belangstelling is op de publieke tribune en misschien ook wel buiten deze raadzaal, op televisie, aan de radio of via internet. Tevens verwelkom ik de gasten van de raad.

De plaatsvervangend voorzitter van de raad, mevrouw Ferket, heeft zojuist beneden in de hal een handtekeningenlijst in ontvangst mogen nemen van mevrouw Van der Meer over de plaatsing van meer fietsenrekken in de Twijnstraat. Ik dank haar daarvoor. Ik geef de lijst door aan de griffier ter verdere verwerking.

Ik feliciteer onze collega de heer Bos van harte voor het slagen van zijn examen vanmiddag!
(Applaus.)

Mijnheer Bos, kunt u ons kort vertellen waar het examen over ging?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Laat ik het heel kort houden. Ik kan mijn huidige Wft-vergunning in ongewijzigde en iets verbeterde versie voortzetten. Wft staat voor Wet op het financieel toezicht. Ik ben een soort van financieel planner en dat kan ik nu blijven voortzetten. Ik kan alle consumenten en mijn zakelijke relaties feliciteren met het feit dat zij niet van mij verlost zijn.

8. Voorstel inzake de Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei (Jaargang 2016, nr. 112).

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Er is een nieuwe Ruimtelijke Strategie. We hebben er al acht uur over gedebatteerd in de commissie. Het was een zeer vermakelijk debat. Er zijn standpunten gewisseld, soms verwensingen geuit, maar het was wel goed. Het was opbouwend. Ik wil de wethouder en ook mijn collega-raadsleden vanaf deze plek bedanken voor het fijne debat. Wat de VVD betreft gaat het om ruimte, om meer ruimte voor Utrecht. Er zijn geen in beton gegoten vergezichten, maar praktische afspraken, ook over geld en hoe we de stad verder gaan ontwikkelen, met name in de toekomst.

Dat geld is nodig en is verwerkt in de bijbehorende investeringsstrategie, waarin richting wordt gegeven over hoe we dat gaan doen. We zijn daar heel tevreden over. We zijn content met het voorstel, maar – u kent ons, voorzitter – we hebben toch drie voorstellen, twee moties en een amendement, om het voorstel nog iets beter te maken.

Het eerste amendement gaat over flexibiliteit en functiemenging. De VVD vindt, met mede-indiener D66, dat we, als we in de toekomst gebieden gaan ontwikkelen, voorbereid moeten zijn op andere bestemmingen. We moeten als raad duidelijke keuzes kunnen maken, maar wel van tevoren aangeven wat de reikwijdte is van een bestemming van een precies pand, perceel of gebied. Daar moeten we zo flexibel mogelijk in zijn, want dat vraagt de stad van ons. De stad verandert, de markt verandert en we willen daar zo goed mogelijk op in kunnen spelen. Ook willen we waar mogelijk functiemenging toestaan en toevoegen. Functiemenging is wat VVD en D66 betreft namelijk ook een flexibiliteit, omdat het zorgt voor dynamiek die inspeelt op veranderingen. Flexibel bestemmen en functiemenging vinden we twee belangrijke uitgangspunten om toe te voegen aan de nieuwe Ruimtelijke Strategie van de gemeente Utrecht.

"Amendement 59

Flexibiliteit en functiemenging zijn de norm

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei!,'

Constaterende dat:

de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2016 (RSU 2016) de (financiële) contouren beoogt vast te leggen voor de ontwikkelopgaven van de economische ontwikkelingsgebieden, verdichtingsgebieden en aandachtsgebieden;

- de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2016 (RSU 2016) de (financiële) contouren beoogt vast te leggen voor de ontwikkelopgaven van de economische ontwikkelingsgebieden, verdichtingsgebieden en aandachtsgebieden;
- de keuzes die ten grondslag liggen aan deze contouren in het raadsvoorstel onder beslispunten 1, 2 en 3 zijn opgenomen;

Overwegende dat:

- de voornoemde keuzes richtinggevend zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van nieuwe gebieden in Utrecht;
- Utrecht voorop wil lopen door ruimte te bieden voor initiatieven vanuit de stad;
- woon- en werkmilieus steeds diverser worden en sneller veranderen door de vraag vanuit de stad en ontwikkelingen op de markt;
- flexibiliteit in de te kiezen bestemmingen (in bestemmingsplannen, beheersverordeningen en omgevingsplannen) en een positieve grondhouding bij het toestaan van functiemenging onderdeel uitmaken van de keuzes;
- het wenselijk is per plan/gebied aan te geven op welke wijze functiemenging mogelijk is;

Besluit:

Aan beslispunt 3 toe te voegen:

g. Ruimte te bieden door flexibel te bestemmen en waar mogelijk functiemenging toe te staan; En gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mevrouw Schilderman en mijzelf.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Niet ik, maar mevrouw Koelmans van de SP heeft daar een prachtig amendement over ingediend. Bij de bibliotheek heeft u niet ingestemd met juist die functiemenging. Daar zou ik wel wat toelichting op willen hebben.

De heer **GILISSEN** (VVD): Die geef ik met alle vormen van genoeg. De heer Bos was er niet bij toen mijn woordvoerder de heer Van Eijndhoven heel duidelijk heeft aangegeven dat je voor het maken van afspraken, een anterieure overeenkomst, twee mensen nodig hebt om te kunnen dansen. De wethouder werd, toen we over een vorig raadsvoorstel spraken, met het amendement op pad gestuurd om een onmogelijke opdracht te vervullen. Je hebt dus twee mensen nodig. Desgevraagd vind ik wel dat de norm zou moeten zijn dat je flexibiliteit biedt en het dus ook mogelijk maakt dat er binnen één bestemming meerdere dingen gedaan kunnen worden. Het een sluit het ander dus niet uit. Het voorbeeld dat de heer Bos aanhaalt, is echter niet het meest treffende.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik denk dat de heer Gillissen zich ervan bewust is dat wij weliswaar voorstander zijn van zowel functiemenging als flexibel bestemmen, maar dat we liever eerst het experimenteren afronden voor te bepalen waar we dat wel en niet toepassen. Ik heb een vraag. Is de heer Gilissen zich ervan bewust dat flexibel bestemmen de realisatie van extra groen en openbare ruimte in de weg kan staan, omdat je een ontwikkelaar moeilijker kunt vragen c.q. verlokken – dwingen kan sowieso niet – tot een investering daarin?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Is de heer Gilissen het met de fractie van D66 eens dat dit ook de

ruimte biedt om sneller groen te realiseren op een plek waar nu misschien geen groen is?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik vind het bijzonder. Wellicht kan ik de vraag via de heer Gilissen doorspelen naar GroenLinks. De heer Gilissen geeft aan dat er afspraken worden gemaakt. It takes two to tango, zei hij. Dan vind ik het een rare vraag van GroenLinks. Er zijn inderdaad twee partijen nodig om een ontwikkeling mogelijk te maken. Dan kan het betekenen dat daar ruimte voor opgeofferd moet worden. Is de heer Gilissen dat met mij eens?

De **VOORZITTER**: Ik was vanochtend op een training voor voorzitters. Dit is ook weer een spannende situatie.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik denk dat de heer Bos over de verschillen van inzicht die hij denkt te hebben met mevrouw Paardekooper in haar termijn moet discussiëren. Tegen mevrouw Paardekooper zeg ik dat ik denk dat het een het ander niet uitsluit. We willen natuurlijk brede kaders. De VVD zou niet op microniveau willen bepalen wat wel en niet kan. Het idee is om zo ruim mogelijk te zijn in wat er zou kunnen. Ik wil me aansluiten bij wat ook mevrouw Schilderman opmerkte. Het kan ook heel goed de andere kant uitpakken. Juist door die flexibiliteit te bieden is de ontwikkelaar misschien nog wel meer bereid om medewerking te verlenen aan het realiseren van gezamenlijke voorzieningen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik ben heel benieuwd of de heer Gilissen voorbeelden heeft van plekken waar flexibel bestemd is en er groen is gerealiseerd. De voorbeelden van de Partij voor de Dieren over flexibel bestemmen gingen alleen maar over stenen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Er schiet me op dit moment geen voorbeeld te binnen, maar als dat tijdens mijn eerste termijn nog gebeurt, kom ik erop terug. Anders doe ik dat in mijn tweede termijn. Misschien gaat mevrouw Paardekooper me nu helpen, al denk ik van niet.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Nee, dat doe ik niet. Ik vraag aan de heer Gilissen of hij het met me eens is dat het handig is om eerst even te experimenteren en dan te bekijken hoe we verder gaan.

De heer **GILISSEN** (VVD): Er wordt gevraagd of de VVD voor een experiment is. Als mevrouw Paardekooper het een proef noemt, overweeg ik het. Nee, alle gekheid op een stokje, ik denk dat de wethouder zal zeggen dat het in zekere zin al staand beleid is van de gemeente Utrecht om zo veel mogelijk flexibel te bestemmen. Dat zal de waardering van het amendement niet ten goede komen. Hiervan denk ik bij uitstek dat we het station van experimenteren al gepasseerd zijn. De norm is echt flexibel bestemmen. Zo heb ik het ook opgeschreven. We moeten meer ruimte bieden om in te kunnen spelen op veranderingen in de stad. Mevrouw Paardekooper kan daar een experiment aan wijden. Ik denk niet dat dat nodig is. Laat ik het zo zeggen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Nu breekt mijn klomp! De heer Gilissen komt met een amendement. Tegelijkertijd geeft hij aan dat hij verwacht dat de wethouder zegt dat dit staand beleid is. Waarom komt de heer Gilissen van de VVD dan met het amendement? Dat is toch totale kolder en overbodige papierrommel?

De heer **GILISSEN** (VVD): Volgens mij zijn deze kwalificaties de manier van Stadsbelang Utrecht om te zeggen dat de partij het eigenlijk toch wel een goed idee vindt. In het beslispunt staan gewoon een

aantal uitgangspunten voor de Ruimtelijke Strategie van de stad Utrecht. Dat gaf ik net ook al aan. De VVD vindt met D66 dat deze twee punten gewoon niet mogen ontbreken. Ik zag ze er niet in staan.

Ik weet dat het voor een deel bestaande praktijk is, maar ik vind het gewoon goed en belangrijk om het goed te verankeren door het een plek te geven in het raadsbestel, ook richting de stad en al die mensen die elke dag een bijdrage leveren.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik zou de heer Gilissen wat bijval willen geven. Mijn collega de heer Roodenburg heeft nog extra moeten aandringen om in Hoge Weide zijn inmiddels geroemde krantje-croissantje te kunnen realiseren. Ik zou dus wel degelijk willen aangeven dat daar toch nog wel wat extra inzet nodig is, maar ook dat we het al op meerdere plekken doen en het positief uitwerkt.

De **VOORZITTER**: De heer Gilissen zet zijn betoog voort.

De heer **GILISSEN** (VVD): De volgende motie gaat over de kwaliteit van de ruimte en het groen in de stad. Dat is goed. Die kwaliteit moet omhoog, niet alleen in de nieuwe stad, maar ook in de bestaande stad. Daarom heb ik een motie die het college oproept om ook vanuit de investeringspuls elk jaar een bedrag te reserveren voor concrete projecten die bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit, het onderhoud en het beheer van het groen en de openbare ruimte in de bestaande en nieuwe stad. Die motie dien ik mede in namens mevrouw Paardekooper van GroenLinks, de heer Isik van de Partij van de Arbeid, de heer Brussaard van het CDA en mevrouw Schilderman van D66.

"Motie 248.

Impuls voor groen en openbare ruimte

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei!

Constaterende dat:

- de Ruimtelijke Strategie 2016 (RSU 2016) een investeringsstrategie bevat die een totale omvang heeft – bovenop al geprogrammeerde investeringen – van 0,95 en 1,1 miljard euro in de periode 2016–2030 (VJN 2016, pag. 28);
- de 'jaarsnede 2016' van deze investeringsstrategie door de raad is vastgesteld bij behandeling van de Voorjaarsnota 2016;
- het college de ambitie heeft conform deze investeringsstrategie jaarlijks minimaal 50% van de verhoging van de algemene middelen door de groei van het aantal inwoners wordt geïnvesteerd in gezonde groei;
- in het raadsvoorstel de volgende keuzes zijn opgenomen: "De kwaliteit van de openbare ruimte versterken en de functionaliteit verbeteren met het oog op ontmoeting." (Raadsvoorstel RSU 2016, beslispunt 3, onder g) en "Bij de overige buurten en wijken in eerste instantie kwaliteitsverbetering als uitgangspunt van ontwikkeling nemen" (Raadsvoorstel RSU 2016, beslispunt 3, onder 2);

Overwegende dat:

- kwaliteit, onderhoud en beheer van groen en openbare ruimte – ook in bestaande gebieden in de stad – bijdraagt aan de gezondheid van Utrechters, de verblijfskwaliteit door ruimte voor ontspanning en spelen te bieden, duurzaamheid, veiligheid, toegankelijkheid, klimaatadaptatie in stedelijk gebied en de biodiversiteit in de stad;

- het college de ambitie heeft om jaarlijks een investeringsimpuls op te nemen voor herinrichting/vervanging van de openbare ruimte en kwaliteit dagelijks onderhouden ruimte (RSU 2016, tabel B9, pag. 63);

Draagt het college op om:

- deze ambitie vanaf de Voorjaarsnota 2017 in te vullen door aan te geven hoe groot de jaarlijkse bijdrage vanuit de investeringsstrategie is aan het verhogen van de kwaliteit, het onderhoud en beheer van het groen en de openbare ruimte in de bestaande en nieuwe stad; En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Paardekooper, de heer Isik, de heer Brussaard, mevrouw Schilderman en mijzelf.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Het klinkt als een sympathiek idee. Ik zou nog graag willen weten wat u precies bedoelt met "de kwaliteit van groen". Bedoelt u dan betere bomen? Wat is precies het idee van de VVD bij de motie?

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik denk dat mevrouw Van Esch verbaasd zal staan over de ingevingen die de VVD maar ook andere fracties hadden bij het schrijven van deze motie. Er staan prachtige woorden in: biodiversiteit en klimaatadaptatie. Ik denk dat het helemaal in het straatje past van mevrouw Van Esch en ik zou haar willen uitdagen om er iets in te vinden wat nog niet groen genoeg is. Kwalitatief goed groen bestaat uit goede bomen, goede struiken, goede sloten ook. Dat is gewoon ontzettend belangrijk. Wij vinden dat daar gewoon geld bij zou moeten in de stad Utrecht.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik ga de heer Gilissen even helpen. Gisteravond waren we op wijkbezoek in Noordwest. We zagen dat er daar een heel grote druk is op de ruimte. De bewoners willen toch groen. Dan willen ze geen gewone saaie grasveldjes en een paar bomen, maar een tuintje met wat begroeiing et cetera. Dat noemen wij kwalitatief beter groen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Als VVD en GroenLinks het in deze raad met elkaar eens worden, dan moet je van goeden huize komen om het daarmee oneens te zijn. Ik daag mevrouw Van Esch hierbij uit.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Als de heer Gilissen over sloten begint, dan wordt mijn hart warm. Ik veronderstel dan namelijk dat de heer Gilissen ook sloten bedoelt die uitermate geschikt zijn voor bijvoorbeeld kanosloepen. Dan kunnen mensen ook genieten van die openbare ruimte. Dan kunnen ze bijvoorbeeld vanuit Leidsche Rijn fijn varen met een kano. Begrijp ik dat goed?

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik gun de heer Bos een ritje in zijn kano, dus ja, ook op de Leidsche Rijn. Is dit een poging tot toenadering van de heer Bos? Ik zie dat hij nee schudt. Dan heb ik het verkeerd gezien.

Ik kom bij mijn tweede en laatste wijzigingsvoorstel. Dat is de motie "bereikbare meetbare economische ambities". Hoe de stad groeit, zegt ook iets over de bereikbaarheid van de stad. Er ligt een grote opgave. Daar hebben we al veel debatten over gevoerd in de raad. Eerder hebben we het plan "Slimme Routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen" vastgesteld. Waar de stad groeit is wat de VVD betreft de grootste opgave het behouden en creëren van werkgelegenheid, meer banen in de stad zelf. Er is een verwevenheid tussen de groei van de stad, de toename van het aantal mensen, het aantal banen dat we in de stad hebben en de mobiliteitsopgave van Utrecht zelf. Ik heb een motie waarin ik het college vraag om die verbinding toe te lichten en dat jaarlijks aan de raad te rapporteren. Daarin gaat het om de volgende vragen. Wat betekenen de groei van de stad en de mobiliteitskwestie voor de werkgelegenheid in de stad,

het aantal banen en de toename ervan?

"Motie 249

Bereikbare en meetbare economische ambities

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei!,

Constaterende dat:

- de Ruimtelijke Strategie 2016 (RSU 2016) de gebieden Utrecht Science Park/Oost, Binnenstad/Stationsgebied en Leidsche Rijn Centrum worden aangewezen als economische ontwikkelingsgebieden en Lage Weide en Papendorp als hotspots voor werkgelegenheid;

Overwegende dat:

- Utrecht de ambitie heeft om 'banenkampioen' te worden en zoveel mogelijk mensen aan een betaalde baan te helpen;
- het ontwikkelingsperspectief van de economische ontwikkelingsgebieden en de hotspots afhankelijk is van de ruimtelijke randvoorwaarden;
- het borgen en verbeteren van de multimodale bereikbaarheid van de betreffende gebieden en hotspots een van de randvoorwaarden is voor economische groei;

Draagt het college op om:

- de gevolgen van de mobiliteitskeuze op het ontwikkelingsperspectief van de economische ontwikkelingsgebieden en de hotspots in kaart te brengen en jaarlijks hierover aan de raad te rapporteren;

En gaat over tot de orde van de dag."

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Het lijkt me een prima motie vanuit het perspectief dat de VVD gefaald heeft met betrekking tot de mobiliteitskeuze ten aanzien van de binnenstad.

Dan heb ik het over die 20.000 boetes die uitgedeeld zijn omdat dagbezoekers de binnenstad in willen. Ik kan me voorstellen dat de heer Gilissen het gevoel heeft: ik moet dat onderzoeken. Ik moet onderzoeken met welk probleem we die dagbezoekers feitelijk hebben opgezadeld en wat de gevolgen zijn in economische zin. Klopt dat?

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik kan niet in de diepste roerselen van de ziel van de heer Bos kijken. Hij begint allerlei dingen te interpreteren. Ik snap dat hij zich er ongemakkelijk bij voelt. Ik kan meer in het algemeen zeggen dat de VVD een warm heeft voor de werkgelegenheid in de stad en ja, zich ook weleens zorgen maakt over de keuzes die de politiek en bestuurders maken en wat dat betekent voor de stad zelf. Dat begint met inzicht en niet met de onderbuik. Ik vind het belangrijk om goed te weten wat precies de gevolgen zijn voor de werkgelegenheid in de stad. Dat is de vraag die ik hier stel. Ik ben nog lang niet zo ver om met de heer Bos te zeggen dat de keuzes die gemaakt zijn per definitie destructief zijn of een afschrikwekkende werking zouden hebben. Er zijn goede redenen voor geweest. Er waren ook meerderheden voor in deze raad. Dat weet de heer Bos ook. De heer Bos weet ook heel goed dat de VVD het, als er andere meerderheden zouden zijn, zelf niet zou doen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik concludeer dat de heer Gilissen met zijn onderbuik heeft gekozen toen hij zijn fractie heeft aangestuurd op het instemmen met een milieuzone. Nu hij met een probleem wordt geconfronteerd, gaan we het onderzoeken, terwijl er zo veel mensen zijn weggejaagd.

De heer **GILISSEN** (VVD): Mijn fractie maakt altijd keuzes met het hoofd en het hart. We zijn dedicated, toegewijd, om ervoor te zorgen dat Utrecht banenkampioen wordt, dat er meer banen komen, dat ondernemers kunnen ondernemen in deze stad, dat er ruimte is voor burgers en bewoners om mooie dingen te doen die de stad veel mooier maken. Af en toe vergt dat ook verantwoordelijkheid nemen. Ik ben blij dat mijn fractie dat doet. Daar zouden andere fracties echt een keer een voorbeeld aan kunnen nemen. Dan noem ik vooral de fractie van Stadsbelang Utrecht. Dat weet de heer Bos heel goed. Ik werp die opmerking van de heer Bos dus verre van mij.

De **VOORZITTER**: De heer Gilissen zet zijn betoog voort.

De heer **GILISSEN** (VVD): De heer Gilissen sluit af. Ik dank de collega's nogmaals voor het prettige debat. Er komen nog heel veel andere moties, dus u moet echt bij de pinken blijven vanavond, voorzitter. Een aantal van die moties hebben we medeondertekend en zullen we ondersteunen in woord en daad. Ik zie uit naar de reactie van het college.

De **VOORZITTER**: Dank u wel voor de aanmoediging en voor de steun, mijnheer Gilissen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! De Ruimtelijke Strategie geeft een richting aan hoe het college Utrecht verder wil ontwikkelen. Zoals we al in de commissie hebben aangegeven missen we in ieder geval twee belangrijke onderdelen in de voorliggende strategie, namelijk aandacht voor het groen in de bestaande stad en aandacht voor de maatschappelijke ongelijkheid, met name in Overvecht.

Ik begin bij het groen. Met de ruimtelijke strategie gaan we voornamelijk het groen in de buitengebieden ontsluiten. Er wordt ook geconstateerd dat de bestaande stad al een tekort heeft aan groen. Daar moeten we wat aan doen. Wij stemmen daarom ook in met een voorstel, zojuist door de VVD toegelicht, om in de Voorjaarsnota geld vrij te maken voor groen in de bestaande stad.

Dan kom ik op ons tweede punt, het meest prangende punt voor ons vandaag. In de commissie hebben we het veelvuldig gehad over de tweedeling in de samenleving. Er is een groeiende kloof tussen arm en rijk. De tweedeling pakken we nu aan één kant aan, namelijk geen verdere verkoop van sociale huurwoningen in de wijken waar er al een zeer laag percentage is. Maar als we de tweedeling echt aan willen pakken, dan moeten we dat ook aan de andere kant doen, dus in de wijken waar het percentage hoog is, bijvoorbeeld in Overvecht.

De problemen die er jammer genoeg in Overvecht zijn kunnen we niet volledig oplossen met een versnelling, hoewel we wel blij zijn met die aanpak. Sociale huurproblemen kun je echter niet volledig oplossen met een sociale aanpak als deze wordt veroorzaakt door de steden, de ruimtelijke structuur en de eenzijdigheid van de woningvoorraad. Daar moeten we mee aan de slag. Er moet meer diversiteit qua woningbouw komen door bijvoorbeeld nieuwbouw, mogelijk verkoop van sociale huurwoning, liberalisering van woningen en woningen die kwalitatief echt slecht zijn misschien slopen. De afgelopen jaren werd er alleen gebruikgemaakt van kansen die zich voordeden. Dit heeft nauwelijks geleid tot een afname van het percentage sociale huur, oftewel: we hebben actief beleid nodig.

Overvecht heeft nu verreweg het hoogste percentage sociale huur, maar liefst 71,4%. Het gemiddelde in heel Utrecht is 36,9%. De ChristenUnie is er van overtuigd dat eenzijdig woningaanbod leidt tot eenzijdige bevolkingssamenstelling, wat segregatie tot gevolg heeft. In de ruimtelijke strategie is wel de volgende zinsnede opgenomen: "Waar zich kansen voordoen zetten we in op een grote variatie van de woonmilieus in Overvecht". Daar zijn we blij mee, maar, zoals gezegd, alleen het aanpakken van kansen heeft in de afgelopen twaalf jaar geleid tot slechts een vermindering van vier procentpunten van het

aandeel sociale huur. Dat is onvoldoende. Dan kom ik bij het dictum van mijn motie, dat ook een amendement kan zijn. We twijfelen er nog over.

De **VOORZITTER**: Mag ik het zelf weten?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): U mag het zelf weten, voorzitter. De waarde wordt er niet minder van. Het is het allebei. Deze motie wordt door vele partijen sympathiek ondersteund.

"Motie 250.

Divers wonen in Overvecht.

De raad van de gemeente Utrecht, bijeen op donderdag 8 december 2016 ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie,

Constaterende dat:

- Overvecht nu verreweg het hoogste percentage sociale huur heeft van alle wijken in Utrecht (71,4% Overvecht t.o.v. 36,9% Utrecht);
- eenzijdig woningaanbod leidt tot een eenzijdige bevolkingssamenstelling, wat weer segregatie tot gevolg heeft;
- segregatie een groot aantal negatieve gevolgen heeft voor met name de lager opgeleide bevolking;
- segregatie niet alleen een oorzaak is voor leefbaarheidsproblemen op de korte termijn, maar ook voor minder kansen voor de kinderen en jongeren op langere termijn. Dit vergroot steeds verder de achterstand van deze mensen;
- daarom is het van belang segregatie tegen te gaan;

Overwegende dat:

- wij zeer blij zijn met de Versnellingsaanpak van Overvecht;
- een sociale aanpak echter niet alle problemen in Overvecht kan oplossen doordat deze mede veroorzaakt wordt door het eenzijdige woningaanbod;
- er nu in de Ruimtelijke Strategie de volgende zinsnede is opgenomen: "Waar zich kansen voordoen zetten we in op een grote variatie van de woonmilieus in Overvecht";
- het alleen aanpakken van kansen in de afgelopen 12 jaar slechts geleid heeft tot een vermindering van 4 procentpunten van het aandeel sociale huur (van 75% in 2003 naar 71% in 2015);
- naast de aanpak van de Versnelling in Overvecht het tijd wordt om ook het woningaanbod actief te veranderen;
- hiermee ook in dit gedeelte van de stad uitwerking gegeven kan worden aan de ongedeelde stad;
- sloop van woningen zeer ingrijpende gevolgen heeft op de mensen waarom het gaat en het daarom van belang is hier terughoudend mee om te gaan;
- dit door de populariteit van Utrecht en al haar wijken zo veel mogelijk met externe financiering kan;
- we moeten streven om het aandeel sociale huur in 2030 teruggebracht te hebben naar 55% van de totale woningvoorraad in Overvecht, om zo een gedifferentieerd woningaanbod te realiseren;

Draagt het college op om:

- met de Voorjaarsnota 2017 te komen met een plan van aanpak om op de middellange termijn een gedifferentieerd woningaanbod te realiseren in Overvecht en haar verschillende

- (sub)buurten;
- met verschillende opties te komen die het aandeel sociale huur in de wijk verminderen, zonder dat het tekort stadsbreed toeneemt, en bij de opties de huidige inzet mee te nemen;
- En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Brussaard en mijzelf.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Heeft dit als consequentie dat het aantal sociale huurwoningen in Overvecht afneemt naarmate dat in andere delen van de stad toeneemt, dus dat het totale aantal sociale huurwoningen minimaal gelijk blijft?

De heer **ISIK** (PvdA): Ik heb een aanvullende vraag. Mevrouw Uringa en ik hebben de sociale huurwoningen altijd een warm hart toegedragen. Als het aantal sociale huurwoningen in Overvecht vermindert, moet dat elders in de stad gecompenseerd worden. Is mevrouw Uringa dat met de Partij van de Arbeid eens?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik zou tegen beide sprekers willen zeggen dat we deze lijn natuurlijk helemaal delen. Tegen mevrouw Paardekooper wil ik in het algemeen zeggen dat de volgorde anders is. Pas als in andere wijken meer sociale huur wordt toegevoegd, kunnen wij toe naar minder sociale huur in Overvecht. Zo zorgen wij voor een balans over de hele stad. Dat is een evenwicht dat de ChristenUnie zoekt om te streven naar die ongedeelde stad.

De heer **ISIK** (PvdA): Dan is de volgende vraag: als de ChristenUnie aangeeft dat ze compensatie in de stad wil hebben, waarom neemt ze dat dan niet op in de motie?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Dat is misschien een interpretatieverschil. Wij hebben opgenomen dat het tekort stadsbreed niet mag toenemen. Wat mij betreft is dat eenzelfde toezegging als de heer Isik nu aan ons vraagt.

De heer **SCHIPPER** (SP): Het is een bijzondere gang die wij met de ChristenUnie meemaken: van een pleidooi voor het slopen van 3000 woningen in Overvecht, via een commissiebehandeling waarin wordt gepleit om de slechte rapportcijfers van Overvecht statistisch op te schonen door er meer dure woningen toe te voegen, tot dit verhaal, dat volgens mij al beleid is. Ik ben benieuwd wat deze motie toevoegt. Ik moet de eindvorm nog zien. Ik vind het bijzonder, bijna cynisch, om te horen dat de ChristenUnie het op deze manier aan wil pakken. Dan komt Overvecht wat hoger in de lijstjes. Maar wat doen we voor de mensen die er op dit moment voor zorgen dat Overvecht zo laag in die lijstjes staat?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Tegen de heer Schipper zou ik willen zeggen dat dit de derde keer in een half jaar tijd is dat wij aandacht vragen voor dit probleem. Het staat de heer Schipper vrij om continu een karikatuur te maken van ons voorstel. Dat vind ik prima. Hij doet alsof wij morgen met een shovel Overvecht binnenrijden om daar alle sociale woningbouw te slopen. Dat is niet waar. Daar hebben we ook nooit voor gepleit. Dat mag hij zo interpreteren. Wij staan voor een gedifferentieerd woningaanbod in Overvecht. Dat betekent dat er ergens anders bijgeplust moet worden. 0,0% in nieuwbouw is wat de ChristenUnie betreft een onbegaanbare weg. Dat zou de SP ook moeten steunen. Gelukkig zijn de bewoners van Overvecht ontzettend blij met dit voorstel. In Overvecht streven we ernaar om van die 71,4% naar een percentage te gaan dat meer aansluit bij het gemiddelde van de hele stad.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik zeg dat dat al gebeurt. Volgens mij woont zelfs een van onze wethouders in een mooie koopwoning in Overvecht. We krijgen ook nog de NPD-strook. Waar wil mevrouw Uringa, de ChristenUnie, die woningen verder toevoegen? Ik zie het zo gauw niet. Bij het ziekenhuis komt een deel en dus in de NPD-strook. Verder zou je kunnen denken aan bouwen in het groen. Moet ik daaraan denken? Kan zij het uitleggen?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik vraag me af waarom de heer Schipper zich hier zo op vastbijt. Ja, je moet op andere plekken eventueel wat toevoegen. Je zou eventueel ook kunnen kijken naar het bijbouwen van bepaalde woningen in Overvecht. Ja, we horen hier en daar van de wethouder dat hij af en toe ergens mee bezig is, maar het is niet duidelijk wat het beleid daarop precies is en hoe hij zich inzet. In die zin kan ik ondersteunen dat de ChristenUnie hier pleit om eens te kijken of er een plan gemaakt kan worden.

De heer **SCHIPPER** (SP): Tegen mevrouw Schilderman zou ik willen zeggen: we krijgen jaarlijks een rapportage over wat er in de pijplijn zit. We hebben de prestatieafspraken met de corporaties.

Volgens mij hebben we dat overzicht al prima en is het uitgangspunt van dit college dat we juist streven naar een gedifferentieerd aanbod overal in de stad. Dat zal mevrouw Schilderman moeten beamen. Een wijk als Overvecht, die gebouwd is zoals hij gebouwd is in de jaren 60, kun je niet in één klap omtoveren. Het is voor een deel zoals het is. Als je kijkt wat er al gebeurt, bijvoorbeeld de flat aan de Ivoordreef. Daar komt 50% sociale huur voor in de plaats. Dat zijn de kansen die het college grijpt. Dat is prima.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik ben benieuwd of de heer Schipper en mevrouw Uringa het met mij eens zijn dat een aantal van die projecten, zoals de NPD-strook, niet in de peilstok staan. In hoeverre kunnen we ervan uitgaan als het er niet in staat? Daarnaast is het gewoon best goed. Er wordt hier gefocust op het idee dat het in één keer op een andere manier gerealiseerd zou moeten worden. Dat betoogt mevrouw Uringa helemaal niet. Ik word graag gecorrigeerd als ik het niet goed heb, maar er wordt voorgesteld om een plan te maken hoe we op de lange termijn iets kunnen doen om een iets diverser woningaanbod te creëren in Overvecht. Ik geloof dat dat de oproep is van mevrouw Uringa. Die zou ik graag willen ondersteunen. Ik kan me niet vinden in wat de heer Schipper zegt, maar ik geloof dat niemand zich daarin kan vinden.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): In aanvulling op wat mevrouw Schilderman zei zou ik aan de heer Schipper willen vragen wat zijn probleem is. Hij heeft nu een paar keer gezegd dat het college het al doet. Waar komt die felheid vandaan? Volgens mij wordt er in de motie niet meer gevraagd dan om met verschillende opties te komen in een plan van aanpak. Waar zit de pijn?

De heer **SCHIPPER** (SP): Dat heb ik geprobeerd aan te geven. Het gaat mij erom dat we nu via deze differentiatie, die volgens mij al lang in gang is gezet, gaan proberen om Overvecht hoger in de lijstjes te krijgen. Dat is prachtig, maar het gaat mij erom dat de mensen die zorgen dat Overvecht in de lijstjes staat niet geholpen worden door een extra koopwoning om de hoek. Die worden op een andere manier geholpen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Zoals gezegd is de ChristenUnie er echt van overtuigd dat je een probleem vanuit de kern kunt aanpakken als je een gevarieerd samenstelling hebt van bewoners. Dat is een plan dat we naast de versnellingsaanpak heel hard nodig hebben. Tegen de SP zou ik willen zeggen

dat, als het niet kan, de wethouder voor de Voorjaarsnota wel met een plan komt waarin alleen maar nulopties staan. Verder zou ik ook tegen de heer Schipper willen zeggen dat we hier nu keer op keer bestemmingsplannen bespreken. Vandaag was een plan aan de orde met 0,0% sociale huur. Dat gaat ons in ieder geval niet helpen. Ik zal de dag vieren dat de SP samen met ons een oplossing zoekt om ook bij nieuwbouw ongeveer 30% sociale huur te realiseren, zodat wij de tekorten in de stad kunnen oplossen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik vraag me af welk bestemmingsplan we vandaag hebben besproken. Ik zou willen waarschuwen voor te hoge verwachtingen. Sinds het begin van de eeuw hebben we natuurlijk de Utrechtse opgave gehad, Utrecht vernieuwt en gebiedsplan de Gagel met precies dit doel. Het heeft niet veel geholpen. Ik kan uit eigen ervaring zeggen dat in Hoograven nieuwe eilandjes zijn toegevoegd tussen sociale huur. Er is nauwelijks contact. Die differentiatie is prima. Met het dictum van de motie zou ik misschien nog wel een heel eind kunnen komen, maar de gedachte erachter en de hoop die de ChristenUnie heeft dat dit een oplossing biedt, zou ik een klein beetje willen temperen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Dat staat de heer Schipper vrij. Misschien herken ik dat cynisme niet omdat ik nog wat minder lang in de raad zit. Ik zou graag dit stukje hoop aan de bewoners van Overvecht willen overbrengen. Ik hoop op steun voor deze motie.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Vandaag bespreken we de Ruimtelijke Strategie. We maken ruimte voor de groei van de stad en geven richting aan hoe onze stad er straks uit komt te zien. Daarbij staan een kwalitatieve groei en een gezonde stedelijke ontwikkeling voorop. In mijn bijdrage zal ik eerst ingaan op hoe D66 de stad voor zich ziet in 2030. Daarna ga ik in op hoe we gebieden in de stad opnieuw of voor het eerst willen gaan ontwikkelen. Aansluitend wil ik het met u hebben over de lange termijn, waarna ik zal afsluiten met een stuk over duurzaamheid en water.

De Ruimtelijke Strategie heeft een heel helder uitgangspunt: gezonde stedelijke ontwikkeling; groei is goed. We moeten wel goed nadenken over hoe we deze groei vormgeven om de leefbaarheid van onze stad te bewaken en te verbeteren. D66 ziet deze visie als een stip op de horizon, als het kader waarbinnen we nadenken over de toekomstige groei van Utrecht.

De doelstelling van D66 voor de stad is groei met kwaliteit. We kiezen voor ruimte voor bewegen, welbevinden en duurzaamheid, voor perspectief op wonen, werk en opleiding. Om Utrecht toegankelijk te houden voor iedereen die er wil wonen, zou hoger bouwen wat ons betreft de norm moeten worden. We willen zo veel mogelijk bouwen binnen de grenzen van onze stad. Nieuwe aantrekkelijke buurten met prachtige huizen en gebouwen van vijf, zes verdiepingen hoog, waar starters hun eerste appartement kunnen huren, gezinnen hun eerste of volgende kindje kunnen opvoeden en waar ouderen gemakkelijk gelijkvloers kunnen wonen. We willen gebouwen met groen ervoor, erop, erachter. We parkeren de fiets voor de deur. Als je nog een auto hebt, parkeer je die eronder en we lopen naar het ov-knooppunt verderop.

De heer **ISIK** (PvdA): Voor we de fiets voor de deur parkeren, wil ik eerst even weten waar D66 de woningen gaat bouwen. De landelijke partijman van mevrouw Schilderman had gezegd dat hij 100.000 sociale huurwoningen wil bouwen. Hoeveel gaat D66 er bouwen op de bouwlocaties in Utrecht?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik kan beter vertellen dat we al bezig zijn met het bouwen van extra sociale huurwoningen. De heer Isik wordt dus op zijn wenken bediend. Daarnaast worden er meerdere specifieke gebieden aangewezen, zoals het nieuwe centrum en de Merwedekanaalzone. Dat staat in de Ruimtelijke Strategie. We hameren er al langer op dat we Leidsche Rijn af willen maken. Dat zijn allemaal

prachtige plekken voor meer huisvesting.

De heer **IŞIK** (PvdA): Begrijp ik goed dat in de Merwedekanaalzone sociale huurwoningen worden gebouwd? Zo ja, hoeveel zijn dat er?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Wat mij betreft worden er op heel veel plekken sociale huurwoningen gebouwd, maar ik zie geen stad voor me waar ik van bovenaf in één keer ga zeggen: en nu komen er daar zo veel en daar zo veel. Dat zijn dingen die we per plan gaan bekijken in het kader van dat specifieke plan. Daarom ga ik nu geen specifieke aantallen toezeggen.

De **VOORZITTER**: De heer Isik, de laatste keer op dit onderwerp.

De heer **IŞIK** (PvdA): Dan moet je niet alleen op papier aangeven dat je sociale huurwoningen wil bouwen. Als puntje bij paaltje komt, moet je keuzes durven maken. We waren bijvoorbeeld op bezoek bij een corporatie, Mitros. Mevrouw Schilderman was er ook. Mitros heeft heel duidelijk aangegeven dat men graag 30% sociale huurwoningen wilde hebben bij de Merwedekanaalzone om aan de vraag van het college te voldoen. Wat is het antwoord van D66 op die vraag?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik geloof dat ik daar net heel duidelijk in ben geweest. We willen graag in specifieke gebieden aangeven hoeveel sociale huurwoningen we willen. Daarnaast geven we in brede zin aan dat we ruimte moeten maken voor betaalbare huurwoningen, maar dat zijn niet alleen sociale huurwoningen. Dat zijn bijvoorbeeld ook betaalbare huurwoningen in het vrije segment. Die noemen we middeldure huurwoningen, tussen de € 70.000,00 en € 90.000,00. Daar moeten we ook voor bouwen. Daar hebben we een onwijs tekort aan. Daar willen we ons graag voor inzetten.

De nieuwe Ruimtelijke Strategie gaat ons helpen met het realiseren van die droom. Een stad die zo sterk groeit en bruist, daar schuurt het soms ook. Nieuwe ontwikkelingen raken onze inwoners. Daarom wil D66 plannen maken samen met omwonenden en betrokkenen, want het zijn hun ideeën die het resultaat en de manier waarop we het bereiken beter maken. We zijn blij dat de wethouder heeft aangegeven dat het Utrechts planproces, de manier waarop we plannen maken en mensen mee kunnen praten, blijvend in beweging blijft. Dat zien we ook in de prioritaire gebieden, zoals de Merwedekanaalzone, waar grote ontwikkelingen plaatsvinden, graag terug. De stad is immers nooit af en samen een stad maken dus ook niet. Daarom dienen we een motie in.

"Motie 251

Samen Stad Maken met behulp van gebiedsateliers

De raad,

Constaterende dat:

- er een grote opgave ligt voor gemeente Utrecht om de ontwikkeling van de prioritaire gebieden van de NRSU op een zorgvuldige wijze te registreren;
- de ontwikkeling van deze prioritaire gebieden in de komende jaren ruimte moet gaan bieden aan duizenden woningen en tal van andere functies;
- er in deze gebieden tal van ondernemers, omwonenden en andere betrokkenen zijn die hierin graag samen met de gemeente aan de slag willen;

Overwegende dat:

- er in die gebieden veel cultuur(-historische) waarde aanwezig is, evenals de uiteenlopende belangen van tal van gebiedseigenaren, ontwikkelaars, bedrijven, omwonenden en andere

- organisaties;
- de stad Utrecht een aanzienlijke en ambitieuze opgave heeft als het gaat om het mogelijk maken van meer banen en het realiseren van nieuwe woningbouw voor bestaande en nieuwe bewoners;
 - al deze partijen een breed palet van belangen, ideeën en mogelijkheden met zich meebrengen;
 - het voor een succesvolle gebiedsontwikkeling noodzakelijk is dat er wordt gewerkt aan draagvlak en vertrouwen tussen deze partijen;
 - investeren in de inhoudelijke kwaliteit van de gebiedsontwikkeling een bijdrage kan leveren aan de versnelling van het proces;
 - het werken met een permanent gebiedsatelier, zoals daar in veel steden uitgebreide ervaring mee is opgedaan, de mogelijkheid biedt om open en transparant te werken aan de verschillende fasen van de gebiedsontwikkeling, in samenwerking met belanghebbenden, investeerders en deskundigen;
 - met motie 99 reeds is uitgesproken dat de gemeente gebruik gaat maken van gebiedsateliers, en dat met motie 100 de financiering daarvan is gedekt;

Draagt het college op om:

- bij gebiedsontwikkeling zorgvuldig uitvoering te geven aan motie 99 en motie 100;
- vaste gebiedsateliers in te richten voor de prioritaire gebieden van de NRSU;
- over de mogelijkheden en ervaringen te rapporteren aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Koning, de heer Gilissen en mevrouw Paardekooper.

De heer **İŞİK** (PvdA): Ik wil iets vragen over de participatie. Ik ben het met mevrouw Schilderman eens dat we bewoners en organisaties erbij moeten betrekken. Dat is gebeurd. Ruimtemakers zijn er betrokken bij geweest. Die hebben heel duidelijk aan ons laten weten dat er met hun inbreng niets gebeurd is. Hoe beoordeelt mevrouw Schilderman deze participatie?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Wij krijgen signalen dat die participatie nog helemaal niet af is en dat er juist ook behoefte is om daar met de gemeente verder over te praten. Dat willen wij niet op één avondje doen waarop iemand komt binnenlopen. We willen samen naar de plannen kijken. Inwoners moeten ook echt mee kunnen doen met plannen maken.

De heer **İŞİK** (PvdA): We hebben een expertmeeting gehad. Alle experts op dit gebied hebben mij uitgenodigd. Die hebben heel duidelijk een aantal signalen afgegeven. Welke signalen heeft D66 meegenomen en vertaald in haar voorstellen?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Op dit moment bespreken we de nieuwe Ruimtelijke Strategie. Die gaat over de gehele stad. Daarin nemen we de Merwedekanaalzone mee als plek waarin we een uitgebreide ontwikkeling willen. Daarnaast kunnen we nog steeds constateren dat er geen structuurvisie is voor het gebied van de Merwedekanaalzone. Daar willen we die ateliers voor inzetten. Ik hoop dat de input nog een plek kan krijgen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik ben een beetje zoekende naar wat dit concreet zou betekenen. De prioritaire gebieden zijn Utrecht Science Park, Leidsche Rijn, de Merwedekanaalzone en het stationsgebied. Zowel bij het Uithof als in Leidsche Rijn als bij het stationsgebied zijn al fysieke ruimtes

waar je naartoe kunt om informatie te krijgen en input te leveren. Daar gebeurt waarschijnlijk dus niet zo veel. Dan zou het puur gaan om de Merwedekanaalzone. Begrijp ik dat goed?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Op dit moment heeft de Merwedekanaalzone de belangrijkste nadruk. De rest willen we natuurlijk aanmoedigen om dit soort praktijken voort te zetten.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Waarom vindt D66 het zo belangrijk dat er een fysieke locatie moet zijn? De input die we binnenhalen komt voornamelijk digitaal. Zelfs de ChristenUnie zei nu dat ook zij mensen digitaal over de vloer krijgen. Waarom moet er dan een fysieke locatie zijn?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Die wens hebben wij doorgekregen. Daarnaast zou je op een locatie gebruik kunnen maken van digitale ondersteuning.

Mevrouw **PAARDEKOOPE** (GroenLinks): Ik wil mevrouw Schilderman even bijvallen. Een van de belangrijke opmerkingen van de ruimtemakers die mij is bijgebleven is dat juist een fysieke plek om in te spreken en met de initiatiefnemers te spreken heel erg bijdraagt aan participatie. Ik zou er inderdaad wel voor zijn.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik hoor van mensen dat zij vaak niet weten wie ze kunnen vinden. Het hoeft niet per se op een fysieke locatie te gebeuren. Het kan ook een website zijn waarop staat wie welke initiatiefnemers zijn, wie welke ideeën heeft en hoe er contact met ze opgenomen kan worden. Dat neemt al een groot deel van de behoefte weg.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Die vraag naar deze manier van werken is heel specifiek gekomen, zodat mensen samen om een plan heen kunnen staan. Als mevrouw Freytag vragen bereiken dat er behoefte is aan digitale ondersteuning, steunen we die oproep graag.

Een groeiende stad, een stad in ontwikkeling, moet je vrij laten. Het strak scheiden van activiteiten belemmert de groei en ontwikkeling, juist in een fijne nieuwe buurt past ook een plekje voor een krantje en een croissantje. Dat bevordert de samenhang, is leuker voor de buurt en ook nog eens goed voor de werkgelegenheid. D66 pleit al jaren voor meer functiemenging. Op meerdere plekken is dat al gelukt, recent nog in Rijnvliet. De VVD dient nu een amendement in om wat gebieden flexibel te bestemmen en wat functiemenging toe te staan waar mogelijk. Wij zullen dit amendement dan ook ruimhartig ondersteunen.

Groei biedt kansen, maar kansen gaan ook altijd gepaard met risico's. Door de populariteit van de stad stijgen de prijzen. Dat is fijn voor wie al een huis heeft, maar lastig voor wie er nog een zoekt. Wat D66 betreft moeten we de groei van de stad benutten om meer te bouwen, zodat meer mensen een plekje kunnen vinden. Wie nu in Utrecht wil wonen, kan kiezen uit jaren op de wachtlijst staan voor een sociale woning of iets in de vrije sector huren voor meer dan € 1.000,00 per maand. Daarom moeten we betaalbare huurwoningen bouwen in de sociale en de vrije sector.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik hoorde mevrouw Schilderman een aantal keer roepen dat alle mensen in Utrecht moeten gaan wonen. Ik vind dat interessant. Zij wil dus niet in het groen gaan bouwen, maar wel iedereen die dat wil in Utrecht laten wonen. Hoe ziet zij dat voor zich? Gaan we dan flats bouwen met 50 verdiepingen? Hoe gaan we dat doen?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik geloof dat ik net een heel mooi uitgebreide visie heb gegeven over die vijf, zes verdiepingen die we graag op meerdere plekken in de stad zien. Op dit moment hebben

we een aantal gebieden aangewezen waar we mogelijke groei zien in de stad. Zo meteen kom ik op nog een suggestie die daar nog wat meer aan toevoegt.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Het spijt me, maar daarmee kan mevrouw Schilderman niet alle mensen die in Utrecht willen wonen onderbrengen. Zij wil alle mensen een plek in Utrecht geven. Dat zei zij in het begin van haar betoog. Dus waar gaat zij al die mensen die in Utrecht willen wonen dan huisvesten?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Wij geven aan dat we ruimte willen bieden aan de mensen die hier willen wonen. Er wordt een heel specifieke manier van interpreteren gekozen voor "alle mensen". Wij willen wel de ruimte geven aan iedereen die hier bijvoorbeeld wil werken of om een andere reden wil leven. Ik denk dat mevrouw Van Esch ook wel tevreden zou kunnen zijn als mensen die hier werken hier ook zouden kunnen wonen. Dat zorgt immers voor minder vervoersbewegingen, wat heel vaak positief voor het milieu is.

Ik ga verder met mijn betoog. Mevrouw Uringa van de ChristenUnie sprak net al uitgebreider over Overvecht. Daar heb ik net al wat over gezegd. Wij horen best vaak dat de wethouder bezig is met zaken en toch zien wij dat niet heel uitgebreid terugkomen.

Wij zouden de wethouder daarom graag willen oproepen om ons een overzicht te geven van de plekken waar hij al bezig is om bijvoorbeeld het aandeel sociale huisvesting in Overvecht te verminderen. Verder is mijn vraag of hij het met ons eens is dat het een doelstelling zou kunnen zijn om het aandeel sociale woningbouw in Overvecht te verlagen. Zou hij een brief willen sturen met zijn plannen en intenties voor dit gebied?

De heer **ISIK** (PvdA): Als het college zegt dat het het aandeel sociale huurwoningen in Overvecht met een bepaald percentage gaat verminderen, is D66 dan bereid om compensatie in de stad toe te passen?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Met een breed plan waarin staat dat er een bepaald percentage af gaat zijn wij nooit tevreden. Wij willen een duidelijk beeld dat een goede visie heeft op de wijk, die bijvoorbeeld bestaat uit het toevoegen van andere woningen en waarin staat wat er eventueel op termijn zou kunnen gebeuren wat betreft terugbouwen op andere plekken in de stad. Dat zorgt er dus ook voor dat je bepaalde andere huisvesting terugkrijgt in Overvecht, bijvoorbeeld door verkoop of verbouwing.

De heer **ISIK** (PvdA): Ik vraag het heel makkelijk. Als je tien sociale huurwoningen in Overvecht weghaalt, is D66 dan bereid om tien woningen elders in de stad te compenseren, ja of nee? Verder wil ik niks horen.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Het is jammer dat de heer Isik niet geïnteresseerd is in mijn verhaal. Ik had het over het aandeel. Dan gaat het over de hoeveelheid sociale huisvesting ten opzichte van de hoeveelheid gehele huisvesting. Dat kun je op meerdere manieren oplossen. Dat zou je bijvoorbeeld kunnen oplossen door waar mogelijk bij te bouwen in het niet-sociale segment. Dat zou je op termijn ook gedeeltelijk kunnen realiseren door op een andere plek meer sociale huisvesting toe te voegen. Dat is een van de opties. Ik ga mezelf niet vastpinnen op een van die opties. Daarom vragen wij de wethouder om met een plan te komen waarin hij verschillende van deze opties voorlegt. Ik denk dat de wethouder daar een heel mooi verhaal van kan maken.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Sorry, ik begrijp het niet. Het lijkt mij heel simpel. We hebben

een bepaalde ambitie met betrekking tot het toevoegen van een aantal sociale huurwoningen. Dat is een behoorlijke ambitie. Daar moet zwaar aan getrokken worden, niet alleen vanuit het college, maar ook vanuit marktpartijen. Nu stelt zowel de fractie van de ChristenUnie als de fractie van D66 voor om sociale huurwoningen om te zetten in geliberaliseerde woningen, te slopen of in ieder geval te onttrekken aan de basisvoorraad sociale huurwoningen. Dat moet gecompenseerd worden. Sterker nog, we hebben een enorme groeiambitie. Mevrouw Schilderman denkt er nu vanaf te kunnen komen met de antwoorden die zij gegeven heeft aan de heer Isik van de PvdA. Daarmee komt zij er niet vanaf. Het moet gecompenseerd worden. Er moet extra worden ingezet op extra groei van sociale huurwoningen. Anders blijft de balans hetzelfde. Ik hoop dat D66 dat erkent en ik hoop dat D66 daar op in gaat zetten.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Wat ik gek vind aan dit hele debat, is het volgende. Minder sociale huurwoningen in Overvecht of elders niet compenseren hoeft niet te betekenen dat je minder sociale huur krijgt. In mijn optiek zouden we ook prima meer kunnen bijbouwen in Overvecht, waardoor je dat percentage omlaag krijgt. Dat is voor mij de reden dat ik dit steun.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Dat is een van de opties die daarin zit. Daar zijn wij een voorstander van. Ik kan mij voorstellen dat we op termijn ook een voorstander zijn van sociale huisvesting verplaatsen vanuit Overvecht naar een andere kant. Dat kan allemaal, maar we moeten wel kijken naar een verdeling die zorgt voor een meer divers woningaanbod in Overvecht. Ik denk dat de wethouder prima in staat is om met een plan te komen. Dat zullen we zo ongetwijfeld van hem horen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): "Ik kan mij voorstellen" is gezwets, slap gelul. De vraag van mevrouw Schilderman heeft een heel duidelijk doel. Daar moet wat tegenover staan. Ik verwacht dat zij er ook wat tegenover zet, dat haar plan niet zomaar een luchtballonnetje is, maar dat het gefundeerd is op een bepaalde basis. Die basis is er niet, dus zij kletst maar wat in het rond.

De **VOORZITTER**: U kunt het ook op een plezieriger manier duidelijk maken, mijnheer Bos.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik moet zeggen dat ik deze manier van aanspreken niet bijzonder op prijs stel. Als het niet duidelijk is geworden voor de heer Bos, dan licht ik het graag nog een keer toe, maar ik zou bij voorkeur de rest van de raad niet vervelen door nogmaals hetzelfde te zeggen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik wil mevrouw Schilderman ondersteunen, want ik vind haar betoog helemaal niet vervelend, zeker niet als zij het heeft over gelijkheid in deze stad. Daarom zou ik tegen de heer Bos willen zeggen dat er allemaal mooie voetnoten staan onder onze motie die net is uitgedeeld. Misschien kan hij in een verloren ogenblik vanavond die onderzoeken gewoon eens lezen en bekijken wat er precies staat over segregatie. Dat zijn heel goede wetenschappelijke onderzoeken. Daarin staat precies wat het doet met een wijk als Overvecht.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik dank mevrouw Uringa en vervolg mijn betoog. We hebben een goede inhaalslag gemaakt met het bouwen van nieuwe huizen. De kunst is nu om dit tempo vol te houden. We zijn daarom blij met de inzet op de prioritaire gebieden, maar de vraag blijft hoog en de ontwikkelaars staan in de rij om aan de slag te gaan. We moeten nu al nadenken over de lange termijn. D66 stelt al enige tijd voor om weer na te denken over de ontwikkeling van de A12-zone. Er is zelfs een tijdje geleden een heel mooi boekje over gemaakt. Dat heb ik bij me om aan de wethouder te geven. Ik zal het zo overhandigen. Wellicht is het namelijk eens tijd om deze plannen gewoon weer eens af te stoffen

om ook eens te kijken naar welke gebieden we nog meer kunnen ontwikkelen op de lange termijn.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik hoop dat mevrouw Schilderman het in ieder geval wel met mij eens is dat dat afstoffen niet zo veel prioriteit zou moeten hebben en dat we onze energie, onze tijd, ons geld en onze kostbare ambtelijke capaciteit vooral zouden moeten gebruiken voor de gebieden waar nu een opgave ligt, de Merwedekanaalzone, Leidsche Rijn-centrum en het stationsgebied.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik kan de heer Gilissen geruststellen: ze heten niet voor niets prioritaire gebieden. Daar zouden we inderdaad graag de prioriteit willen hebben. Dat neemt niet weg dat we wel zien dat op de lange termijn de plannen die we in ontwikkeling hebben toch een beetje af beginnen te nemen. Als de wethouder een mogelijkheid ziet om alvast te werken aan de plannen voor de wat langere termijn hoop ik dat de heer Gilissen het met mij eens is dat we dat in ieder geval moeten aanmoedigen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik vroeg mij af of D66 het met mij eens is dat het mogelijk zou kunnen zijn dat de stroperigheid van stedelijke ontwikkeling van woningbouw ons noopt tot andere inzichten met betrekking tot het realiseren van een woningvoorraad, bijvoorbeeld in de buitengebieden, bijvoorbeeld in de A12-zone. Is D66 dat met mij eens?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Wij hebben duidelijk aangegeven waar onze prioriteiten liggen. Die liggen eerst op de prioritaire gebieden. Dan kijken we op de lange termijn weer verder. Ik suggereer nu de A12-zone. Verder hebben we geen plannen om groen, bijvoorbeeld in Rijnenburg, vol te bouwen. Dat gebied hebben we een heel mooie bestemming voor bijvoorbeeld energie gegeven.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik ben heel benieuwd wat D66 met de lange termijn bedoelt. Kijkt mevrouw Schilderman dan naar 2050? In hoeverre heeft zij het idee dat ze al een toekomstvisie kan hebben over welke mensen er in Utrecht willen wonen op lange termijn als zij bijvoorbeeld 2050 voor ogen heeft?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Op dit moment zien we al heel lang een trend van verstedelijking. We zien al heel lang dat Utrecht veel populairder aan het worden is. Daar zijn we al een hele tijd hard mee bezig. Ik kan me zo voorstellen dat die trend doorgaat. Ik stel niet voor om te bouwen voor een vraag die er nog niet is, maar ik stel wel voor om alvast na te denken over hoe we ermee omgaan als de vraag naar bijvoorbeeld woningen stijgt of als de groei van de stad doorzet zoals we nu denken dat dat gebeurt.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Er zijn ook genoeg onderzoeken die aangeven dat die trend helemaal niet gaat doorzetten. Heeft D66 ook plannen voor het geval er niet meer vraag naar woningen komt?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Als de complete groei van de stad afneemt, dan gaan we niet eindeloos bijbouwen, als mevrouw Van Esch dat vraagt. We passen ons natuurlijk aan aan de realiteit zoals die zich aandient. Op dit moment zien wij dat de groei en de vraag groot zijn. Daarvoor bieden we alvast mogelijkheden voor de lange termijn.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik begrijp het toch niet. D66 geeft aan dat het wil kijken naar de A12-zone. De wethouder moet daar een plannetje voor maken. Vervolgens vraag ik naar binnenstedelijk

bouwen en wellicht in buitengebieden bouwen. In de A12-zone zit ook een groot stuk buitengebied. Dan houdt D66 de boot weer af. Wat wil D66 op korte, middellange en lange termijn met die A12-zone en eventuele buitengebieden binnen die A12-zone?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik kan heel duidelijk zijn over wat wij willen. Wij willen inzetten op binnenstedelijke groei. Dat betekent dat we met name inzetten op de prioritaire gebieden, maar dat betekent ook inzet op andere binnenstedelijke groei. Wij willen ook graag alvast nadenken over de lange termijn. Dat betekent niet dat we al ergens specifieke ontwikkelingen gaan starten, maar dat we alvast bezig zijn met daarover nadenken en spreken met partijen die daar eventueel in geïnteresseerd zijn. Daarom draag ik deze motie aan.

Goede groei is gezonde groei. Dat is groene groei die verantwoord is voor mens en milieu. We zijn daarom blij met de toezeggingen van de wethouder dat energieneutraal bouwen de norm gaat zijn. Wat nog niet of niet voldoende gebeurt is het circulair bouwen. Dat betekent dat je niet zomaar alles sloopt en afvoert, maar goed oplet op wat je nog kunt hergebruiken. Dat betekent dat je ook bij het bouwen alvast nadenkt over hoe je het weer uit elkaar zou kunnen halen en het niet zomaar tot grind vergruist. De ideale ontwikkeling is wat D66 betreft circulair bouwen. Om eenieder die bouwt aan te moedigen mee te gaan in deze ambitie, dienen wij de volgende motie in.

"Motie 252

Circulair bouwen

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei! (NRSU),
Constaterende dat:

- Utrecht in 2050 compleet circulair wil zijn;
- de gemeente op meerdere vlakken al bezig is om zelf circulair te werken;
- Rijkswaterstaat aangeeft dat de branche van circulair bouwen gebaat is bij een signaal vanuit de overheid;
- de circulaire economie gedefinieerd wordt als: "de circulaire economie is een economisch en industrieel systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het Herstellend vermogen van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt en waardevernietiging in het totale systeem minimaliseert en waardecreatie in iedere schakel van het systeem nastreeft";

Overwegende dat:

- circulair bouwen ook een wens vanuit de raad en dit college is;
- er in Amsterdam al positieve ervaringen zijn opgedaan met deze aanpak;
- het aannemelijk is dat circulair bouwen in de regio Utrecht tot een structurele banengroei van 1500 arbeidsplaatsen zal leiden;
- door een focus op circulair bouwen en slopen er zowel positieve resultaten in de nieuwe en de bestaande stad verwacht kunnen worden;
- circulair omgaan met materialen binnen sommige sectoren en toepassingen al lang de norm is;
- circulair bouwen bijdraagt aan gezonde duurzame verstedelijking;

Spreekt haar mening uit dat:

- circulair bouwen in Utrecht de norm moet zijn;
- wie niet aan deze norm kan of wil voldoen, dit gedegen en goed onderbouwd uit moet kunnen leggen;

Draagt het college op om:

- deze voorkeur voor circulair bouwen actief uit te dragen bij alle gebiedsontwikkelingen en

- bouwprojecten;
- indien de gemeente grondeigenaar is circulair bouwen zwaar mee te laten wegen bij de tender/aanbesteding;
 - indien de gemeente geen grondeigenaar is, projectontwikkelaars te vragen om te voldoen aan deze voorkeur en, indien dit niet mogelijk is, hen te vragen gedegen en goed onderbouwd toe te lichten waarom dit niet kan;
 - de Utrecht gemeenteraad in te lichten wanneer er niet aan de voorkeur voor circulair bouwen voldaan kan worden en wat de redenen hiervan zijn, zodat we er van kunnen leren;
- En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Van Esch, mevrouw Paardekooper en mijzelf.

De heer **GILISSEN** (VVD): De term circulair bouwen was nieuw voor mij. Ik heb gisteren driftig zitten googelen. Ik heb trouwens ook nog met mevrouw Schilderman gebeld. Ik dank haar voor de toelichting. Ik vraag me alleen af of mevrouw Schilderman in haar eigen woorden zou kunnen aangeven wat de consequentie is als ontwikkelaars het niet zouden willen doen.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Als ontwikkelaars aangeven dat ze dat niet kunnen of niet willen, dan dienen zij dat uit te leggen aan de gemeenteraad. Dat gebeurt als er niet aan voldaan wordt. Natuurlijk zit hier een aanmoediging in om wel circulair te bouwen, maar op dit moment hebben wij niet de middelen in handen om het af te dwingen. Dat wordt daarom ook niet voorgesteld in deze motie.

De heer **GILISSEN** (VVD): Dan ga ik even op dat pad verder, als mevrouw Schilderman het goed vindt. Stel dat iemand zich meldt over een jaar. Dan krijgen we een brief van wethouder Jansen: ontwikkelaar huppeldepup hebben we gevraagd, we hebben getenderd en die gaat niet circulair bouwen. Wat gaat mevrouw Schilderman dan doen als ze zo'n signaal krijgt en het niet eens is met de reden die de ontwikkelaar aanvoert, namelijk dat het hem te veel geld kost en hij er niet klaar voor is?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Er is in de motie aangegeven dat we het, als de gemeente grondeigenaar is, mee gaan wegen in de tender/aanbesteding. Dan zal het een van de criteria worden. Als daarna in die afweging terechtkomt dat het op een aantal andere vlakken zo immens positief is dat dat het ontbreken van circulair bouwen kan compenseren, dan komen we eruit. Als het niet over de grond van de gemeente gaat, dan kunnen wij een sterke aanmoediging geven om er wel mee om te gaan. Daarnaast denk ik dat de gemeente van harte in staat is om dan een eigen afweging te maken op basis van dan bekende informatie.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik ben benieuwd naar de reactie van het college op deze vraag. Als nou blijkt dat deze motie ertoe zal leiden dat de gemeente aanzienlijke financiële schade gaat lijden, omdat ontwikkelaars en de markt nog niet zo ver zijn, zou dat dan reden voor mevrouw Schilderman een reden zijn om de motie te heroverwegen of een andere bewoording te kiezen voor de opdracht en de aanmoediging?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Het risico dat de heer Gilissen schetst zie ik nog niet helemaal voor me, maar daar hoor ik graag de wethouder eerst over. Als het college aangeeft dat de motie compleet desastreus en onuitvoerbaar is, dan zullen wij natuurlijk een heroverweging maken.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Misschien kan ik daar nog even op aansluiten met een argument dat de heer Gilissen als muziek in de oren moet klinken. Uiteindelijk is het circulair bouwen, het energieneutraal bouwen, als je de kosten van bouw en gebruik bij elkaar optelt, goedkoper. Dat zou een projectontwikkelaar toch wel moeten aanspreken.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik heb een prachtig voorbeeld van circulair bouwen, of in ieder geval van gedeeltelijk circulair bouwen: de wijk Vleuterweide. Die is mevrouw Schilderman waarschijnlijk wel bekend. Als zij alleen stedeling is, zou ik zeggen: bezoek de wijk eens. Het is een heel interessante wijk. Daar hebben ze namelijk gebruik gemaakt van beton. Dat beton is gemengd met granulaat. Granulaat is eigenlijk sloopafval, dus beton, baksteen en ga zo maar door. Dat wordt heel klein gemaakt. Dat kon uit. Dat kon zelfs economisch uit, niet voor het gebruik, zeg ik tegen GroenLinks, maar gewoon voor de realisatie van het plan. Eigenlijk vind ik de motie een interessant steuntje in de rug, maar feitelijk overbodig, want het gebeurt al. Laat alstublieft de afweging bij de ontwikkelaars hoe circulair ze kunnen bouwen op basis van de kostprijs. Als het de kostprijs gaat beïnvloeden, dan geef ik inderdaad de heer Gilissen gelijk. Een ontwikkelaar wil die kosten niet betalen als die hoger zijn.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Dan hoop ik van harte dat de heer Bos deze oproep gaat ondersteunen, want het is vooral een steun voor bedrijven om die kant op te gaan. Ik denk dat ik het daarbij kan laten.

De heer **ISIK** (PvdA): Ik heb een vraag aan mevrouw Schilderman. Bij de tweede bullet van de opdracht staat: "indien de gemeente grondeigenaar is circulair bouwen zwaar mee te laten wegen". Dit is een actief grondbeleid. Het college van mevrouw Schilderman heeft het actief grondbeleid afgeschaft. Ziet zij daar geen tegenstrijdigheid?

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik geloof dat het actieve grondbeleid dat wij hebben afgeschaft gaat over het strategisch inkopen van grondposities. Ik geloof dat dit daarmee niet in strijd is.

Ik vervolg mijn betoog. Gezond stedelijk leven betekent ook een groenere leefomgeving. GroenLinks dient een amendement in om niet alleen de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren, maar ook die van groen en water. De openbare ruimte moet niet alleen schoon en veilig zijn, maar ook biodiversiteit en klimaatadaptatie bevorderen. Over water gesproken, op dat punt vindt D66 dit plan wat gebrekkig. Water biedt rust, helpt bij de afvoer van hemelwater, geeft ruimte aan natuur en biedt zelfs een kans voor recreatie. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 253

Geef het Utrechtse water een plek in de Nieuwe Ruimtelijke strategie

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei! (NRSU),
Constaterende dat:

- in de Ruimtelijke Strategie geen aandacht wordt besteed aan de mogelijkheden en functies van het water in Utrecht;
- aan de Ruimtelijke Strategie een investeringsstrategie is gekoppeld die nu niet ingezet wordt voor het uitbreiden en optimaliseren van de functies van het water;

Overwegende dat:

- het water en de vaarwegen van oudsher een belangrijk onderdeel vormen van de stedelijke ontwikkeling in Utrecht;

- het water in Utrecht een belangrijk onderdeel is van de openbare ruimte en dit bepaalt ook de manier waarop onze inwoners de omgeving beleven;
- het water en de diverse belangrijke functies zoals recreatie, sport, klimaatadaptatie, biodiversiteit, afwatering, koeling, duurzame oplossingen, etc. in de Ruimtelijke Strategie niet mogen ontbreken;
- het water in Utrecht een belangrijke kwaliteit is van onze stad;

Draagt het college op om:

- de mogelijkheden van het water, waterverbindingen en vaarroutes in Utrecht in kaart te brengen voor de verschillende functies;
- hierover in overleg te treden met gebruikers en andere belanghebbenden;
- het geld van de investeringsstrategie mede aan te wenden voor het optimaliseren en het toegankelijk maken van deze functies;
- bij de Voorjaarsnota 2017 te komen met een voorstel voor projecten met de bijbehorende middelen als onderdeel van de investeringsstrategie;

Roept het college op om:

- in overleg te treden met het Waterschap, provincie en het Rijk om het water in Utrecht nog beter te benutten en samen te zoeken naar financiële middelen om dit te realiseren;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Roodenburg, de heer Schipper, de heer Brussaard, mevrouw Freytag, mevrouw Paardekooper en de heer Gilissen.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Ik kom tot een afronding. Groei is een kans voor de stad als je het goed doet, met meer ruimte voor mensen, natuur en water. We gaan de implementatie van het plan op de voet volgen.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Ik zie dat ik negen minuten heb. Dat moet kunnen. Allereerst wil ik het college en de ambtelijke ondersteuning bedanken voor het stuk.

We hebben twee keer een uitgebreide discussie gehad in de commissie over de Ruimtelijke Strategie, we hebben een expertmeeting georganiseerd en er is een stadsgesprek geweest. Ik constateer dat het college met de inbreng bijna niets heeft gedaan. Dat is ook bevestigd door andere ruimtemakers. In 2012 hebben wij de Ruimtelijke Strategie voor de stad vastgesteld. Naar aanleiding van de periodieke actualisatie ligt er een voorstel van het college voor ons.

De stad groeit naar 400.000 inwoners rond 2030. Deze groei moet goed georganiseerd en gefaciliteerd worden, zodat iedereen een plek heeft in deze stad en iedereen een baan heeft om zijn eigen bestaanszekerheid te financieren. Er moet toegankelijk onderwijs zijn, zodat iedereen zich kan ontwikkelen. Zorg op maat moet toegankelijk zijn, zodat iedereen deel kan nemen aan de samenleving.

In de Ruimtelijke Strategie staan naar onze mening drie punten centraal: ruimtelijke ontwikkeling, economische ontwikkeling en een terugtrekkende overheid die alles aan de markt overlaat. In het college staat de mens echter niet centraal. Daarom heeft mijn fractie in de voorbereidingsgesprekken van de Ruimtelijke Strategie aan het college gevraagd of ze bereid is om op het gebied van wonen, werk, onderwijs en gezondheid maatregelen te treffen en voor te leggen aan de raad, zodat de tweedeling in de samenleving kan worden tegengegaan. Dat heeft het college niet gedaan. Mijn fractie mist nog steeds de noodzakelijke maatregelen. We vragen het college waarom zij die maatregelen niet heeft getroffen. De Ruimtelijke Strategie biedt geen oplossing voor de tweedeling op de arbeidsmarkt. De Ruimtelijke Strategie biedt geen oplossing voor de tweedeling op de woningmarkt. De Ruimtelijke Strategie biedt geen

oplossing voor segregatie in het onderwijs. De Ruimtelijke Strategie biedt geen oplossing voor de tweedeling in de zorg. Daarom willen wij een amendement indienen.

(De heer Van Zanen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Ferket.)

De **VOORZITTER**: Zullen we eerst de heer Isik zijn amendement laten indienen voor we interromperen?

De heer **İŞİK** (PvdA): Nee hoor, laat maar komen.

De **VOORZITTER**: U bent er klaar voor? Dat is goed.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Ik hoor de heer Isik zeggen dat hij een heleboel dingen mist in de Ruimtelijke Strategie. Ik leg hem voor hoe ik de Ruimtelijke Strategie heb gelezen. Volgens mij is het een soort visiedocument waarin het college door de oogharen heen kijkt. Dat is behoorlijk vaag. Het wordt niet concreet. Dan mis je inderdaad een heleboel dingen. Wat de heer Isik dan gedacht? Had hij gedacht dat het heel concreet zou worden en er iets over de arbeidsmarkt in zou staan? Volgens mij is het een Ruimtelijke Strategie en gaat het dus inderdaad over de ruimte en niet zozeer over de arbeidsmarkt. Het is toch niet verwonderlijk dat de heer Isik dat soort zaken mist?

De heer **İŞİK** (PvdA): Een Ruimtelijke Strategie moet mijns inziens dienend zijn aan de inwoners van deze stad. Dat betekent dat er, als je een economische ontwikkeling in deze stad wilt realiseren, in ieder geval voor gezorgd moet worden dat de bedachte maatregelen uiteindelijk leiden tot extra banen, zodat mensen aan het werk kunnen. De Ruimtelijke Strategie moet een ondersteunend instrument zijn om de tweedeling op de onderwerpen die ik net noemde tegen te gaan. Dat mis ik. Dat mis ik niet alleen, dat missen ook de insprekers, de betrokkenen en de experts die bij de expertmeeting waren. De heer Brussaard was daar bij.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): De heer Isik sprak over de tweedeling in het onderwijs en de tweedeling in de gezondheidszorg. Waar denkt hij dat die het beste opgelost kunnen worden? Is dat in de Ruimtelijke Strategie of in het onderwijsbeleid?

De heer **İŞİK** (PvdA): Gezondheid, wonen, leven, recreëren in een gezonde groene omgeving dragen bij aan een betere gezondheid. Mevrouw Paardekooper is net als ik blij als er voldoende kwalitatief en goed onderhouden groen in de openbare ruimte is. Verhard steen draagt bij aan de irritatie van de mensen. De motie die de VVD gaat indienen, heb ik ondersteund, omdat ik het in het kader van de duurzame stad belangrijk vind dat de openbare ruimte goed georganiseerd is.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Misschien is het handig om hoofd- en bijzaken uit elkaar te houden.

Een Ruimtelijke Strategie kan wel bijdragen aan deze problemen, maar ze natuurlijk niet oplossen. Dat miste ik een beetje in de woorden van de heer Isik.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): In aanvulling daarop vraag ik of het voor de heer Isik voldoende is als het genoemd wordt. Als we het woord "tweedeling" één keer noemen in de Ruimtelijke Strategie, is het dan klaar voor de heer Isik? Wat stelt hij dan voor? Wat moet er verscherpt worden? Ik ben daadwerkelijk

een beetje verbaasd. Ik hoor hem zeggen dat het concreter moet worden, maar het is de vraag wat dan precies. Het amendement dat ik heb gezien, maakt het niet per se concreter. Het wordt er alleen in genoemd.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik heb het amendement nog niet gezien, maar ik verwacht er veel concrete maatregelen in. Ik ben benieuwd.

De heer **ISIK** (PvdA): Als het college wil dat de stad voor iedereen is en gewoon toegankelijk is, dan ga ik mijn amendement indienen.

"Amendement 60.

Ruimtelijke Strategie Utrecht voorkomt de tweedeling in de stad.

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei!

Constaterende dat:

- de wetenschappelijke Raad, het regeringsbeleid (WRR) en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) in hun boek "Gescheiden Werelden" aandacht vragen voor de tweedeling in de samenleving;
- hoogleraar Pieter Tordoir en voormalig voorzitter van de SER, Alexander Rinnooy Kan, samen waarschuwen voor de toenemende tweedeling in de maatschappij;
- er steeds meer zichtbare uitingen, conflicten en onrusten in de samenleving zijn (bijvoorbeeld voor- en tegenstanders van AZC);
- steeds minder mensen gaan stemmen als gevolg van polarisatie in de samenleving;
- landelijke partijen steeds meer aandacht vragen voor de tweedeling in de maatschappij;
- het college een ongedeelde stad wil;

Overwegende dat:

- de tweedeling in de samenleving op basis van onderwijs, werk, gezondheid en wonen een groot gevaar is voor ons democratisch systeem;
- er alleen maar een steeds groter wordende kloof tussen de politiek en burgers ontstaat;
- er sprake is van een ongelijke verdeling van vermogen die merkbare vormen aanneemt;
- de tweedeling niet bijdraagt aan een solidaire samenleving;
- wij geen Londense of Parijse situaties in onze stad willen hebben;
- iedereen in de stad recht heeft op een fatsoenlijke opleiding, werk, inkomen, toegankelijke en laagdrempelige zorg en een betaalbare woning;
- door het creëren van goed werk, goed onderwijs, goed wonen, toegankelijke gezondheid, solidariteit en verbinding en een fatsoenlijk armoedebeleid in de samenleving wel bijgedragen wordt aan het voorkomen van de tweedeling;
- ruimtelijke plannen een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van de tweedeling in de samenleving;

Besluit een beslispunt toe te voegen dat komt te luiden:

- Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei door de tweedeling op het gebied van arbeidsmarkt, onderwijs, woningmarkt en gezondheid in de stad tegen te gaan; dat doet het college door in overleg met maatschappelijke organisaties integrale en themagerichte maatregelen te treffen.

En gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door mevrouw Van Esch en mijzelf.

De heer **GILISSEN** (VVD): Als ik naar de heer Isik luister, krijg ik soms het beeld dat het eigenlijk heel slecht gaat met Utrecht. Hij heeft het over een tweedeling in het onderwijs en een tweedeling in de stad. Ik zou aan de heer Isik willen vragen of hij een stad zou kunnen noemen waar hij liever zou willen wonen dan in Utrecht.

De heer **ISIK** (PvdA): Soms denk ik bij mezelf dat sommige collega's op een andere planeet leven. Soms staan ze ver van de werkelijkheid. Ik kan oprecht tegen de heer Gilissen zeggen: komt u een keer met mij mee, dan laat ik u zien hoe mensen in een bepaalde situatie leven; loop een keer mee met de buurtteams. Dan kan hij zien hoeveel mensen er in armoede leven, hoeveel mensen er in de schuldsanering leven. Als hij weet wat dat betekent, zou hij ook heel anders gaan denken, zoals ik nu denk.

De heer **GILISSEN** (VVD): Nu doet de heer Isik het weer. Hij vertelt hoe slecht het gaat. Ik onderken dat er dingen beter kunnen in deze stad. Ik kijk ook niet weg. Maar ik vind dat de heer Isik geen recht doet aan wat voor moois er al in deze stad gebeurt. Ik herhaal mijn vraag: zou de heer Isik met zijn doemverhalen over tweedeling aan kunnen geven aan welke stad Utrecht zich zou moeten spiegelen? Met andere woorden: waar gaat het beter dan in Utrecht? Ik hoor het graag.

De heer **ISIK** (PvdA): Dat het redelijk goed gaat met de stad ontken ik niet. Maar we zijn het met elkaar eens dat het beter moet. Ik wil geen stad zijn als Londen. Ik wil geen stad zijn als Parijs. De heer Gilissen weet heel goed dat een tweekamerappartement in Transwijk straks €1.200 kost. De heer Gilissen kan nee schudden, maar wie kan dat betalen? Ik zie de hand van uw collega Van Schie. Hij kan dat betalen, maar niet iedereen.

De **VOORZITTER**: Er komen een aantal interrupties. Het gaat nog steeds over het amendement van de heer Isik. Laten we ons daarop concentreren.

De heer **SCHIPPER** (SP): Dat is lastig zat. Ik denk dat de vraag van de heer Brussaard wel beantwoord is, maar die van mij nog niet. Behalve de opdracht aan het college, welke concrete maatregelen stelt de PvdA voor waardoor we straks een ongedeelde stad hebben?

De heer **ISIK** (PvdA): Een ongedeelde stad betekent de bouw van sociale huurwoningen. Ik dien meteen mijn motie in. Wij maken niet alleen keuzes op papier, maar ook in onze handelwijze.

"Motie 254

30% sociale huurwoning in Merwedekanaalzone

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei! (NRSU),
Constaterende dat:

- ondanks maximale inspanning van de woningcorporaties het tekort aan sociale huurwoningen in Utrecht niet afneemt, maar toeneemt (van 1500 woningen in 2015 naar ruim 4000 eind 2019);
- in deze cijfers de toename van woningzoekende statushouders nog niet is meegenomen;

- het aantal gemeentelijke grondexploitaties waarin ruimte is voor sociale huur, in snel tempo vermindert;
- er geen zicht is op voldoende aanvulling, door het door dit college ingezette passief grondbeleid;
- er sprake is van toenemende wachtlijsten voor sociale huurwoningen;
- de Bundeling, huurdersorganisaties, Adviescommissie voor het Ouderenbeleid en het college ook erkennen dat er een groot tekort is aan sociale huurwoningen;
- het college een ongedeelde stad wil;

Overwegende dat:

- het college verantwoordelijkheid draagt voor het volkshuisvestingsbeleid in de gemeente Utrecht;
- het college over het ruimtelijk ordeningsinstrument en woningbouwlocaties beschikt om sturing aan de woningbouw te geven;
- door de groei van de stad, veranderingen in de samenleving en de aantrekkelijkheid van de stad extra druk legt op de sociale huurvoorraad;
- veel mensen geen koopwoningen kunnen betalen en kopen vanwege verscherpte eisen voor het verkrijgen van hypotheek;
- corporaties voldoende investeringsmiddelen hebben om weer sociale huurwoningen te kunnen bouwen voor mensen met een kleine portemonnee;
- voor een goed functionerende stad een sociale huurvoorraad van voldoende omvang een essentiële voorwaarde is;
- het ontbreken van voldoende sociale huurwoningen in de Merwedekanaalzone en in de stad bijdraagt aan de tweedeling in de samenleving.

Draagt het college op om:

- om in overleg met corporaties, commerciële marktpartijen en grondeigenaren in de Merwedekanaalzone ten minste 30% sociale huurwoningen te realiseren in Merwedekanaalzone.
- de raad jaarlijks over de voortgang te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Van Esch en mijzelf.

De heer IŞIK (PvdA): De tweede motie gaat over de ambitie van de diverse ontwikkellocaties. Tijdens de expertmeeting is voor ons, en voor iedereen, heel duidelijk geworden dat het college concrete ambities mist op dat gebied. Dat gaven de insprekers aan.

"Motie 255

Ambities voor ontwikkellocaties

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei! (NRSU),
Constaterende dat:

- er geen concrete ambities genoemd zijn voor de ontwikkellocaties die onder de verdichtingsopgave vallen;
- elke bouwlocatie anders is en eigen gebiedskenmerken heeft;

Overwegende dat:

- ontwikkellocatiegerichte ambities van te voren duidelijkheid verschaffen voor alle betrokken

- partijen;
- in de ambities gebiedskenmerken versterkt kunnen worden;
 - je met de ambities een sturingselement in de hand hebt om locatiegerichte ontwikkelingen mogelijk te maken;
 - je met ontwikkellocatiegerichte ambities maatwerk levert voor de vraag uit de wijk;
- Draagt het college op om:
- in overleg met (bewoners)organisaties van de betreffende wijk, corporaties, commerciële marktpartijen en grondeigenaren in de ontwikkellocaties ambities op te stellen voor de ontwikkellocaties die onder de verdichtingsopgave vallen;
 - deze ambities als richtlijnen te gebruiken voor de plannen van de toekomstige ontwikkellocaties en de opgestelde ambities aan de raad voor te leggen;
- En gaat over tot de orde van de dag."

De heer **İŞİK** (PvdA): Tot slot wil ik opmerken dat ik in het kader van de duurzaamheid een aantal ideeën van GroenLinks ga ondersteunen. Ik heb niet zo veel tijd meer. Ik wil nog wel opgemerkt hebben dat er, ondanks twee commissiebehandelingen, een raadsinformatie en een expertmeeting ongeveer 13 moties en amendementen ingediend worden. Dan is mijn vraag aan mijn collega's die de woordvoering over dit dossier doen wat dat allemaal betekent. Voor ons betekent het dat dit voorstel niet concreet genoeg is en niet bijdraagt aan één ongedeelde stad.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Het vaststellen van de Ruimtelijke Strategie is een belangrijk moment. De Ruimtelijke Strategie bepaalt in grote lijnen hoe de stad van de toekomst er uit komt te zien. Al moet de uitwerking nog volgen, met de hoofdpunten kunnen wij van harte instemmen: de keuze voor inbreiding en verdichting in de bestaande stad en met name in de Merwedekanaalzone en het nieuwe centrum en de keuze voor gezond stedelijk leven. Onze verdichte stad doet minder beroep op de ruimte om de stad. Ik noem bijvoorbeeld Rijnenburg, dat we voorlopig niet volbouwen. Ook verbruiken we minder fossiele brandstoffen voor transport en verwarming. Dat is beter voor het klimaat. Voor GroenLinks is een gezonde stad een stad waarin ruimte om te wonen is voor elk inkomen, elke afkomst, levensstijl, opleidingsniveau en samenlevingsvorm.

Het is een stad met veel en wijdvertakt groen, want dat biedt ruimte om te spelen en te sporten en verbetert de gezondheid en het welzijn van de bewoners, de klimaatbestendigheid en de biodiversiteit. Het is een stad met openbare ruimten die uitnodigen tot verblijven, ontmoeten en ontspannen en dat bij een gezonde luchtkwaliteit. Het is ook een stad die in sommige delen rustig woongenot biedt en in andere delen juist levendigheid door functiemenging, met wonen, werken en andere functies in één gebied. Het is natuurlijk ook een energieneutrale stad, een duurzame stad en een stad met veel ruimte voor de fiets en het openbaar vervoer.

Vanuit die visie hebben we in de commissie het debat gevoerd. We zijn blij met een aantal toezeggingen die daar door de wethouder gedaan zijn. Natuurlijk, "Slimme Routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen" en andere beleidsnota's, zoals de energieagenda's zijn en blijven in hun geheel uitgangspunt. We zijn ook blij dat in elk SPvE voortaan een paragraaf komt over groen en de functies die het groen in het project gaat vervullen en dat in de SPvE's ook de floorspace-index gaat worden opgenomen, zodat wij als raad kunnen beoordelen in hoeverre het plan bijdraagt aan de verdichting. We krijgen ook nog een brief over gezonde verstedelijking. Ook die wachten we in spanning af.

In Utrecht als verdichte en gezonde stad nemen groen en openbare ruimte wat ons betreft een prominente plaats in. We hoorden de experts tijdens de expertmeeting.

De heer **ISIK** (PvdA): De stad groeit naar 400.000 inwoners. Dat betekent dat er een toename is van het aantal verkeersbewegingen. In de Ruimtelijke Strategie zegt het college dat het dat gaat faciliteren, bestuderen et cetera. Wat is het plan van aanpak van GroenLinks voor het mobiliteitsvraagstuk? Hoe kan de groei gefaciliteerd worden?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Volgens mij hebben we daar een heel goed plan van aanpak over. Dat is "Slimme Routes, Slim Regelen, Slim Bestemmen". Daar houd ik me graag aan, want het is vastgesteld beleid.

Ik vervolg mijn betoog. We hoorden de experts tijdens de expertmeeting: groen moet niet alleen aan de rand van de stad zijn, maar juist ook voor de deur en om de hoek, want dat heeft positieve effecten op gezondheid en welzijn en nodigt uit tot spelen en bewegen. Ook de openbare ruimte is meer dan een manier om alleen maar van A naar B te komen. In een stad die meer en meer verdicht raakt, waar minder privé buitenruimte is, moet de openbare ruimte meer plaats bieden aan ontmoeting en ontspanning. Daarom hebben we met de VVD een motie ingediend. Zelf hebben we nog een amendement om dit aspect goed te verankeren.

"Amendement 61

Kwaliteitsverbetering Openbare Ruimte en Groen

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei!

Overwegend:

- dat inbreiding niet alleen zal plaatsvinden in nieuwe projecten maar ook door de stad heen, door kleine bouwprojecten en bijvoorbeeld door splitsing;
- dat daarmee de druk op openbare ruimte en groen door de stad heen groter zal worden;
- dat groen en openbare ruimte niet alleen dienen voor ontmoeting, maar ook voor ontspanning en om te spelen en te bewegen; en functie hebben voor biodiversiteit en klimaatadaptatie; en toegankelijk en veilig moet zijn;
- dat groen rondom de woningen de gezondheid en het welzijn van mensen positief beïnvloedt en Utrecht zich wil profileren als toonaangevend op gebied van Healthy Urban Living

Spreekt als zijn mening uit:

- dat verdichting ook de noodzaak met zich meebrengt van een kwaliteitsimpuls in stedelijk groen;

Besluit:

Beslispunt 3.g als volgt te wijzigen:

- de kwaliteit van de openbare ruimte, *groen en water* versterken en functionaliteit te verbeteren met het oog op ontmoeting, *klimaatadaptatie, ontspanning, spelen en beweging, biodiversiteit, veiligheid en toegankelijkheid*.

En gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door de heer Gilissen, mevrouw Schilderman en mijzelf.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik heb de motie van de VVD goed kunnen bestuderen. Op zich ziet ze er niet onaardig uit. Ik mis echter één element. Ik ben benieuwd wat GroenLinks daarvan vindt. Dat element is dat er juist meer groen zou moeten worden toegevoegd in deze stad. Er staat wel dat er een kwaliteitsimpuls moet zijn van het bestaande groen, maar vindt mevrouw Paardekooper niet dat het

eigenlijk meer groen zou moeten zijn?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Mevrouw Van Esch heeft waarschijnlijk ook vastgesteld dat het in de Ruimtelijke Strategie veel gaat over gebieden die ontwikkeld moeten worden. Daarin wordt eigenlijk al voorzien in de toevoeging van meer groen. Wij zijn van mening dat de verdichting die de stad te wachten staat ook zijn weerslag zal hebben op het gebruik van openbare ruimte en groen in de bestaande stad. Daarvoor is dit amendement. In het andere wordt namelijk al voorzien.

We hebben nog een paar zorgen over het vervolgtraject. Tijdens het debat was dat niet helemaal helder. Dat dit een stip op de horizon is – de term is al een paar keer gevallen – snappen wij wel, maar de uitwerking hiervan is natuurlijk even belangrijk. Wat er precies gaat worden uitgewerkt in bijvoorbeeld de “omgevingsvisie 1.0” die ons is toegezegd bleef onduidelijk. Toch zijn er veel zaken die belangrijk zijn voor onze stad die ook ruimtelijk hun weerslag hebben, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, het behalen van de energiedoelstellingen, sociale woningbouw, diversiteit in woonvormen en leefwijzen. Daarom dienen we, mede namens de Partij voor de Dieren, de volgende motie in.

"Motie 256

Vervolgtraject Ruimtelijke Strategie

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 8 december 2016 ter bespreking van het raadsvoorstel 'Ruimtelijke Strategie en Investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei!,

Overwegende:

- dat de Ruimtelijke Strategie de keuze maakt voor verdichting en gezonde verstedelijking;
- dat de Ruimtelijke Strategie zich voornamelijk concentreert op bouwen en wonen, maar dat verdichting meer kwesties met zich meebrengt die een ruimtelijke weerslag hebben, zoals bijvoorbeeld energie–infrastructuur en klimaatadaptatie in relatie tot de ondergrond; duurzaamheid en biodiversiteit in relatie tot bouwen; en sociale woningbouw en diversiteit in leefvormen in relatie tot wonen;
- dat al deze aspecten ruimte vragen en dat een helder afwegingskader daarbij onontbeerlijk is;
- dat het college wettelijk verplicht is om in het kader van de nieuwe omgevingswet een omgevingsvisie te maken

Draagt het college op om:

- om in de Omgevingsvisie die naar de raad gestuurd wordt, ook duurzaamheidsaspecten en sociale aspecten mee te nemen, zoals bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) klimaatadaptatie, circulariteit, biodiversiteit, behalen van de energiedoelstellingen, beschermen van de bodemen waterkwaliteit; en sociale woningbouw, perspectief op wonen, werk en opleiding, en diversiteit in woonvormen en leefwijzen;
- en daarbij helder te maken hoe de afweging tussen deze aspecten tot stand gaat komen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Van Esch en mijzelf.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik kom bij mijn laatste motie. Die gaat over wonen op het water.

"Motie 257

Wonen op de Vecht in Overvecht

Constaterende dat:

- Utrecht een populaire stad is waar behoefte is aan diverse vormen van wonen;
- er op dit moment ruim 300 ligplaatsen in Utrecht zijn;
- er nu ruim 30 prostitutieboten liggen aan de Vecht die allen zullen verdwijnen;
- de Visie Vechtoevers door de raad is vastgesteld m.u.v. het gebied waar nu nog de prostitutieboten liggen;

Overwegende dat:

- het huidige woonbotenbeleid, m.u.v. een aantal zones, het mogelijk maakt een boot of ark te vervangen door een watervilla van 18x6x4 meter;
- dit beleid er voor gezorgd heeft dat het water op veel plaatsen niet meer zichtbaar is vanaf de wal;
- alle nutsvoorzieningen en rioolaansluitingen bij de voormalige prostitutieboten reeds aanwezig zijn;
- er zich een unieke kans voordoet om aan de Vecht een hedendaagse, kleinschalige waterwoonwijk te creëren;
- deze woonboten ook de sociale veiligheid zullen vergroten;
- enkellaags boten, ecologische oevers en een verbod op oeversgebruik voor een tuin goed passen in deze omgeving;

Draagt het college op:

- met het waterschap in gesprek te gaan over het handhaven van een deel van de ligplaatsen waar nu nog de prostitutieboten liggen;
- bij een welwillende houding van het Waterschap als eerste met de buurt in gesprek te gaan over de toekomst van de ligplaatsen;
- hierbij in acht te nemen dat deze plekken uitsluitend bedoeld zijn voor enkellaags woonboten en dat bij de nieuwe inrichting de vecht nog steeds te zien en te benaderen is;
- te bezien of in dit gebied of elders aan de Vecht een aanmeerplek gerealiseerd kan worden voor recreatieboten;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Van Eijndhoven en de heer Zwanenberg.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Zoals de heer Gilissen al zei: als de VVD en GroenLinks het met elkaar eens zijn, wie kan er dan nog tegen zijn?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik zou aan mevrouw Paardekooper willen vragen wat de wijk hiervan vindt. Heeft zij bewoners in de buurt van het Zandpad geraadpleegd?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): In de motie wordt als een van de opdrachten genoemd om met de wijk in gesprek te gaan.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Wij hebben wel even een rondje gemaakt rondom het Zandpad en verderop om te horen wat mensen van dit idee zouden vinden. Als deze motie wordt aangenomen, heeft dat nogal impact. Ze waren daar nogal verbaasd, zeker omdat er net een zaak, tot aan de Raad van State aan toe, is geweest van bewoners in de buurt van het Zandpad, zelfs nieuwe bewoners, die aangeven dat de nieuwe prostitutiezone niet past in een stedelijk gebied en helemaal niet in de buurt van bewoners. Mevrouw Paardekooper gaat nu in tegengestelde richting: zonder inspraak van de huidige bewoners

bewoners toevoegen aan een zone die al best onder een vergrootglas ligt en waar al zo veel om te doen is. Op z'n minst verrast dat de ChristenUnie. Ik ben benieuwd hoe mevrouw Paardekooper die ontwikkeling voor zich ziet als in de toekomst het Zandpad weer open gaat.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Ik heb een aanvullende vraag. Waarom wordt in de motie zo gericht gestuurd op bijvoorbeeld éénlaagse boten? Het past volgens mij helemaal in de nieuwe Ruimtelijke Strategie, in de vaagheid van het stuk, om te zeggen: we gaan verkennen. Het zou toch veel beter zijn om het open te laten. Vervolgens kun je aan de verkenning laten wat er uit komt, wat passend is en wat er gewenst is.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): In 2014 hebben wij een motie aangenomen waarin stond dat we de Vechtoevers mooi willen maken en dat we met de buurt en de omgeving in gesprek willen gaan. Ik denk dat het college deze oproep kan aangrijpen om uitvoering te geven aan die motie. Ik weet niet hoe het daarmee staat. Het college kan alvast met het Waterschap in gesprek gaan over hoe we het op het water mooi kunnen regelen.

De **VOORZITTER**: Misschien kan de heer Bos het kort houden, anders begrijpt mevrouw Paardekooper het niet meer.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): De voorlaatste vraag is al beantwoord volgens mij. Er is al heel veel gebeurd met de Vechtoevers. Ik heb een vraag specifiek over het toevoegen van woonboten.

De **VOORZITTER**: Dit is een aanvullende vraag?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ja, wij vonden het een heel positief signaal van GroenLinks. Wij zijn er ook een groot voorstander van. Het beperkt zich echter tot de Vecht. Is dit de opmaat voor nieuwe plannen die GroenLinks wil gaan poneren, of houdt mevrouw Paardekooper het hierbij?

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik begin met het laatste. Het is natuurlijk altijd interessant om wonen op het water te exploreren, dus wie weet. Ik heb er nu nog geen concrete plannen voor. Tegen mevrouw Uringa zou ik willen zeggen dat wij ook andere geluiden hebben gehoord. Daarom vragen we om met de buurt in gesprek te gaan. Tot de heer Brussaard zou ik willen zeggen dat we geen hoogbouw op de woonboten willen om het karakter van rust en het ecologische karakter te behouden.

Ik heb nog één zin. Ik dank de collega's voor het debat en ik kijk eerlijk gezegd uit naar het debat over de Omgevingsvisie dat hierna zal komen. We hebben vast nog genoeg te bespreken.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Ik had gehoopt en misschien ook gedacht dat GroenLinks nog terug zou komen op de ongedeelde stad. Nog geen twee maanden geleden hebben we hier de begroting behandeld. Toen vroeg de fractie van mevrouw Paardekooper met best wel veel woorden om een plan van aanpak om die ongedeelde stad tegen te gaan. De ChristenUnie en ook andere partijen in deze raad doen nu een voorstel om een plan van aanpak te maken, in ieder geval om die ongedeelde stad in Overvecht te repareren. Ik heb mevrouw Paardekooper daar niet op terug horen komen. Misschien moet zij daar in dit kader nog iets over zeggen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik dank mevrouw Uringa voor deze opmerking. Die zat er

natuurlijk wel in. Die zitten namelijk in de motie die ik zojuist heb ingediend. Bij de ruimtelijke aspecten hebben we het over sociale woningbouw, wonen, werken, gelijke kansen op onderwijs et cetera, te verwerken in de ruimtelijke strategie. Die verwoording vond ik heel eerlijk gezegd iets strakker dan in de andere motie die net voorbij is gekomen. Het gaat natuurlijk echt om het verwerken van de ruimtelijke aspecten daarvan. Die heb ik dus wel degelijk genoemd. Die staan in de motie, waarvan ik hoop dat mevrouw Uringa haar ook gaat steunen.

(Mevrouw Ferket draagt het voorzitterschap van de vergadering over de heer Van Zanen.)

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! De Ruimtelijke Strategie is een document met veel mooie woorden, maar mist wat het CDA betreft veel concreetheid. Ook na een lang voorbereidingsproces met een expertmeeting en twee commissievergaderingen is het nog niet concreet geworden. Enerzijds is dat logisch. Het moet landen in de Omgevingsvisie en de diverse bouwplannen. Anderzijds is dit een gemiste kans. In de commissie heb ik aangegeven dat het me nog niet duidelijk wordt hoe het college te werk zal gaan, bijvoorbeeld doordat het enerzijds het groeien van het inwoneraantal wil bevorderen door meer in de bestaande stad te gaan bouwen en anderzijds een gezonde leefomgeving en meer groen in de stad wil hebben. Hoe wil je dat ooit gaan realiseren? Het CDA ziet daar spanningsvelden en die worden in deze strategie niet opgehelderd.

Ik zal puntsgewijs nog wat dingen noemen waar het CDA de komende tijd bij de uitwerking nog op zal letten. Het CDA ziet nog een enorme opgave voordat aan groei kan worden gedacht. Er zijn achterstanden in voorzieningen en daardoor wachtlijsten voor sportverenigingen en scholen. Er is achterstallig onderhoud in openbare ruimte. Daar is veel geld en inzet voor nodig. Daarom steunen we de aanzet die de VVD in de motie doet.

Het CDA mist in de Ruimtelijke Strategie ook de trend van vergrijzing. Ook in een jonge stad als Utrecht zal dit zichtbaar worden. In 2040 is het aantal 65-plussers verdubbeld. De term "vergrijzing" wordt slechts aangestipt in de inleiding van de strategie. Daarom wil ik bij dezen een motie indienen om het thema bij de uitwerking in concrete bouwplannen te laten landen.

"Motie 258

Aandacht voor vergrijzing

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie 2016–2030,

Constaterende dat:

- in landelijk opzicht sprake is van toenemende vergrijzing;
- deze trend een 'jonge stad' als Utrecht niet voorbijgaat, aangezien uit cijfers van o.a. het CBS/ Utrecht Monitor blijkt dat het aantal 65+-ers de komende 10 jaar met ca. 8.000 zal toenemen en in 2040 verdubbeld zal zijn tot ca. 67.000;
- deze demografische verschuivingen zullen leiden tot ontwikkelingen in de Utrechtse woningmarkt, maar ook gevolgen zullen hebben voor de inrichting van de openbare ruimte, voorzieningen en verkeer (openbaar vervoer);

Overwegende dat:

- in de Ruimtelijke Strategie 2016 het thema 'vergrijzing' in de inleiding wordt genoemd maar verder geen acties/doelstellingen zijn opgenomen;
- de Ruimtelijke Strategie 2016 in verschillende beleidsdocumenten concreet zal worden en hierbij een breed maatschappelijk thema als vergrijzing aandacht nodig heeft;

Draagt het college op:

- erop toe te zien dat er aandacht wordt besteed aan het brede maatschappelijke trend vergrijzing, en bij de implementatie van de Ruimtelijke Strategie 2016 in de diverse beleidsdocumenten hiermee rekening te houden;
- in SPvE's, bouwplannen en bij de inrichting van de openbare ruimte duidelijk te maken hoe deze trend betrokken wordt;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Uringa en mijzelf.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Ik zal andere punten die voor het CDA belangrijk zijn ook nog even noemen. De groei naar 400.000 inwoners is geen doel op zich voor het CDA. Het is een gegeven dat zich vroeg of laat zal voordoen. Voor een groot deel kan de groei van het inwoneraantal in de bestaande stad worden gehuisvest. Denk hierbij aan het afbouwen van Leidsche Rijn, het nieuwe centrum en de Merwedekanaalzone. Tegelijkertijd zou het zomaar eens kunnen dat het te duur, te complex of te langzaam gaat om de groei van het inwoneraantal te faciliteren. Om deze reden wil ik ook hiervoor een motie indienen.

"Motie 259

Kijk verder dan 2030

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 8 december 2016 ter bespreking van de Ruimtelijke Strategie 2016–2030,

Constaterende dat:

- de verwachting is dat Utrecht zal groeien van ca. 340.000 inwoners nu, naar ca. 400.000 in 2030;
- de Ruimtelijke Strategie inzet op het faciliteren van deze groei door inbreiding waarbij het afbouwen van Leidsche Rijn en de ontwikkeling van het Nieuwe Centrum en de Merwedekanaalzone als prioriteit worden gezien;
- de Ruimtelijke Strategie 2016 een scope heeft van 2016–2030;

Overwegende dat:

- Utrecht mogelijk eerder dan in 2040 al het inwoneraantal van 400.000 inwoners bereikt;
- het faciliteren van de groei van het inwoneraantal op termijn niet alleen kan worden gefaciliteerd door middel van inbreiding;
- gezien de demografische trends de verwachting bestaat dat Utrecht ook na 2030 zal groeien qua inwoneraantal;
- in ieder geval ruim voor 2030 moet worden begonnen met het denken over het faciliteren van groei door uitbreiding;

Draagt het college op:

- te monitoren of de (potentiële) groei van het inwoneraantal gelijke tred houdt met tempo en de mogelijkheden waarmee de inbreidingslocaties beschikbaar zijn en tijdig de aandacht te verleggen naar uitbreidingslocaties als knelpunten dreigen op te treden;
- de raad hierover jaarlijks te rapporteren bij de Voorjaarsnota;

En gaat over tot de orde van de dag."

De heer **ISIK** (PvdA): Als het CDA constateert dat de bouw achterblijft, maar het aantal bewoners toeneemt, dan zal er een aanpak van het CDA nodig zijn om dat op te lossen.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Kan de heer Isik zijn vraag herhalen?

De heer **ISIK** (PvdA): Ik zeg het volgende. Als er sprake zou zijn van een toename van het aantal bewoners in deze stad, en de bouwopgave om deze mensen te huisvesten blijft daarbij achter, wat is daarvoor dan de oplossing van de heer Brussaard?

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Er zijn natuurlijk nog andere mogelijkheden, anders dan alleen uitbreiden. Hoe staat het CDA daartegenover?

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Ik begin met de eerste vraag. Volgens mij zijn er inderdaad in de Ruimtelijke Strategie wat gebieden aangewezen. In Leidsche Rijn hebben we nog wat af te bouwen en we hebben het nieuwe centrum en de Merwedekanaalzone. Daar kun je misschien 30.000 tot 40.000 inwoners kwijt. Daar hebben we het ook in de commissie over gehad. Misschien weet de heer Isik dat nog wel. Op een gegeven moment komen we toe aan de volgende opgave: volstaat het? Is het inderdaad door alleen maar door inbreiding te faciliteren of moeten we gaan kijken naar andere gebieden? Dat kan snel gaan of iets langer duren. Het kan zelfs tot 2030 duren. Tegen mevrouw Uringa zeg ik dat dat in eerste instantie ook door inbreiding kan, maar dan komen we wel voor de moeilijke keuze dat we op een gegeven moment naar die heilige huisjes moeten kijken, bijvoorbeeld Rijnburg of de A12-zone. Dat heb ik ook in de commissie gezegd. Die zijn al een aantal keer genoemd. Op een gegeven moment moeten we daarnaartoe. Gaan we ermee door en die groei faciliteren of zeggen we dat we de stad op slot doen en ermee stoppen? Dat laatste kan ook.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik heb toch wel een vraagje aan de heer Brussaard van het CDA. Ik heb hem in commissieverband de eindconclusie horen trekken dat deze investeringsstrategie totaal geen enkele status heeft, omdat we feitelijk pas spijkers met koppen gaan slaan als we de Omgevingsvisie gaan behandelen. Vanuit dat perspectief vind ik het bijzonder dat de heer Brussaard met allerlei moties loopt te zwaaien. Hij geeft aan dat het document geen status heeft. Waarom komt hij dan met die moties? Had hij dat niet veel beter kunnen uitstellen tot het moment dat we die Omgevingsvisie gaan behandelen?

De heer **BRUSSAARD** (CDA): De heer Bos hoeft zich geen zorgen te maken. Dat zullen we ook dan doen. Er zijn vast wat piketpaaltjes geslagen zodat de heer Bos zich kan inlezen en voorbereid is.

Ik heb gezegd dat het soms te duur en te complex is en te langzaam gaat en dat daarom de aandacht ook naar uitbreidingslocaties moet worden verlegd. Ik kom op mijn laatste punt. Het CDA is niet tegen inbreiden, maar wil af van de mythe dat inbreiden ook per se hoogbouw betekent. Hoogbouw is kostbaar, geeft problemen met parkeren en leidt echt niet altijd tot verdichting en vergroening. Hoogbouw is wat het CDA betreft alleen kansrijk en nodig als het stedenbouwkundig ook functioneel en passend is. Denk hierbij aan het stationsgebied. Het CDA zal het college in de gaten houden of er voldoende goedkope en middeldure huurwoningen en koopwoningen zullen worden gebouwd. Deze zijn noodzakelijk om jonge gezinnen en net afgestudeerden in de stad te behouden. Dat geldt voor zowel appartementen als huizen met een tuin en een auto voor de deur.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Gezonde groei bestaat niet. Groei is niet goed voor milieu, natuur en klimaat, dus ook niet voor mens en dier. Voor de Partij voor de Dieren is dan ook uitgesloten enige steun te verlenen aan een voorstel waarbij groei van onze stad het doel is. De stad moet kennelijk

goedschiks of kwaadschiks groeien naar minimaal 400.000 inwoners. Daar gaat het dus fout. Groei moet niet het doel zijn. De groei van Utrecht wordt namelijk gepresenteerd als een feit. Die groei wordt inderdaad een feit als we niet stoppen met bouwen, maar die groei blijven faciliteren. Van die continue drang om te groeien wordt de stad niet beter en leefbaarder en ook niet healthier, zoals het college ons wel met mooie woorden wil doen geloven. Leefbaarheid moet het uitgangspunt zijn van het beleid. Dat is bij de Ruimtelijke Strategie die nu voorligt geenszins het geval. Het college moet snappen dat je, als de vraag vele malen groter is dan het aanbod, beter de vraagkant dan de aanbodkant kunt aanpakken. Immers, nadat je het groen hebt weggevaagd en hutjemutje op elkaar hebt gebouwd, is de vraag in eerste instantie misschien een beetje minder, maar het woongenot van velen verkleind. Per saldo heb je dan weer een minder prettige omgeving en de vraag groeit daarna weer en wordt dus weer even groot.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik vraag me even af wat mevrouw Van Esch dan wil voorstellen. Volgens mij is de Ruimtelijke Strategie gewoon gebaseerd op prognoses en verwachtingen. Wat zouden we anders kunnen doen? Zouden we een hek rondom Utrecht kunnen zetten of zouden we Utrecht wat minder aantrekkelijk kunnen maken? Wat stelt mevrouw Van Esch precies voor?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik heb hier zes kantjes tekst liggen en nog dertien minuten spreektijd. Ik denk dat ik mevrouw Paardekooper daarin in de plannen van de Partij voor de Dieren kan meenemen. Als zij nog even geduld heeft, dan ga ik daarop in. Het gaat in ieder geval niet over een hek.

Een paar mensen zijn misschien heel even blij, maar heel veel mensen zijn heel lang niet blij, om nog maar te zwijgen over de aanslag op de flora en fauna. De discussie over de Ruimtelijke Strategie zou ook moeten gaan over het behouden van een leefbare stad, niet waar, hoeveel en hoe er gebouwd moet worden. We moeten geen productiedoelstelling hebben, zoals in de eerste paragraaf van de Ruimtelijke Strategie al gesteld wordt, maar een leefbaarheidsdoelstelling, waarin duurzaamheid, leefbaarheid en ecologie centraal staan. De vraagstelling moet zijn: in wat voor stad willen we leven in 2050? Laten we verder kijken dan alleen de aankomende 14 jaar, zoals de Ruimtelijke Strategie nu weergeeft. De schaarse open ruimte in de stad heeft namelijk een waarde in zichzelf. Ook als die grond niet als bouwgrond geëxploiteerd wordt, dan nog heeft hij in zichzelf waarde. Die intrinsieke waarde lijkt nogal eens vergeten te worden, zodra de meerderheid meent dat er verdiend moet worden aan grondexploitatie. Hoe meer mensen in onze stad, hoe voller de zakken van de gemeente gevuld kunnen worden. De keuze om groen buiten de stad te concentreren is een absoluut verkeerde keuze. Belangrijke waarden van grond als gezondheid, luchtkwaliteit en klimaatadaptie kunnen alleen tot hun recht komen als het groen in de directe omgeving van mensen is, niet wanneer zij eerst een stuk moeten fietsen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Mevrouw Van Esch noemt een heleboel dingen waarvan ik eerlijk gezegd denk: waar haalt ze dat vandaan? De bedoeling van de stad is helemaal niet om haar zakken te vallen. Laten we daar even over ophouden. Ik wil wel de volgende vraag voorleggen. Is mevrouw Van Esch zich ervan bewust dat mensen die op het platteland wonen veel meer fossiele brandstoffen gebruiken voor zowel het wonen en het verwarmen van hun huizen als voor het reizen naar verschillende voorzieningen? In de stad kun je alles op de fiets doen, in de stad kost het je kilometers met de auto.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ook dat staat in mijn pagina's, maar ik kan alvast een voorzetje geven. Daar zullen we dan iets aan moeten doen. Het voelt alsof we zeggen: het platteland is allemaal slecht, dus moeten we alle mensen maar naar de stad halen. Dat is natuurlijk een heel rare redenatie. Sowieso ben ik benieuwd of mevrouw Paardekooper af en toe op het platteland komt. In het dorp waar ik ben opgegroeid zijn er behoorlijk veel voorzieningen. Mijn hele straat ligt vol met zonnepanelen. De huizen daar zijn niet allemaal megahuizen. Je kunt ook gewoon heel klein en duurzaam wonen op het platteland. Je zou ook

gewoon kunnen werken. Er zijn computers, er is internet tegenwoordig. Alles is mogelijk, ook op het platteland.

Mevrouw **PAARDEKOOPEL** (GroenLinks): Dat is inderdaad geweldig. Die dingen hebben we in de stad allemaal ook. Het valt mij wel op dat op het platteland iedereen een auto heeft en je in de stad prima zonder kunt.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Daar zullen we dan iets aan moeten doen. Het idee is niet dat omdat mensen een auto hebben op het platteland, we dat feit accepteren en maar willen dat ze allemaal in de stad komen wonen omdat dat beter zou zijn voor het klimaat. Dat is landelijk beleid. Daar kunnen we in Utrecht minder aan doen. Dan zouden we moeten zeggen: hoe gaan we faciliteren dat die mensen op het platteland ook geen auto meer hebben? Die discussie zou ik heel graag aan willen gaan, maar volgens mij zitten we dan op de verkeerde plek, vanavond in elk geval.

Ik kom terug op het fietsen. Ik heb het al gezegd: daarbij komt nog eens een keer dat niet iedereen mobiel genoeg is om te kunnen fietsen in onze stad. Wordt onze stad straks alleen maar een stad voor hippe, fitte en healthy mensen? Wij hopen van harte van niet. Gelukkig erkennen de Verenigde Naties het belang van openbaar groen en is er een norm gesteld voor het aantal vierkante meters openbaar groen per inwoner. Deze standaard van 48 m² openbaar groen per inwoner wordt door de VN gezien als het minimum om mensen gezond en in welzijn te laten leven. De universiteit van Wageningen becijfert dat in Utrecht gemiddeld over 54 m² groen per woning wordt beschikt.

Met een gemiddelde Utrechtse woningbezetting van 2,35 mensen betekent dit dat per inwoner nog niet eens de helft van die VN-norm wordt gehaald. We halen dus bij lange na niet de door de Verenigde Naties gehanteerde norm van 48 m² openbaar groen. De Partij voor de Dieren vreest dat we door deze nieuwe Ruimtelijke Strategie alleen maar verder van deze norm af zullen komen in plaats van dichterbij.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik begrijp het niet. Mevrouw Van Esch van de Partij voor de Dieren heeft het over 48 m² openbaar groen. En vervolgens heeft ze het over 52 m² tuintjes. Heeft ze het echte openbare groen dat voor iedereen toegankelijk is nou wel of niet in de rekensom betrokken?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): De Verenigde Naties hebben het inderdaad over 48 m² groen. Die hebben aangegeven dat het openbaar groen moet zijn en ook groen dat bij de tuinen ter beschikking is. Dat is er nu dus niet. Ik zou de cijfers naar meneer Bos kunnen sturen. Dat is misschien handiger. Anders gaan we hier een hele discussie over cijfers voeren. Hij zou het ook zelf kunnen opzoeken.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Ik vind het bijzonder dat mevrouw Van Esch alleen rekening houdt met het groen dat er binnen de gemeentegrenzen van Utrecht is, terwijl ik, als ik een stukje wil lopen, naar Bunnik of De Bilt fiets en daar geniet van de openbare ruimte. Zou mevrouw Van Esch bij de berekening van die cijfers rekening willen houden met groen dat binnen fietsbare afstand aanwezig is?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Dat zou ik graag willen. Ik vind ook belangrijk dat het er is, maar ik gaf net al aan dat dat groen alleen maar beschikbaar is voor die hippe, fitte healthy mens in Utrecht. Wij willen ook groen voor oudere mensen in de stad, wij willen ook groen voor mensen die met hun kinderwagen het groen op willen zoeken met hun kinderen in de stad zelf. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om zomaar naar De Bilt te fietsen. Dat zou heel fijn zijn, maar dat is niet het geval in deze samenleving. Wij zouden graag willen dat iedereen dat tot zijn beschikking heeft.

De heer **GILISSEN** (VVD): Mevrouw Van Esch ziet het waarschijnlijk al aankomen: het is weer hel en verdoemenis wat hier wordt gepredikt. Dat vind ik zonde. Er staan ook heel veel goede dingen in. Kan mevrouw Van Esch een voorbeeld van een andere stad noemen waar ze liever zou willen wonen dan in Utrecht?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik wil niet in een andere stad wonen, maar ik wil andere keuzes maken in deze stad Utrecht.

De heer **GILISSEN** (VVD): Dat snap ik. Sterker nog, dat willen we allemaal als politieke partij. Dat is onze kernactiviteit. Dan zou ik mevrouw Van Esch toch willen vragen om in haar betoog van zes pagina's ook gewoon even te noemen wat wel goed gaat. Er gaat heel veel goed. Er gebeurt heel veel op het gebied van groen en duurzaamheid. Zou mevrouw Van Esch haar betoog positief willen afsluiten?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik dank de heer Gilissen voor de tip van de VVD. Ik zal erover nadenken. Ik heb nog een paar pagina's, dus ik heb nog even de tijd om te bekijken wat ik met de tip doe.

Er is al vaker aan ons gevraagd: waar moeten al die mensen dan gaan wonen? Dat hoor ik u nu weer denken. Dat is de vraag die zich alleen richt op de kortetermijnbelangen van de mens. Het Centraal Planbureau van de Leefomgeving houdt al rekening met een scenario waarbij de migratie naar stedelijke regio's en de Randstad afzwakt. Het is onzeker of de trend van de stad zich in de toekomst voortzet of niet. Let op, als de stad bouwplannen blijft maken, dan neemt het planbureau de woningen mee in de voorspellingen en trekt dat dus opnieuw inwoners aan. Daarom moeten we niet kiezen voor het stimuleren van groei.

Hoe moet het dan wel? Dan kom ik op de vraag die mevrouw Paardekooper in het begin al stelde. De wethouder vroeg ons bij de commissiebehandeling om de ruimtelijke strategie van de Partij voor de Dieren eens voor te stellen. Daar zal ik u dan in meenemen. Daarbij start ik in eerste instantie met ons consumptiepatroon. Het wijzigen van onze Westerse manier van leven is een sleutel tot een succesvolle wereldwijde ruimtelijke strategie. Huh, zal u denken, het gaat hier toch om de Utrechtse ruimtelijke strategie? Wat ons betreft is het niet mogelijk om een ruimtelijke strategie te maken zonder na te denken over wereldwijde migratiestromen en dus over wereldwijde problematiek van huisvesting. Het CBS geeft namelijk aan dat de stijgende lijn in de groei van de bevolking afneemt en dat de groei die er nog is komt door internationale migratie: mensen die gedwongen worden huis en haard te verlaten. Daar moeten we wat aan doen, ook in Utrecht. We moeten ze nu opvangen en voor de toekomst de aard van het probleem wegnemen, want die migratiestromen worden op gang gebracht door onder andere keuzes op ons bord en in onze kledingkast. Het feit dat na een jarenlange oorlog in Syrië wordt aangegeven dat deze oorlog niet alleen een religieuze oorlog is, maar vooral ook een oorlog om water, maakt dat wij moeten nadenken hoe dat komt. Zelfs de Commandant der Strijdkrachten, generaal Middelburg, vroeg afgelopen week aandacht voor het feit dat klimaatverandering leidt tot conflicten en oorlogen en tot grote vluchtelingstromen. Hij gaf aan dat alle oorlogen van nu ook terug te leiden zijn op die klimaatverandering.

De heer **IŞIK** (PvdA): Ik ben het eens met de opmerking van de generaal. Die heb ik ook gehoord. Mevrouw Van Esch zegt dat wij de mensen hier moeten opvangen. Tegelijkertijd zegt zij: we gaan niet bouwen. Dan is de vraag: waar gaan we de mensen huisvesten?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Dat is interessant. Volgens mij heb ik de term "niet bouwen" nog niet

genoemd in mijn betoog. Ik heb gezegd dat we ons niet moeten concentreren op groei. Ik heb niet gezegd dat we niet moeten bouwen.

Generaal Middeldorp gaf dus aan dat alle spanningen en oorlogen van nu ook terug te leiden zijn op de klimaatverandering, dat droogte in het Midden-Oosten ervoor zorgt dat oogsten mislukken en brood daardoor vele malen duurder is geworden. Die klimaatverandering is veroorzaakt door ons Westers consumptiepatroon, ons idee dat wij drie borden eten moeten kunnen opscheppen, maar er geen rekening mee hebben gehouden dat er dan niks meer over blijft voor anderen. We zullen ook hier in Utrecht moeten nadenken hoe het komt dat er grote stromen vluchtelingen naar Europa trekken. Ook wij kunnen het verschil maken door veel duurzamere keuzes te maken. Die discussie had al lang plaats moeten vinden, voorafgaand aan enige Ruimtelijke Strategie. Want ja, hoe klein Utrecht misschien voelt op wereldniveau, we kunnen en moeten ook in Utrecht een verschil maken.

Een tweede belangrijke afweging die in Utrecht niet wordt gemaakt is dat Nederland groter is dan onze stad. Ja, er bestaan wel degelijk meer plekken in Nederland om te wonen. Er moet dan ook landelijk worden ingezet op het ontwikkelen van voorzieningen buiten de stad, zodat minder trek naar de stad nodig is, en ingezet worden op goed openbaar vervoer en fietsverbindingen tussen stad en ommeland. Zo kun je die druk veel beter verdelen. Daarbij moeten we dus inzetten op werk naar mensen brengen in plaats van andersom. We moeten andere plekken dus zo aantrekkelijk maken zodat mensen dus daarheen gaan en ervoor zorgen dat mensen daar ook kunnen werken. Internet speelt daarin, zoals ik al aangaf, een cruciale rol. Ook het faciliteren moet door de overheid, ook onze lokale overheid, veel actiever worden opgepakt. Het is juist de uitdaging voor de overheid om in deze tijd voorwaarden te creëren waaronder mensen wel in bijvoorbeeld krimpregio's zouden gaan wonen. Dat zou de juiste ontwikkeling zijn.

Het is een landelijk thema, maar ook Utrecht kan hierin een cruciale rol spelen. Dat kan en moet Utrecht niet alleen doen. Dat beseffen wij. In bijvoorbeeld Amsterdam spelen dezelfde dilemma's, terwijl andere regio's juist met een krimp te maken hebben. De Partij voor de Dieren wil het college vanavond daarom oproepen om veel actiever samen met andere overheden in gesprek te gaan over uitdagingen om mensen wel in andere regio's te laten wonen en te zorgen dat ook die gebieden leefbaar en groen blijven. Natuurlijk zouden wij de ruimte in Utrecht willen delen met iedereen die dat maar wil, maar helaas, Nederland groeit niet. We moeten dus erkennen dat we simpelweg niet over de benodigde ruimte beschikken voor alles wat we willen en nog een gezonde stad daaraan over willen houden. In de ruimtelijke keuzes die dan gemaakt moeten worden, moeten we niet de groei van gebouwen voor mensen en economische groei centraal stellen, maar duurzaamheid, ecologie, behoud van biodiversiteit, waterkwaliteit en het klimaat. Door die waarden centraal te stellen, houden we de stad leefbaar in een tijd waarin de druk op die stad al dan niet door ons eigen toedoen steeds groter wordt. Op naar een mooi Utrecht in 2050, maar wel graag zonder deze Ruimtelijke Strategie.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Wat Student & Starter betreft is er in de toekomst ruimte in de stad voor iedereen die een thuis zoekt in deze stad. De enorme woningopgave die er nu ligt, wordt middels deze strategie serieus genomen. We hopen dat dit toereikend zal blijken in de toekomst. Zo wordt er duidelijk gekozen voor inbreiding door toe te werken naar een compacte stad, wat ook weer ten goede komt aan de bereikbaarheid van faciliteiten. Wij kunnen ons goed vinden in de keuze voor inbreiding en kunnen dit dus ook van harte toejuichen. Alleen zo kunnen we de ruimte bieden aan iedereen die in deze stad een plekje wil vinden om te komen wonen. Ook zijn we blij te zien dat er in de Ruimtelijke Strategie ruimte wordt geboden aan hoogbouw. Wij zouden graag zien dat hiervoor wordt gekozen op een flink aantal plekken, zo veel als waar zich daartoe de mogelijkheid voordoet. In algemeenheid kan inbreiding namelijk niet zonder de hoogte in te gaan.

Daarnaast zijn er twee punten die wat ons betreft beter kunnen. Een van de manieren om groen in te breiden en de hoogte in te gaan zijn groene daken. Ik breng het weer onder de aandacht. Een groot deel van de eventuele problemen van inbreiding, hittestress, fijnstof, afvoer van water en groen dicht bij de voordeur, kan worden opgelost door groene daken. Als ik er eerder aan had gedacht dat we tegenwoordig foto's kunnen laten zien bij de raadsvergadering, had ik een luchtfoto van de stad Utrecht laten zien. Ik kan verklappen dat dat überhaupt niet op gezonde groei lijkt, maar op een fabrieksstad: grijs en grijs. In het plan wordt wel gesproken over groene daken, maar dit gaat enkel over de Merwedekanaalzone. Wij zouden de wethouder graag willen uitdagen om dit niet alleen in de Merwedekanaalzone te doen, maar als een wezenlijk onderdeel van een groene, groeiende stad te zien. Daarnaast stipte D66 ook al aan dat er behalve de prioritaire gebieden nog andere gebieden zijn. We zouden het ook belangrijk vinden om niet alleen te kijken naar die prioritaire gebieden, maar bijvoorbeeld ook de Cartesiusdriehoek.

Mijn laatste punt is ook al door D66 benoemd: de communicatie bij de nieuwe gebieden. Hoe ga je om met initiatiefnemers? Wat ons betreft hoeft dat geen fysieke ruimte te zijn, maar is wezenlijk behoefte aan informatievoorziening over de projecten die er zijn, de initiatiefnemers en nog meer zaken. Ik had een hele waslijst gemaakt, die ik nu even niet kan vinden. Het college kan daarbij een voorbeeld nemen aan CU2030.nl. Dat is wat ons betreft een fantastische website voor zo'n gebied. Dat zien we niet bij het prioritaire gebied Merwedekanaalzone.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik kom hier met lege handen. De bodes kunnen dus even pauze nemen. Ik ga niets veranderen. Mijn fractie heeft in de commissie al gezegd dat wij de Ruimtelijke Strategie zien als een grove schets voor de periode tot 2030. Het is een grove schets waar bovendien ook nog een heel dikke pro memoriepost bij zit voor het Stationsgebied deel 2. Ik weet niet zeker hoe de wereld er in 2030 uitziet. Ik weet wel zeker dat hij er niet uit zal zien zoals hij nu doet. Er gaat in deze grove schets van deze Ruimtelijke Strategie in de loop van de tijd in de uitwerking nog heel veel anders worden. Vandaar dat mijn fractie heeft gezegd dat het de uitgangspunten onderschrijft. We gaan groeien en dat gaan we doen op de plekken die door het college zijn aangewezen. De inbreiding onderschrijven we. In essentie is dit plan, als eerste schets, goed.

Men zou kunnen denken dat het voor mij ook een hamerstuk zou kunnen zijn, maar dan ga je nog eens herkauwen wat zo hier en daar collega's in de raad hebben gezegd. Toen dacht ik bijvoorbeeld aan de aspecten water, waterberging en klimaatadaptatie. Dat zijn toch wezenlijke aspecten van hoe je in de toekomst in de stad de boel wil regelen. In die zin heb ik zelf geen moties verzonnen. Dat hebben anderen al voor me gedaan. We zullen de beantwoording van het college afwachten. Dan zult u zien welke moties en amendementen de SP op dat gebied wellicht zal onderschrijven. Ik kan er al een verklappen, want daar staat m'n naam ook onder. Dat is die van de heer Roodenburg van D66, over het belang van het water. Ik aarzel nog even over de boodschappenlijst van mevrouw Paardekooper van wat er in de Omgevingsvisie allemaal uitgewerkt moet worden, want dat is wel een heel uitgebreide waslijst. We krijgen hopelijk geen telefoonboek bij de uitwerking van de Omgevingsvisie. We zullen horen wat de wethouder daarover te zeggen heeft. Wij gaan dus zo meteen voor deze visie stemmen.

De heer **ISIK** (PvdA): Ik begrijp heel goed dat de SP zegt dat ze niks gaat doen. Ik begrijp goed dat het haar wethouder is. Dit voorstel gaat miljoenen euro's kosten. Dit betekent heel veel voor de stad, voor de inwoners van de stad. Het verbaast me oprecht dat de SP zelf niet één verbetervoorstel aan de orde stelt, terwijl de experts duidelijk hebben aangegeven wat de problemen allemaal zijn, dat er niets concreet is gemaakt et cetera. De houding van de SP verbaast me oprecht.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik hoor geen vraag. Ik heb net een vraag gesteld aan de heer Isik over het amendement dat de PvdA heeft ingediend. Wat staat daar in godsnaam voor concreets in, behalve een opdracht aan het college? Ik hoor het niet. Ik weet niet hoe de wereld er over 10 of 15 jaar uit ziet. Dit vinden we als grove schets voor de toekomst een goed uitgangspunt. Er zitten nog financiële gaten in. Zeg het maar, wat moeten we op dit moment met drie cijfers achter de komma veranderen? We hebben net nieuwe prestatieafspraken, we hebben net de versnellingsagenda Overvecht vastgesteld, er komt het een en ander aan in de Cartesiusdriehoek. Ik zou op dit moment niet weten wat ik achter de komma zou willen veranderen.

De heer **ISIK** (PvdA): Ik heb een amendement ingediend en het college een verzoek voorgelegd om met een aantal maatregelen te komen. Dan had ik misschien ook van de SP kunnen verwachten dat ze één verzoek aan het eigen college voorlegt en zegt: op dit punt wil ik een verbetering. Het spijt me. Dat is mijn constatering. Het is geen vraag. Ik ben teleurgesteld door de inbreng van de SP. Dat wilde ik zeggen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik hoop dat de heer Isik desondanks vannacht rustig slaapt.

De **VOORZITTER**: Alle fracties, behalve Stadsbelang Utrecht, zijn aan het woord geweest. Wenst u nog het woord te voeren, mijnheer Bos?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik houd het bij een stemverklaring.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! In amendement 59 "Flexibiliteit en functiemenging zijn de norm" staat in het besluit: "aan beslispunt 3 toe te voegen g ...". Dat moet zijn "aan beslispunt 3 toe te voegen j ...". Dat voorkomt verwarring.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik dank alle raadsleden voor de opmerkingen over de nieuwe ruimtelijke strategie en over allerlei andere onderwerpen, zoals onderwijs, werkgelegenheid en de Commandant der Strijdkrachten. Dat geeft mij het idee dat ik overal over ga en dat is strelend voor mijn ego.

Ik begin met een korte samenvatting van waar wij het allemaal voor doen. De Nieuwe Ruimtelijke Strategie is de stip op de horizon van de belangrijkste principes voor verstedelijking in de komende vijftien jaar, met een doorkijk naar de tijd daarna. Wij gaan groeien naar ruim 400.000 inwoners, zo is de verwachting. Er komen 4.000 tot 5.000 mensen per jaar bij. Dat willen wij vooral opvangen door in te breiden. Daarnaast bouwen wij Leidsche Rijn af. Daar is inmiddels meer dan driekwart van de woningen opgeleverd, maar er komen er toch nog aardig wat bij. Wij doen dat op basis van het principe van de gezonde verstedelijking. Wij zorgen ervoor dat inbreiding gecombineerd wordt met voldoende voorzieningen, bijvoorbeeld sportvoorzieningen in de stad, voldoende groen en blauw in de stad, ecologische zones die de stad verbinden met het buitengebied, een goede mix van mobiliteit waardoor de fiets en de voetganger in Utrecht nog prominenter worden. Wij kiezen voor een aantal ontwikkellocaties, plekken waar wij extra willen concentreren, namelijk het stationsgebied en de tweede fase van het stationsgebied, het nieuwe centrum, de Merwedekanaalzone, het Leidsche Rijn centrum en het Utrechts Science Park ofwel de Uithof. Er is een aantal werkgelegenheidshotspots aangewezen als brandpunten voor onze economie. Wij kiezen ervoor om nog hogere dichtheden te realiseren in het nieuwe centrum en

de Merwedekanaalzone. Wij proberen inbreiden in de bestaande buurten te combineren met kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld op transformaties. Qua mobiliteit zijn wij bezig met het maken van een schuif in de richting van duurzame mobiliteit met zuiniger ruimtegebruik en minder emissies. Dat is in essentie de wijze van aanpak.

Dat is globaal. Je kunt dat vaag noemen, maar als je spreekt met mensen van buiten Utrecht blijkt de visie van de stad duidelijk over te komen. In de aanloop naar deze avond hebben wij kunnen constateren dat die visie grote steun heeft in de raad en volgens mij ook in de maatschappij.

De moties en amendementen die zijn ingediend, hebben in hoofdzaak betrekking op een aantal extra accenten die de raad wil plaatsen. Dat is op zich begrijpelijk, maar ik wil er wel bij zeggen dat wij bestaand beleid hebben, zoals de nota's over mobiliteit, milieubeleid en duurzaamheid en de Woonvisie. Die zijn en blijven allemaal van kracht totdat ze herroepen, ingetrokken of vervangen worden. Dat beleid is er dus ook. Het is niet de bedoeling dat wij in de nieuwe ruimtelijke strategie dat beleid nog eens dunnetjes overdoen. Ik zal daarover in een aantal gevallen iets zeggen bij het behandelen van de moties en amendementen.

Bij moties en amendementen waarover het college positief is – dat zijn er veel – wil ik wel zeggen dat wij de uitvoering ervan met zo weinig mogelijk extra papier gepaard willen laten gaan. Ook de raad wil in grote meerderheid zuinig aan doen met beleidsrapportages, monitoring et cetera. Ik wil altijd het uitgangspunt hanteren om zo veel mogelijk mee te liften met dingen die er al zijn, bijvoorbeeld het Meerjarenperspectief Stedelijke Ontwikkeling, waarin jaarlijks gerapporteerd wordt over alle projecten die spelen in de stad. Na deze inleiding ga ik in op de moties en amendementen. Daarna zal ik nog een aantal losse vragen beantwoorden.

Ik kom als eerste bij amendement 59. Daarin wordt gevraagd om aan beslispunt 3 toe te voegen “ruimte te bieden door flexibel te bestemmen en waar mogelijk functiemenging toe te staan”. Het college is positief over dat amendement. Wij denken dat functiemenging heel wezenlijk is voor de kwaliteit van de stad. Ik denk dat de indieners zelf ook wel weten dat het dan uiteraard wel gaat om functies die elkaar versterken en niet om functies die elkaar dwars zitten. Je gaat geen zware industrie naast een woonfunctie zetten. Heel veel functies kunnen elkaar helpen en kunnen ervoor zorgen dat je zuiniger met infrastructuur of voorzieningen kunt omgaan. Als je het zo leest, is dat positief en precies in lijn met wat wij in het kader van de ruimtelijke strategie willen.

Hetzelfde geldt voor flexibel bestemmen. Een voorbeeld daarvan is de KPN Campus, de ontwikkeling in de buurt van het IBB-complex. Dat wordt herontwikkeld door de woningbouw. Dat vind ik een schoolvoorbeeld van slim flexibel bestemmen, waardoor je enerzijds de zorgvuldigheid hebt die je ten opzichte van de omwonenden moet hanteren, bijvoorbeeld ten aanzien van bebouwingshoogte, maar waardoor het anderzijds mogelijk wordt om te schuiven met volumes als de externe effecten gelijk blijven. Bij flexibel bestemmen moeten wij voorkomen dat wij bedrijfsongevallen gaan herhalen als bij de Bijenkorf of Sligro. Kortom: er is een aantal zaken waarop wij kritisch moeten zijn. Ik ga er echter van uit dat wij met die twee kanttekeningen hieraan met alle plezier gaan meewerken.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik ben benieuwd of de wethouder ook een visie heeft op flexibel bestemmen in groen. Er is gezegd dat flexibel bestemmen ook groen zou kunnen bevorderen. Klopt dat naar zijn gevoel? Heeft hij daar al een concreet idee bij?

Mevrouw **PAARDEKOPER** (GroenLinks): Kan de wethouder iets specifiekier zijn over dat het elkaar niet in de weg moet zitten? Dat is een interessante definitie.

De heer **JANSEN** (wethouder): Je moet op locatieniveau kijken wat een verstandige toepassing is van deze twee principes. De raad is daar altijd bij. De raad gaat over de stedenbouwkundige programma's van eisen en over de bestemmingsplannen en kan straks zelf beoordelen of deze twee uitgangspunten, die het college op zich omarmt, correct zijn toegepast op de locatie. In het ene geval zal dat iets anders gebeuren dan in het andere geval.

Een vorm van flexibel bestemmen kan bijvoorbeeld zijn dat je in het bestemmingsplan ruimte laat om te schuiven met groen. Dat kan best nuttig zijn als je nog niet precies weet waar de bouwvolumes het beste kunnen landen. Om te voorkomen dat al het groen op een verkeerde plek komt te liggen, zou je er spelregels aan kunnen koppelen. Die denkrichting hebben wij ook toegepast bij de KPN Campus.

De heer Isik heeft amendement 60 ingediend. Het dictum luidt "Ruimtelijke Strategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei door de tweedeling op het gebied van arbeidsmarkt, onderwijs, woningmarkt en gezondheid in de stad tegen te gaan; dat doet het college door in overleg met maatschappelijke organisaties integrale en themagerichte maatregelen te treffen." Ik vind dat ver buiten de orde van vanavond gaan. Ik kan mij iets voorstellen bij het tegengaan van segregatie door ruimtelijk beleid. Een aantal zaken in de Nieuwe Ruimtelijke Strategie gaat daar overigens over. Voor de rest hebben wij in de Woonvisie en daarna in de prestatieafspraken vrij veel zaken vastgelegd die op het gebied van volkshuisvestingsbeleid segregatie moeten tegengaan en de ongedeelde stad moeten bevorderen. Het is lastig om arbeidsmarkt, onderwijs en gezondheid in zijn algemeenheid te koppelen aan deze discussie. Ik kan overigens wel zeggen dat het college, naar aanleiding van een motie die bij de voorjaarsnota is ingediend maar is verworpen, heeft toegezegd met een integrale notitie te komen waar al deze aspecten in zitten. Die notitie komt in het eerste kwartaal van volgend jaar. Er komt dus een notitie, maar het lijkt het college niet verstandig om dat te koppelen aan deze ruimtelijke strategie. Om die reden ontraad ik het amendement.

Het amendement 61 van GroenLinks wijzigt beslispunt 3.G als volgt: "De kwaliteit van de openbare ruimte, groen en water versterken en functionaliteit te verbeteren met het oog op ontmoeting, klimaatadaptatie, ontspanning, spelen en beweging, biodiversiteit, veiligheid en toegankelijkheid". Dat is wat het college betreft prima. Het is in lijn met de filosofie van de ruimtelijke strategie. Op korte termijn krijgt de raad de Omgevingsvisie 1.0. Dat is de beleidsneutrale implementatie van het nieuwe format. Daar zit het uiteraard nog niet in, want dat is de status quo zoals die nu is. Van daaruit gaan wij het nieuwe beleid formuleren en daarin zal dit amendement worden verwerkt. Uiteindelijk worden alle aparte beleidsstukken in elkaar geschoven tot één verhaal.

Dan kom ik bij motie 248, waarin het college wordt opgedragen om deze ambitie vanaf de voorjaarsnota 2017 in te vullen door aan te geven hoe groot de jaarlijkse bijdrage vanuit de investeringsstrategie is aan het verhogen van de kwaliteit, het onderhoud en beheer van het groen en de openbare ruimte in de bestaande en nieuwe stad. Dat is een beetje voorsorteren, want geld uitgeven doen wij bij de voorjaarsnota. Omdat hier gevraagd wordt om aan te geven hoe groot de jaarlijkse bijdrage vanuit de investeringsstrategie is, kan ik zeggen dat wij dat zeker gaan doen. Uiteraard worden de constatering en overwegingen daarbij betrokken. Het signaal van de raad lijkt mij glashelder.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik zou graag willen weten wat de wethouder in de motie leest. Er staat een duidelijke oproep om meer te doen dan nu in het plan wordt voorgesteld en om die extra meters te gaan lopen om te zorgen dat de huidige initiatieven, mooie projecten in de stad, een beroep kunnen doen op de middelen die via de investeringsstrategie beschikbaar komen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik vraag mij af of de heer Gilissen mijn gedachten kan lezen. Bij de voorjaarsnota komen wij altijd met voorstellen om onder andere te investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte. Dat was het afgelopen jaar en het jaar daarvoor ook zo. Dat gaan wij zeker nu ook doen. Voor een groot deel zal dat gekoppeld zijn aan dingen die wij in de stad doen, zoals inbreidingstrajecten en transformatieprojecten. Denk bijvoorbeeld aan het project Oudendorp–Nijenoord. Dat is een grote investering in de kwaliteit van de openbare ruimte, het vergroenen van de noordelijke route vanuit de binnenstad richting Zuilen. Een van de aanleidingen is dat er heel veel transformaties in het gebied plaatsvinden. Dat is een natuurlijk moment om er extra geld in te steken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Dan wil ik ook een voorbeeld geven. Ik hoop dat de wethouder kan zeggen of dat in zijn straatje past. Bij het Mereveldplein gaat een ontwikkelaar aan de slag. Hij gaat winkels vernieuwen en uitbreiden en maakt een mooie binnenruimte. De buitenruimte verdient ook een opknapbeurt. Daarvoor is blijkbaar in het bestaande budget van de gemeente net te weinig geld. Nu moet de gemeente alle spaarpotten omkeren en stukslaan om ervoor te zorgen dat wij die extra plus kunnen realiseren. Denkt de wethouder ook aan dit soort projecten bij het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte en groen?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik constateer dat de heer Gilissen exact hetzelfde principe toepast als ik. Er is een partij die iets wil doen en wij kijken of wij ook iets kunnen doen. Ik ben er overigens recent geweest. De omgeving ziet er best nog aardig uit, maar er kan altijd een tandje bij. Als dat de boodschap is, gaan wij ernaar kijken.

De heer Gilissen heeft nog een motie ingediend, nummer 249. Daarin wordt het college opgedragen om de gevolgen van de mobiliteitskeuzes op een ontwikkelingsperspectief van de economische ontwikkelingsgebieden en de hotspots in kaart te brengen en hierover jaarlijks aan de raad te rapporteren. Ik hoop dat hij het mij niet kwalijk neemt dat ik voor deze motie de portefeuillehouder Mobiliteit even heb geconsulteerd. Zij zegt mij dat zij, naar aanleiding van de behandeling van de nota “Slimme routes, Slim regelen, Slim bestemmen” en een motie van de heer Te Ronde van D66, al eerder heeft toegezegd om dit te doen. In die zin kan het college de motie beschouwen als ondersteuning van beleid.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik meen mij ook zo iets te herinneren, maar volgens mij is het feit dat wij Lage Weide en Papendorp noemen wel nieuw. Ik vraag mij af of die twee gebieden ook expliciet worden meegenomen in het overzicht van de collega-wethouder.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Is de wethouder het met D66 eens dat “Slimme routes, Slim regelen, Slim bestemmen” voor de hele stad geldt en dat onze bereikbaarheidsambities voor de hele stad gelden? Daarmee is de motie overbodig, tenzij de heer Gilissen daar stiekem iets anders mee bedoelt.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik ben een open boek. Ik bedoel hier stiekem niets anders mee. Ik weet dat dit ter sprake is gekomen in “Slimme routes, Slim regelen, Slim bestemmen”, maar het gaat mij om het feit dat wij nu juist de keuze maken voor die drie economische ontwikkelingsgebieden en de twee hotspots. Ik vind het fijn om die vijf separaat terug te zien komen in het Meerjarenperspectief Bereikbaarheid. Is dat het geval?

Mevrouw **VAN HOOIJDONK** (wethouder): “Slimme routes, Slim regelen, Slim bestemmen” gaat over de hele stad met allerlei uitgangspunten die voor de hele stad gelden, ook voor de prioritaire

ontwikkelingsgebieden. De motie van de heer Te Ronde, waarop ik een toezegging heb gedaan en die volgens mij ook is aangenomen, gaat over de reguliere monitoring in de hele stad. Ook hebben wij gesproken over het evalueren en monitoren van projecten, dus als ergens de spa de grond ingaat en daarna. De vreselijke titel van het stuk gaat ook over slim bestemmen en de vraag hoe mobiliteit en ruimte met elkaar samenhangen. Je kunt bij elke structuurvisie verwachten dat er een degelijke paragraaf over mobiliteit in staat. Volgens mij komt het op legio plekken terug.

De heer **JANSEN** (wethouder): Met deze duiding ziet het college de motie als ondersteuning van beleid. De heer Gilissen had ervoor gepleit dat wij ons constructief zouden opstellen vanavond, dus dat doen wij.

Motie 250 is getiteld "Divers wonen in Overvecht". Dit is een kwestie die consistent door de ChristenUnie-fractie wordt geadresseerd. Complimenten daarvoor. Toch moet het college deze motie ontraden. Ik zou graag in een situatie zitten waarin ik de luxe had om in het voorgestelde tempo, grosso modo 1% per jaar eraf, 140 woningen, voort te gaan. Dat zou je kunnen doen als er geen problemen waren. Wij hebben echter een tekort van 4.000 sociale huurwoningen in Utrecht. Dat tekort loopt op. In de komende vier jaar gaan wij het tekort met 1.800 woningen terugdringen, zodat er een tekort blijft van 2.200 woningen. Iedere woning die je er extra afhaalt in Overvecht, moet je elders toevoegen. De raad krijgt binnenkort een briefing over de locaties die wij op het oog hebben voor extra sociale huurwoningen. Ik ben altijd geïnteresseerd in extra locaties, dus ik ben razend benieuwd welke opties de ChristenUnie-fractie in petto heeft. Tot nu toe kost het best veel moeite om die 1.800 woningen te vinden. Als de ChristenUnie-fractie zegt daar bovenuit te komen – zeker als wij boven de 4.000 komen – is uiteraard een afstelling in Overvecht mogelijk.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Om precies te zijn, zijn het 139 woningen per jaar. Wij hebben geen datum gesteld in het dictum. Het gaat over een middellange termijn. De wethouder mag zeggen of dat vijftien, twintig jaar of langer is. Belangrijk is dat wij vragen om een plan van aanpak met deze stip op de horizon. Wij hopen dat de wethouder de strekking van onze motie kan steunen. Het plan van aanpak helpt ons om na te gaan hoe wij daar kunnen komen. Als wij het eens zijn over de strekking – en dat voel ik in de raad – en dat kunnen steunen, is het belangrijk om met elkaar een weg in te slaan die daarheen leidt. Als wij niets doen, gebeurt er niets.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): De wethouder vraagt welke opties mevrouw Uringa ziet. Ik zie een heel duidelijke, namelijk meer bouwen in plaats van het afbreken van sociale woningen.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): In onze bijdrage hebben wij specifiek een suggestie gedaan hoe de wethouder hier eventueel aan tegemoet kan komen. Wellicht kan hij daar alvast iets over zeggen om deze discussie wat te verzachten.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik was nog lang niet klaar met de beantwoording van deze motie. Mijn eerste argument was dat, als je een groot tekort hebt, je moet uitkijken om ergens iets af te halen. Als je het percentage omlaag brengt door bij te bouwen, exact de strategie die het college toepast, gaat het langzamer. Wat gaan we bijbouwen? Locatie Overvecht ziekenhuis: 0% sociale huur, 100% koop, middeldure huur en vrijesectorhuur. NPD-strook: 0% sociale huur, wel 500 studentenwoningen – die staan er in Overvecht vrijwel niet – middeldure huur, onder andere ouderenhuisvesting. Ivoordreef: ongeveer fiftyfifty. Die locatie is overigens eigendom van Bo-Ex. De Campusdreef: 100% niet-sociale huur. De Einsteindreef: zoals het er nu naar uitziet particuliere ontwikkeling, dus ook 0% sociale huur. Kortom: alles

wat wordt toegevoegd, zit in de sfeer van middeldure huur, vrijesectorhuur of koop. In totaal zitten er ongeveer 1.200 woningen in de pijplijn. Op 15.000 woningen in Overvecht die er staan, is dat ongeveer 7% tot 8%. Dat is de helft van het tempo dat in de motie wordt geschetst. Als je meer wilt doen, moet je gaan slopen. Ik kan mij goed herinneren dat er in het verleden een plan is geweest om Overvecht centrum te verdichten en de schil te verdunnen. Dat betekende de sloop van ongeveer 40% van Overvecht. Daar was de wijk massaal tegen. Die route willen wij in ieder geval niet kiezen. De praktijk is dat het college – en de raad kan dat jaarlijks in het MPSO perfect controleren – bij alle projecten die langskomen de geschetste lijn volgt. Wij voegen vooral toe in Overvecht of wij transformeren. Als wij dat doen, voegen wij woningtypes toe die er nog niet staan.

De heer **İŞİK** (PvdA): Hoe denkt het college over het feit dat je niet gaat slopen maar de sociale huurwoningen intact houdt en dat je door het toepassen van de leefstijltoewijzing een andere samenstelling krijgt in de wijk?

De heer **JANSEN** (wethouder): De heer Isik kaart nu een totaal nieuw onderwerp aan, dat hij in de commissievergadering niet heeft benoemd. Ik stel voor om dat nu niet te doen. Ik ben buitengewoon geïnteresseerd om daarover met de raad in discussie te gaan bij de Huisvestingsverordening. Dat lijkt mij een passend moment om dat onderwerp te bespreken. Vanavond is het volstrekt buiten de orde.

De heer **İŞİK** (PvdA): Het gaat om het wijzigen van het voorstel van de ChristenUnie-fractie om het aantal sociale huurwoningen in Overvecht te verminderen. Ik doe een suggestie en vraagt wat het college daarvan vindt. De wethouder kan zeggen dat hij er niets van vindt of dat hij er niet over wil spreken, maar ik wil wel een antwoord hebben.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik verzoek de heer Isik om te luisteren. Ik heb duidelijk gezegd bij welke gelegenheid dit aan de orde kan komen. Het gaat er vanavond niet over, echt niet.

In essentie draagt de motie het college op om te komen met een plan van aanpak voor de middellange termijn. Wij hebben in de woonvisie, in het MPSO en in de prestatieafspraken duidelijke uitgangspunten staan voor wat wij in Overvecht doen. Wat ons gevraagd wordt, heeft de raad dus al gehad. Wij voegen vooral toe in Overvecht en wat wij toevoegen, is anders dan wat er staat. Er komen relatief heel veel andere prijsklassen en types terug en het aanbod sociale huur daalt, maar niet met 16% tot 2030. Dat staat in de motie.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Dan heb ik toch een verhelderende vraag. De wethouder schudt nu al een aantal projecten uit zijn mouw waarvan hij zeker weet dat wij die kunnen omvormen, zoals het ziekenhuis, waar wij een ander type woningen toevoegen en waar geen sociale huur komt. Dat doet iets met het percentage, maar ik kan er niet bij dat, als de wethouder samen met de woningbouwvereniging over een langere tijd kijkt, hij geen andere panden vindt waar hij misschien kan komen tot omvorming. Dat zoeken wij: een stip op de horizon, waarbij misschien gebouwen in beeld kunnen komen die hij nu nog niet uit zijn mouw schudt.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ook dat doen we. Wij hebben besloten om niet per vier jaar maar jaarlijks de prestatieafspraken te actualiseren. Men kan de projectentabel vergelijken met die van vorig jaar. Ieder jaar komen er projecten bij, ook in Overvecht. Als die projecten ver genoeg ontwikkeld zijn om de woningmix bekend te maken, ziet de raad in het MPSO hoe de verhouding is tussen sociale huur, middeldure huur, vrijesector huur en koop, hoe groot ze zijn en voor welke doelgroep ze zijn. De raad

kan dat perfect volgen. Dat proces wordt ieder jaar iteratief herhaald en beweegt zich de goede kant op. De ChristenUnie-fractie wil een tempo aanhouden dat neerkomt op slopen, verkopen of liberaliseren en dat kan het college zich niet permitteren. Het lijkt mij ook niet goed voor de volkshuisvesting. Om die reden ontraad ik motie 250.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): De wethouder zegt dat het compleet helder is, maar dat blijkt in de raad niet zo te zijn. Daarom doe ik nogmaals de oproep. De projecten die hij nu uit zijn mouw schudt, hebben wij niet allemaal kunnen terugvinden in de stukken. Wellicht kan de wethouder met een overzicht komen van wat hij aan het doen is, welke stip hij eventueel wel op de horizon kan zetten of welke mogelijkheden er zijn. Kan de wethouder dat toezeggen?

De heer **JANSEN** (wethouder): Zeker, mijn voorstel is dat wij dat bij het MPSO komend jaar uitgebreid meenemen. Dat is dus volgend jaar bij de voorjaarsnota. Wij zullen dan uitgebreider ingaan op specifieke projecten in Overvecht, ook de projecten die nog niet de status van startnotitie hebben. In het MPSO duiken de projecten immers pas op als zij de startnotitie voorbij zijn.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Als de wethouder concreet toezegt dat hij daarin een stuk over de doelstelling in Overvecht opneemt en daaraan de stukken toevoegt die wellicht nog geen startnotitie kennen, zou hij al een heel stuk onze kant op bewegen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Dat heb ik volgens mij bij dezen toegezegd.

Ik kom bij motie 251, getiteld "Samen Stad Maken met behulp van gebiedsateliers". Daarin wordt allereerst gevraagd om bij gebiedsontwikkeling zorgvuldig uitvoering te geven aan motie 99 en motie 100. Het is de gewoonte van het college om moties die aangenomen of overgenomen zijn uit te voeren, sterker nog: om die enthousiast uit te voeren. Als tweede wordt gevraagd om vaste gebiedsateliers in te richten voor de prioritaire gebieden van de NRSU. Dat zou een herhaling kunnen zijn van de discussie die wij bij de voorjaarsnota hebben gehad naar aanleiding van een motie van de heer Koning destijds. Het is misschien goed om opheldering te geven over de status van de vier prioritaire gebieden. In het centrum Leidsche Rijn is op dit moment een informatiecentrum. In het Science Park heeft de universiteit zelf een strategie en de universiteit is daar leading in. Het stationsgebied is een staande organisatie. Het standpunt van het college inzake de Merwedekanaalzone is niet veranderd. Wij willen graag door middel van gebiedsateliers mensen laten meedenken over de uitgangspunten maar ook over de vormgeving en de invulling van het plan. In de motie wordt de suggestie gewekt dat het ook een fysieke plek moet zijn, al dan niet in het gebied. Dat lijkt mij nogal definitief. Het gaat uiteindelijk om het doel dat wij willen bereiken, namelijk de stakeholders in het gebied en de toekomstige gebruikers een actieve rol geven bij de planontwikkeling.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Het is goed om te horen dat de wethouder van plan is om door te zetten op de andere gebieden. In de Merwedekanaalzone is dat inderdaad nog niet het geval. Het valt mij wel op dat de wethouder zegt dat er in de andere gebieden allemaal fysieke locaties zijn waar mensen fijn samen kunnen werken. Die hebben wij op dit moment in de Merwedekanaalzone nog niet. Het hoeft niet per se een heel ingrijpende ingreep te zijn. Er zijn misschien mensen op dat terrein actief die eventueel ruimte ter beschikking kunnen stellen. Daarover hebben wij enthousiaste geluiden gehoord. Mocht dat niet het geval zijn, dan kan er op het stadskantoor eventueel ook iets aan worden gedaan. Wij streven dezelfde doelen na, maar wij zeggen hiermee wel dat een inspraakavond niet helemaal de grandeur heeft waar wij op hopen. Daarom zetten wij in op een gebiedsatelier.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik ben deze week bij Stadslab on tour geweest in het stads kantoor. Ik vond het een voorbeeld van een heel creatieve manier om mensen erbij te betrekken, in drie ploegen nog wel. Als de D66-fractie die richting op wil, wil ik dat ook. Als dat in het gebied zelf kan, is dat nog beter. Dat maakt het misschien nog wat levendiger. Het hangt er een beetje vanaf wat men verstaat onder vaste gebiedsateliers. Als wij kunnen aansluiten bij de filosofie voor het stationsgebied en stads kantoor, lijkt mij dat prima. Ik heb bij de voorjaarsnota een aantal toezeggingen gedaan over wat wij sowieso toch al doen, of de motie nu verworpen was of niet. Die koers gaan wij sowieso in.

Ik kom bij motie 252 van de D66-fractie over circulair bouwen. Circulair bouwen is een onderdeel van duurzaam bouwen. Het college pleit ervoor om niet te veel aan micromanagement te doen, maar om vooral te sturen op duurzaam breed. Mevrouw Schilderman kent ongetwijfeld de BREEAM-systematiek of de GPR-systematiek. Dat zijn allemaal manieren om de integrale duurzaamheid van een gebouw of complex aan te geven. In het algemeen gaat het om de criteria energie, milieu, circulair materiaalgebruik, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Bij toekomstwaarde worden bijvoorbeeld ook flexibiliteit en demonteerbaarheid meegenomen. Bij milieu gaat het om hergebruik op gebouwniveau, het transformeren van een bestaand gebouw. Denk bijvoorbeeld aan al die gebouwen in het Wisselspoorgebied die wij compleet hergebruiken. Dat wordt in beide systematieken gewaardeerd. Wij toetsen bij tenders van gemeentegrond op dat criterium. Daarmee voorkom je dat je twintig criteria moet stellen en dat daarmee de scherpte van die EMVI-tender verloren gaat. Nogmaals: circulair bouwen als onderdeel van een brede duurzaamheidsstrategie wordt door het college omarmd.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik heb een vraag aan de wethouder. Het feit dat je een bepaalde methodologie volgt, zoals BREEAM, is prachtig, maar dat zegt nog niets over het ambitieniveau dat je daarbij hebt. Kan de wethouder daarin iets specifiekier zijn?

De heer **JANSEN** (wethouder): Bij de tenders die worden uitgeschreven, zoals Defensierrein en Oud-Tivoli, scoort men naarmate men een hogere GPR-index heeft. GPR is een optelsom van criteria, waaronder circulair materiaalgebruik, hergebruik op gebouwniveau, levensduur, energieverbruik et cetera. De gebouwen die daarop het hoogste scoren, krijgen op dat criterium de meeste punten. Dat is de manier om maatschappelijke waarde te realiseren.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik vraag mij af of de wethouder nog risico's of belemmeringen ziet in de wijze waarop deze motie redelijk stellig neerzet dat dit de norm zou moeten zijn. Ziet de wethouder die en zo ja, welke zijn dat?

De heer **JANSEN** (wethouder): Als wij in ieder plan apart moeten meten op iets wat al in de integrale benadering zit en waarop wij regelmatig in de EMVI-tenders al toetsen, wordt die lijst heel erg lang. De systematiek van een EMVI-tender is een soort prijsvraag op basis van maatschappelijke meerwaarde. Je wilt bijvoorbeeld dat het duurzaam is, dat ouderenhuisvesting in een bepaald gebied aan bod komt of dat er sociale huur komt. Daar krijg je bonuspunten voor en degene met de meeste bonuspunten wint. Je kunt je voorstellen dat, als je een waslijst hebt van twintig of meer punten, het effect enorm verwatert. Als mevrouw Schilderman dat herkent, stel ik voor dat wij het implementeren in de vorm van GPR of BREEAM, al naar gelang de keuze van mevrouw Schilderman, om dat integraal te toetsen op projectniveau.

De heer **GILISSEN** (VVD): Iets zegt mij dat deze motie straks gewoon in stemming wordt gebracht en dat een meerderheid voor is. Dan gaat de wethouder de motie enthousiast uitvoeren. In dat perspectief

stel ik mijn vraag nog een keer. Als hij enthousiast moet gaan uitvoeren wat hier staat, gaat dat dan tot belemmeringen in financiële of praktische zin leiden voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ja en daarom ga ik ervan uit dat mevrouw Schilderman er nog eens even goed naar kijkt. Ik ken de redelijkheid van mevrouw Schilderman heel goed. Ontwikkelaars, beleggers en aannemers weten inmiddels wel zo'n beetje wat BREEAM en GPR inhouden. De een heeft wat meer verstand van het een en de ander van het andere of ze huren een adviseur in. Als zij daarnaast apart nog eens een keer al die zaken moeten uitzoeken en motiveren – want er zit een zware motivatieplicht in – schiet dat zijn doel voorbij. Dat is mijn boodschap. Nogmaals: wij delen de wens om circulair materiaalgebruik, het hergebruik op gebouwniveau, lange levensduur en demonteerbaarheid mee te tellen, maar al die factoren zijn onderdeel van die integrale systematiek. Het voordeel is dat ze er al zijn, dat ze bekend zijn en dat je ze heel makkelijk kunt verwerken in de reguliere tenders. Sterker nog: dat doen we ook. Als mevrouw Schilderman in haar tweede termijn hierop reageert, kan ik in tweede termijn een eindoordeel over de motie geven, zo zeg ik tegen de heer Gilissen.

Motie 253 is getiteld “Geef het Utrechtse water een plek in de Nieuwe Ruimtelijke Strategie”. Het college geeft toe dat het aantal woorden dat in de ruimtelijke strategie aan water is gewijd wat magertjes is in relatie tot het totale aantal woorden. Het is goed dat daar nog een dikke streep onder wordt gezet, want het past wel helemaal in de aanpak. Wij willen de Merwedekanaalzone vergroenen en we hebben bij de vorige voorjaarsnota € 9 miljoen vrijgemaakt voor de singelstructuur. Wij doen heel veel. Voor de koppeling met de Leidsche Rijn zijn wij nog op zoek naar geld, maar dat is een ambitie van ons allemaal. Ik noem de Wilhelminawerf voor de liefhebbers. Degenen die deze week bij de workshop tweede fase stationsgebied waren, hebben gezien dat er allerlei nieuwe verbindingen zijn tussen de Kruisstraat en de Merwedekanaalzone. Wij zijn er volop mee bezig, maar het is goed om daar een dikke streep onder te zetten in de vorm van deze motie. Ik beschouw die dan ook als ondersteuning van beleid.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): De PvdD vindt het idee achter de motie wel mooi, maar het voelt alsof er heel veel dingen in het water moeten gaan gebeuren. Het moet groen zijn, je moet de biodiversiteit bevorderen en we moeten er ook nog kunnen varen. Hoe ziet de wethouder dat? Hoe kunnen wij alle activiteiten in deze motie in dat water gaan uitvoeren?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik denk dat wij daarmee op dit moment al volop bezig zijn. Wij hebben bijvoorbeeld de Weerdsingel doorgetrokken en daar zijn de oevers ecologisch ingericht om daarmee de plantengroei en het dierlijk leven te bevorderen. We hebben drijvende eilanden in de singels. Dat zijn allemaal manieren om de ecologische kwaliteit van water te verhogen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Dat is fijn en dat zien wij zeker terug. Hoe ziet de wethouder de schuring tussen enerzijds de wens tot ecologische oevers en het bevorderen van biodiversiteit en anderzijds de oproep om meer te recreëren op het water en om meer pleziervaart toe te staan. Die twee zaken kunnen behoorlijk met elkaar botsen. Ik ben benieuwd hoe hij die dan toch gecombineerd ziet.

De heer **JANSEN** (wethouder): Dat hoeft je niet altijd gecombineerd te zien. Je moet gebiedsgericht kijken wat het accent is. Bij de Merwedekanaalzone moeten er bijvoorbeeld keuzes gemaakt worden over wat prioriteit heeft. Er loopt daar ook een discussie over roeien en zwemmen.

Motie 254 van de PvdA-fractie gaat over 30% sociale huurwoningen in de Merwedekanaalzone. Het college onderschrijft dat er in de Merwedekanaalzone zeer waarschijnlijk een uiterst substantieel percentage huur nodig is. Het is een van de grootste binnenstedelijke bouwlocaties die wij hebben. Wij

hebben een tekort aan sociale huurwoningen, dus daar komt een flink percentage. Ik denk dat het niet verstandig is om daarover nu een uitspraak te doen. Er is het Utrechts planproces en er zijn gebiedsateliers. Wij gaan eerst ideeën ophalen bij de stakeholders en vervolgens kijken wat een goede mix is. Die leggen wij aan de raad voor en dan mag de raad vervolgens beoordelen of dat een overtuigend percentage is. Het zou best 30% kunnen worden. Mijn suggestie is om de motie aan te houden tot bij de structuurvisie, want dan is een ander redelijk uitgekristalliseerd.

Dan kom ik bij motie 255 "Ambities voor ontwikkellocaties". Ik ontraad deze motie. Volgens de motie zou je eerst de mensen in de buurt vragen wat zij willen en dat vervolgens als randvoorwaarde meenemen in het proces. Ik zal een voorbeeld geven. De raad heeft bijna unaniem, op mevrouw Van Esch na, gezegd dat in de Merwedekanaalzone moet worden verdicht. Stel nu dat wij naar de bewoners gaan en dat zij zeggen: doe maar niet. Dan kunnen wij onze ruimtelijke strategie direct in de prullenbak gooien. Je kunt niet wat er uit de stakeholders komt zo maar copy/paste meenemen als randvoorwaarde voor het beleid.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Volgens mij heeft de wethouder het verkeerd begrepen. Wij zijn helemaal niet tegen verstedelijking in de Merwedekanaalzone. De wethouder plaatst mij buiten de club, maar hij kan ons gewoon aan de Merwedekanaalzoneclub toevoegen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Mevrouw Van Esch, welkom bij de club.

De heer **ISIK** (PvdA): Ik weet niet of de wethouder mijn vraag wil beantwoorden, maar ga die toch stellen. Ik zeg niet dat wij aan de bewoners moeten vragen wat zij willen. Ik zeg in mijn motie dat van tevoren gebiedsgerichte ambities moeten worden bedacht die daarna vertaald worden in een plan. Ik weet niet of de wethouder mijn vraag wil beantwoorden.

De **VOORZITTER**: Dat doet hij ongetwijfeld.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik lees het dictum en daar worden mij dingen opgedragen die betekenen dat ik de zaak in beton moet gieten afhankelijk van wat de bewoners en gebruikers van het gebied vinden. Het zou best kunnen zijn dat daar heel goede ideeën uitkomen, dat denk ik eerlijk gezegd ook, maar de motie zegt keihard dat de ambities als richtlijnen moeten worden gebruikt. Het Utrechts planproces geeft precies aan hoe wij werken in dit soort situaties en daar willen wij ons graag aan houden. Ik ontraad de motie.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Zoals ik de motie lees, gok ik dat wij aan de gedachte van de heer Isik tegemoet komen door structuurvisies te maken voor bepaalde plannen. Kan de wethouder bevestigen dat wij het praten met mensen en het ideeën maken voor wat je wilt met een gebied al doen met de structuurvisies?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ja, dat doen wij altijd. Ik kijk even terug op een aantal andere processen in deze sfeer. Bij de Cartesiusdriehoek hebben wij aan de voorkant iedereen geconsulteerd die wij konden bedenken op dit terrein. Het Wisselspoorgebied had een beetje stoeve aanloop, maar het is een standaard aanpak. Het is echter geen vrijbrief om te zeggen: dit willen we en dat gaat het worden. Dat vraagt deze motie en daarom zegt het college: niet doen.

De heer **ISIK** (PvdA): Een structuurvisie is volgens mij een ruimtelijk plan. Mijn voorstel is een stap daarvoor. Je moet met alle stakeholders ambities formuleren en die later vertalen in een structuurplan.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik denk dat dit een herhaling is.

Ik ga verder met motie 256 "Vervolgtraject Ruimtelijke Strategie". Daarin wordt het college opgedragen om in de omgevingsvisie die naar de raad wordt gestuurd ook duurzaamheidsaspecten en sociale aspecten mee te nemen en daarbij helder te maken hoe de afweging tussen deze aspecten tot stand gaat komen. Ik heb er bij een andere motie al iets over gezegd. Wij kunnen de motie als ondersteuning van beleid zien of overnemen, wat mevrouw Paardekooper het liefste wil. Zij moet zich wel realiseren dat de Omgevingsvisie 1.0, de status quo, dat nog niet heeft. Dat is de vertaling van het oude beleid in het nieuwe format.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Ik heb het liefst dat de wethouder de motie overneemt. Ik snap dat het niet in de eerstkomende omgevingsvisie zit, maar in de Omgevingsvisie 2.0.

De heer **JANSEN** (wethouder): Dan neemt het college de motie over.

Ik kom bij motie 257 "Wonen op de Vecht in Overvecht". Daarin wordt het college opgedragen om met het waterschap in gesprek te gaan over het handhaven van een deel van de ligplaatsen waar nu nog de prostitutieboten liggen. Het college ontraadt deze motie, omdat dit redelijk haaks staat op de koers die de afgelopen jaren gevaren is. Bovendien liggen de plannen klaar om hiervan een schitterende groen/blauwe recreatieroute langs de Vecht te maken. Er zijn niet zo heel veel plekken in Utrecht waar je vrij zicht over het water hebt. In het stuk ten noorden van de voormalige prostitutiestrook liggen nog steeds woonboten. Het college kiest ervoor om vast te houden aan die lijn, waarvan de inkt overigens nog niet zo lang droog is.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Volgens mij klopt het niet wat de wethouder zegt. Aan de westkant van de Vecht is er sowieso heel veel vrij zicht op de Vecht. De Visie Vechtoevers gaat inderdaad over de vergroening van de Vechtoevers, iets waar wij helemaal achter staan. Dit is er echter niet mee in tegenspraak. In de Visie Vechtoevers staat dat dit stuk niet is meegenomen omdat er later een invulling voor gezocht zal worden. Dit is een suggestie voor die invulling. Als de wethouder zegt dat dit niet in lijn is met de inkt die net droog is van de visie Vechtoevers, klopt dat dus niet.

De heer **JANSEN** (wethouder): Wij zijn nog in gesprek met het waterschap Amstel, Gooi en Vecht, de waterbeheerder tot aan de sluis. Dat gaat vooral over de uitwerking van het plan om de Vechtoever daar als ecologische strook uit te voeren. Dit zou betekenen dat wij halverwege de rit een drastische koerswijziging maken door er een aantal woonboten neer te leggen. Ik vind dat moeilijk uit te leggen, ook aan de omwonenden, die tot nu toe zijn meegenomen op deze route en die dat volgens mij juist uitermate gewaardeerd hebben.

In de motie 258 "Aandacht voor vergrijzing" wordt gevraagd erop toe te zien dat er aandacht wordt besteed aan de brede maatschappelijke trend van vergrijzing en om in SPVE's, bouwplannen en bij de inrichting van de openbare ruimte duidelijk te maken hoe deze trend betrokken wordt. Ik kan dat zien als ondersteuning van beleid. Ik ga ervan uit dat de heer Brussaard het acceptabel vindt dat wij daarover jaarlijks bij het MPSO rapporteren en dat wij in alle SPVE's laten zien hoe de woningmix eruitziet, met inbegrip van seniorenhuisvesting, al dan niet voor speciale doelgroepen. Zo is maximaal transparant wat er bij komt of getransformeerd wordt.

De heer Brussaard heeft nog een motie ingediend, nr. 259, "Kijk verder dan 2030". Daarin wordt het college gevraagd te monitoren of de potentiële groei van het inwoneraantal gelijke tred houdt met het tempo en de mogelijkheden waarmee de inbreidingslocaties beschikbaar zijn en de raad hierover jaarlijks te rapporteren bij de voorjaarsnota. Als ik dat mag lezen als "via het MPSO", dat tegelijk met de voorjaarsnota aan de raad wordt aangeboden, is dat wat mij betreft ondersteuning van beleid.

Voorzitter! Ik heb nog enkele vragen te beantwoorden, als u het goed vindt.

De **VOORZITTER**: Zo kort mogelijk.

De heer **JANSEN** (wethouder): Mevrouw Schilderman heeft gevraagd naar de A12-zone. Wij zijn daarmee uitermate druk bezig. Het Van der Valkhotel en de Europalaan zijn grote ontwikkelingen in deelgebied 6. De Vaartsche Rijnstrook, Prozee-terrein en Befu zitten met smart te wachten op het geluidsscherm. Kortom: in ons deel van de A12-zone zijn wij druk bezig. Dit gaat vooral over het Nieuwegeinse deel van de A12-zone. Wij voeren constructief overleg met Nieuwegein over de vraag of wij kunnen helpen. Er is een enorme investering nodig in de A12, waarschijnlijk van enkele miljarden, om ook van dat deel een leefbaar gebied te maken. Het is bekend wat het gekost heeft om die tunnel aan te leggen bij de A2. Dat zijn grote bedragen en dit zijn nog grotere bedragen, omdat je eerst de brug hebt over het Amsterdam-Rijnkanaal. Die ligt heel hoog. Als je daarna onder de grond wilt, wordt dat nog een dure grap.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): De wethouder zegt dat hij druk in gesprek is met Nieuwegein en dat wij dit op termijn een mooie locatie vinden en daarbij graag onze hulp aanbieden. Klopt dat?

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik heb vanmorgen nog over de A12-zone gesproken in het bestuurlijk overleg met de U10-gemeenten. Eind eerste kwartaal begin tweede kwartaal komt er een vervolgstuk op de Ruimtelijke Economische Koers naar de raad, waarin op dit punt richting wordt gegeven aan de projecten die zouden kunnen passen in die koers. Het zou een project kunnen zijn dat daarin past. Ik denk dat Nieuwegein een belangrijke partij is die daarin stuurt. Wij moeten niet de pretentie hebben dat wij weten wat goed is voor Nieuwegein.

Ik twijfel of ik moet ingaan op de stedenbouwkundige filosofie van de PvdD. Die discussie hebben wij al een keer gevoerd. Ik blijf het moeilijk te begrijpen vinden dat de PvdD met haar idealen op dit concept uitkomt. Ik denk dat de discussie zich bij concrete projecten in de toekomst nog wel zal herhalen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Ik hoef niet een hele discussie te voeren, maar ik vind het interessant dat de wethouder zegt dat hij onze inbreng met de idealen van de PvdD lastig vindt. Wat bedoelt hij daarmee?

De heer **JANSEN** (wethouder): Als je de ecologische kwaliteit van ons land hoog acht, zou je heel zuinig moeten zijn op de schaarse groene ruimte. Alle ecologische studies laten zien dat hoge dichtheden in steden lager energieverbruik en lager autobezit betekenen. Er zitten heel veel inderdieneffecten in. Vanuit de filosofie van de PvdD lijkt het mij logisch om die koers te steunen. Het alternatief is een soort bevolkingspolitiek, een eenkindpolitiek. Daar hebben ze elders ervaring mee. Dat heb ik mevrouw Van Esch niet horen zeggen. Er komen steeds mensen bij in Nederland, door geboorte en door immigratie. Het is aan ons om een plek voor die mensen te vinden, een goede plek.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Wellicht kan de wethouder de bijdrage van de PvdD nog eens rustig nalezen. Volgens mij geven wij heel concrete punten aan. Er is helemaal geen groei qua geboortes in

Nederland. Wij hebben concrete suggesties gedaan die juist bijdragen aan de ecologie van heel Nederland en die juist ingaan op de migratiestromen. Ik vind het wel heel makkelijk om op deze manier te zeggen dat wij niet bij onze idealen blijven. Volgens mij zijn wij dat juist met onze visie aan het doen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ik heb niet willen suggereren dat de PvdD geen idealen heeft. Ik heb die heel hoog zitten, maar ik kan de koppeling met deze concrete stedenbouwkundige visie niet leggen. Dat zal ongetwijfeld aan mij liggen. De discussie wordt voortgezet.

Mevrouw Freytag heeft gevraagd om te proberen verdichting te combineren met groene daken. Ook dat is een ambitie die wij al hebben. Ook bij de workshop bij de tweede fase stationsgebied was dat goed zichtbaar, naast een aantal pocketparks in het gebied, dus echt nieuw groen in het bestaande stedelijk gebied, in het hartje van de stad. Ook bij transformaties wordt standaard ingezet op een combinatie met groene daken of groene terrassen.

Ik kijk even of ik een vraag van de PvdA-fractie vergeten ben.

De heer **ISIK** (PvdA): Nee, de wethouder is geen vraag vergeten. Hij hoeft toch niet te antwoorden.

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Wij hebben behoefte aan een korte schorsing, maximaal tien minuten.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! Ik zou in deze tweede termijn als eerste het woord moeten geven aan de heer Gillissen, maar ik zie dat hij nog niet in de zaal is. Hetzelfde geldt overigens voor mevrouw Uringa.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De heer Gilissen bereidt een betoog voor zijn tweede termijn voor. Hij heeft daar even voor nodig, want het wordt waarschijnlijk een betoog van drie kwartier.

De **VOORZITTER**: Daar heeft hij geen tijd meer voor, mijnheer Van Schie, heb ik vanochtend geleerd op de training. Ik stel voor dat wij gewoon beginnen, want de tien minuten schorsing zijn ruim voorbij en er is ook gebeld. De heer Gillissen en mevrouw Uringa zullen straks nog in de gelegenheid zijn hun bijdrage in tweede termijn te leveren.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Wij zijn blij dat wij vanavond het ego van de wethouder hebben kunnen strelen. Wij hopen dat hij het warme gevoel meeneemt bij het uitvoeren van al het moois dat wij vanavond besproken hebben. Het is al helemaal fijn om te horen dat hij mij zo'n redelijk mens vindt; dat is altijd mooi.

De wethouder is ingegaan op onze motie 252 inzake het circulair bouwen. Wij zijn blij dat de wethouder al inzet op hergebruik en lange levensduur. Ook zijn wij blij dat hij dit al meeneemt in de reguliere tenders. Hij zegt ook dat hij daar al een heleboel maatstaven voor heeft. Wij merken echter ook dat er bijvoorbeeld bij de energieneutrale woningen, waarvoor al allerlei meetinstrumenten waren, opeens veel meer in gang kwam nadat wij als raad besloten hadden dat wij daarop zouden inzetten en dat wij op dat punt iets wilden bereiken. Wij gaan er dus van harte vanuit dat de wethouder het piketplaatje dat wij hier willen slaan in mooie, praktisch uitvoerbare zaken kan vertalen, maar toch willen wij dit piketpaaltje graag slaan. Daarom handhaven wij onze motie 252.

Wij hebben ook gesproken over de gebiedsateliers. Onze motie daarover, motie 251, willen wij eveneens graag handhaven. Wij snappen nog steeds niet waarom de wethouder het door ons gevraagde niet wil toezeggen. In drie van de vier gebieden is hij al bezig, maar in dat ene gebied lijkt het maar niet in beweging te komen, wat wij graag willen. Inderdaad zijn er verschillende manieren om dit punt aan te pakken, maar een inloopavond is niet hetzelfde als samen aan een project werken. Er zijn daar genoeg leegstaande panden die daar eventueel voor kunnen worden ingericht, als de eigenaar daartoe bereid is, en anders zijn er nog een heleboel andere manieren denkbaar. Wij handhaven dus onze motie 251.

Wij waren erg benieuwd naar de reactie van de wethouder op motie 257 inzake het waterwonen. Ook wij hebben de Visie Vechtoevers gelezen. Wij herkennen niet het door de wethouder geschetste beeld dat onze motie compleet ingaat tegen de tot nu toe gevaren koers en dat er met de buurt gesproken wordt. Wij kunnen dat daar niet in lezen. Misschien is de wethouder met een ander plan bezig geweest of heeft hij in een ander traject gesproken met mensen. Graag ontvangen wij een overzichtje van wat de wethouder op dit punt gedaan heeft. Kan de wethouder dat toezeggen? Op die manier kunnen wij beter wegen of onze motie inderdaad voorbijgaat aan participatie en aan een bepaalde visie. Zoals wij de Visie Vechtoevers lezen, kunnen wij dat er niet in vinden. Wij willen echter in principe nooit voorbijgaan aan participatie.

Mij rest om iedereen van harte te bedanken voor deze mooie samenwerking bij de nieuwe Ruimtelijke Strategie.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Excuus dat ik zo-even nog niet aanwezig was toen u de vergadering heropende. Ik was bezig elders in het pand.

De **VOORZITTER**: In het kader van uw eigen ruimtelijke strategie, begrijp ik!

De heer **GILISSEN** (VVD): Ja, voorzitter, zeven dagen per week zijn wij 24 uur per dag bezig om de stad liberaler te maken, ook buiten deze raadzaal.

Ik dank de wethouder voor zijn enthousiaste en ruimhartige beantwoording in eerste termijn. Ik loop even de door ons ingediende moties en amendementen af.

Wij vinden het prettig dat het college ons amendement 59 overneemt. Wij vinden het netjes om dat zo meteen via een stemming te bekrachtigen.

De wethouder heeft een enthousiaste en ruimhartige reactie gegeven op onze motie 248, inzake de impuls voor groen en openbare ruimte. Hij sloot echter zijn beantwoording af met de woorden: wij gaan ernaar kijken. Dat is volgens mij net de verkeerde bewoording, want wij willen graag dat hij het in de motie gevraagde gaat doen. Dat kunnen wij het beste bereiken door de motie straks gewoon in stemming te laten brengen.

Wij danken de wethouder Verkeer voor haar reactie op motie 249, "Bereikbare en meetbare economische ambities". Men zal zich kunnen voorstellen dat de VVD vooral deze gebieden, maar natuurlijk ook de rest van de stad goed in de gaten zal houden als het gaat over de relatie tussen mobiliteitskeuzes en het aantal banen. Dat gaan wij doen, maar daar hebben wij deze motie niet voor nodig. Wij trekken motie 249 derhalve in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 249 is ingetrokken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik kom nog even terug op iets waartoe ik de fracties van de PvdA en de PvdD heb opgeroepen: hou op met somberen. Het gaat ongelooflijk goed in onze stad. Er gebeurt al heel veel op het gebied van duurzaamheid en het tegengaan van de tweedeling.

Ik zou het heel fijn vinden als mevrouw Van Esch en de heer Işik hun betoog in tweede termijn positief zouden afsluiten. Dat verdient deze stad en dat verdient deze strategie. Laten wij daar gezamenlijk onze schouders onder zetten.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Naar aanleiding van onze motie 250 inzake divers wonen in Overvecht heeft de wethouder toegezegd dat hij zal komen met een brief. Dat is wat ons betreft zeker geen vervanging van hetgeen wij in onze motie vragen, namelijk een plan van aanpak. Wij begrijpen echter dat er op dit moment niet genoeg steun is voor een plan van aanpak. Wij zullen daar later op terugkomen. Wij trekken onze motie in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 250 is ingetrokken.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Motie 256 is overgenomen, dus die kunnen wij intrekken.

Op amendement 61 is positief gereageerd, maar ik neem aan dat die toch in stemming wordt gebracht.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat motie 256 is ingetrokken.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! De wethouder heeft de door ons ingediende moties 258 en 259 als ondersteuning van beleid aangeduid. Wij kunnen ons daarin vinden. Wij willen deze piketpaaltjes laten staan en zullen het college blijven volgen op de uitvoering. Wij kunnen de beide moties intrekken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik stel vast dat de motie 258 en 259 zijn ingetrokken.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik begrijp dat als de motie van D66 inzake het circulair bouwen, motie 252, wordt aangenomen, mevrouw Schilderman ervan uit gaat dat ik de motie op een praktische manier weet uit te voeren. Dat gaan wij doen.

Motie 251, "Samen Stad Maken met behulp van gebiedsateliers" zal in stemming komen. Ik heb al gezegd – dat heb ik ook al gedaan bij de behandeling van de voorjaarsnota – hoe ik de motie wil uitvoeren. Nogmaals, wij delen volgens mij de ambitie om mensen aan de voorkant bij onze plannen te betrekken.

Wij zijn best bereid om met een brief te komen waarin wij een en ander toelichten over het waterwonen aan de Vechtoevers. Wellicht kan motie 257 tot dat moment worden aangehouden, maar die suggestie hoeven de indieners uiteraard niet te volgen.

Motie 250 inzake divers wonen in Overvecht is inmiddels ingetrokken door de ChristenUnie, maar bij het MPSO zullen wij komen met een wat uitgebreidere passage over het wijzigen van de woningvoorraad in Overvecht.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij zullen motie 257 aanhouden.

De **VOORZITTER**: Dan trekt u de motie nu dus in. Ik stel vast dat motie 257 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over amendement 59 (Flexibiliteit en functiemenging zijn de norm).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Flexibiliteit klinkt wel goed, maar het flexibel bestemmen

vinden wij een te groot risico in de stad. Wij zullen daarom tegenstemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Met de kanttekeningen die de wethouder erbij maakte, namelijk dat je per gebied bekijkt wat handig bij elkaar past, kunnen wij meegaan met dit amendement.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Wij kunnen voor het amendement stemmen. Ik wijs de heer Schipper erop dat hetgeen hij opmerkt, onder de laatste bullet van de overwegingen staat.

Amendement 59 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Student & Starter, VVD, Stadsbelang Utrecht, SP en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 60 (Ruimtelijke Strategie Utrecht voorkomt de tweedeling in de stad).

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij vonden een en ander iets strakker verwoord in onze eigen motie, die inmiddels is overgenomen. Wij zullen daarom tegen dit amendement stemmen.

Amendement 60 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA en PvdD ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 61 (Kwaliteitsverbetering Openbare Ruimte en Groen).

Amendement 61 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde voorstel.

De heer **ISIK** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie zal tegen het voorstel stemmen. U weet wel waarom. Ons amendement is afgewezen. Vandaar.

Mevrouw **SCHILDERMAN** (D66): Voorzitter! Wij hebben hier mooi lang over gepraat. Ik wil daar alleen nog aan toevoegen: en nu vooruit!

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Ook de CDA-fractie zal tegenstemmen. Het stuk wordt nergens concreet. Wij zullen bezien waar het landt in de SPvE's en de bouwplannen. Dit stuk is te vaag om ermee in te stemmen.

Mevrouw **PAARDEKOOPER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik geef mijn stemverklaring onder het motto: met het stuk dat wij over de ruimtelijke strategie hebben geschreven, leeft de stad. Wij zullen voor het voorstel stemmen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren blijft heel enthousiast en positief over haar eigen verhaal. Dat verhaal past niet binnen de Ruimtelijke Strategie die nu voorligt. Wij hebben al duidelijk gemaakt om welke reden wij tegen het voorstel stemmen.

Mevrouw **FREYTAG** (Student & Starter): Voorzitter! Inbreiden, de hoogte in, wij worden er blij van.

Wij stemmen voor.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Koers houden, niet doorschuiven maar aanpakken, ruimte voor Utrecht! De VVD is voor.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Principes en richting zijn goed. Spannend wat betreft de financiën. Wij zullen het afwachten. Wij stemmen in met het voorstel.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, GroenLinks, VVD, SP en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 248 (Impuls voor groen en openbare ruimte).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De Partij voor de Dieren vindt het fantastisch dat er een motie over groen van de VVD komt. Wij hadden graag gezien dat de VVD net dat ene puntje extra over meer groen in de motie had opgenomen. Desondanks zullen wij van harte deze motie ondersteunen. Wij hopen dat er nog meer fantastische groene plannen van de VVD zullen komen.

Motie 248 wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 251 (Samen Stad Maken met behulp van gebiedsateliers).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Onze handtekening stond al onder motie 99, waaraan wordt gerefereerd in motie 251.

Met de gedachte dat wij gebruikmaken van de mogelijkheden die ons worden aangeboden en de mogelijkheden die er al zijn om het gevraagde in de motie in te vullen, kunnen wij instemmen met deze motie.

Motie 251 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdA, GroenLinks, VVD, SP en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 252 (Circulair bouwen).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Wij hebben het idee dat deze motie eerder in de weg zit dan dat ze iets toevoegt aan de middelen die wij al hebben, dus wij zullen de motie niet steunen.

De heer **BRUSSAARD** (CDA): Voorzitter! Aansluitend bij de woorden van de heer Schipper en aanvullend daarop, merk ik op dat deze motie niet goed is voor het investeringsklimaat in Utrecht.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Er wordt toch gewerkt aan een actiever grondbeleid. De PvdA-fractie zal daarom voor de motie stemmen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Dit is een lastige. Ik heb de wethouder goed gehoord en ik heb gehoord wat mevrouw Schilderman gezegd heeft. Wij geven de motie het voordeel van de twijfel en zullen ervoor stemmen. Het moet echter wel praktisch blijven.

Motie 252 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, Student & Starter, PvdD, PvdA, GroenLinks, VVD en D66 ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 253 (Geef het Utrechtse water een plek in de Nieuwe Ruimtelijke strategie).

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij zullen voor deze motie stemmen, wel met daarbij de kanttekening dat wij het lastig vinden om al die functies in het water goed onder te brengen. Wij zijn echter wel heel benieuwd wat de mogelijkheden zijn, vooral wat betreft de klimaatadaptatie en de biodiversiteit. Wij stemmen dus voor, maar zijn wel heel benieuwd wat de ontwikkelingen ons gaan brengen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Als D66 spreekt over "en zelfs recreatie", dan zijn wij wel wat sceptisch, dus wij hopen dat het niet vooral recreatie wordt. Wij zullen dat straks goed in de gaten houden.

De heer **ISIK** (PvdA): Voorzitter! Ook de PvdA zal instemmen met deze motie. Wij maken wel een kleine aantekening bij de veiligheid. Bij de uitvoering van de motie moet rekening gehouden worden met de veiligheid.

Motie 253 wordt hierna bij met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 254 (30% sociale huurwoning in Merwedekanaalzone).

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Soms denk ik wel eens: ben ik nu de enige die een plaat voor zijn hoofd heeft?

De **VOORZITTER**: Dat was geen punt van orde. Het is een stemverklaring.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Dat begrijp ik. Het blijkt dat meer mensen zijn die dat hebben. Wij hebben hier al zo vaak op gekauwd en geknabbeld, laten wij deze motie alsjeblieft zo snel mogelijk wegleggen.

Mevrouw **URINGA** (ChristenUnie): Voorzitter! Om het tekort op sociale huurwoningen in Utrecht in te lopen, zouden wij bij alle nieuwbouw 30% willen toevoegen. Daarom kunnen wij van harte instemmen met dit begin.

Motie 254 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, PvdD en ChristenUnie ervoor stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 255 (Ambities voor ontwikkellocaties).

Motie 255 wordt hierna bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fractie van PvdA ervoor stemmen.

Middag- en avondvergadering van 8 december 2016

118

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij zijn gekomen aan het eind van de beraadslaging. Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter sluit daarop, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD:

Opening van de vergadering	Pag. 1
Notulen van de openbare vergadering van 10 november 2016	Pag. 1
Notulen van het vragenuur van 17 november 2016	Pag. 1
Agenda vaststellen en inventarisatie	Pag. 1
1. Voorstel inzake Nota Waarderen, activeren en afschrijven van vaste activa (Jaargang 2016, nr. 110)	Pag. 5
2. Voorstel inzake Specifieke verklaring van geen bedenkingen en coördinatiebesluit voormalige postkantoor (Neude 11) (Jaargang 2016, nr. 105)	Pag. 5
3. Rekenkameronderzoek: "Hulp bij maatwerk. Een onderzoek naar de hulp bij het huishouden in het kader van de Wmo 2015" (Jaargang 2016, nr. 74)	Pag. 15
4. Voorstel inzake het Vervolg vernieuwing armoedeaanpak armoederegelingen vanaf 2017 (Jaargang 2016, nr. 107)	Pag. 26
5. Voorstel inzake Actualisatie "Financiële verordening gemeente Utrecht" (Jaargang 2016, nr. 109).	Pag. 53
6. Voorstel inzake de wijziging Algemene Plaatselijke Verordening (APV) ten behoeve van flexibel cameratoezicht (Jaargang 2016, nr. 108)	Pag. 55
7. Benoeming leden van de Referendumcommissie (Jaargang 2016, nr. 89)	Pag. 60
In memoriam oud-wethouder en oud-raadslid de heer Sybe Torensma.	Pag. 61
8. Voorstel inzake de Ruimtelijke Strategie en investeringsstrategie 2016: Utrecht kiest voor gezonde groei (Jaargang 2016, nr. 112).	Pag. 62